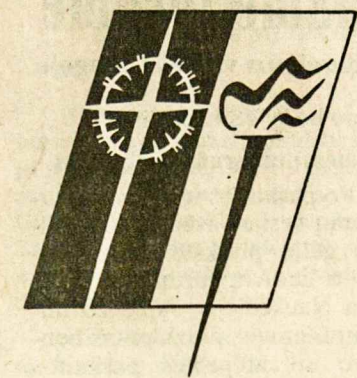

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 39 (2638) 2000 RUGSĖJIS-SEPTEMBER 26

LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS - LITHUANIAN WEEKLY • 2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA • NUMERIO KAINA - \$1

Reikia taip - darau kitaip

Tarp žinojimo ir vykdymo visais laikais yra stovėjusi tam tikra savotiška užtvara. Žinau, kad reikėtų daryti taip, o darau kitaip - elgiuosi kitaip, kalbu kitaip, valgau kitaip, maštau kitaip, į potvarkius žiūriu kitaip... Tas "kitaip" daugeliui kone gyvenimo turinį sudaro.

GYVENIME žmonės priklauso vieni nuo kitų, bet tas "kitaip" taip painiai išsikirioja, kad yra būtina kam nors visa tai tvarkyti neleidžiant kilti suirutai, kuri visiems būtų žalinga. Valstybėse tą tvarkomąjį darbą atlieka valdžia, demokratiniuose kraštuose žmonijai rinkta, kitokiuose - atsiradusi kitais būdais. Paprastai valstybinis gyvenimas tvarkomas pagal leidžiamus įstatymus, atskirus nuostatus, kitus teisinius aktus. Įstatymų vykdymo priežiūra priklauso teisėtvarkos institucijoms. Kiek ir kaip jos sugeba ar įstengia savo užduotis tinkamai atlikti, toks ir yra vykdymo rezultatas. Normaliai teisėtvarkos žinyboje dirba gerai paruoštų ir organizuotų, prisiekusių, sąžiningų ir pareigingų žmonių junginiai. O iš kitos pusės beveik visose valstybėse netrūksta ir priešingo elemento, įstatymų laužytojų, juos "aplink apeinančių", dažnai irgi organizuotų ir vadovaujančių, kurie iš nusikalstamos veiklos bando gerai uždirbti. Ypač tai ryškiai šiais laikais, kai pelninga narkotikų plėtra yra jau pasiekusi ir tolimiausius pasaulio užkampius. Staigūs ir dideli uždabariai vilioja ne vieną, įskaitant ir kai kuriuos pareigūnus, oficialiai kovojančius su nelegaliais, bet prisimerkiančius, kai reikia matyti, arba "nieko nežinančius" gavus stambesnę kyšį. Jei įstatymų vykdymo priežiūrėtojai būtų sąžiningi ir nepaperkami, gyvenimas kitaip atrodytų. Antra vertus, įstatymų leidėjai turėtų būti visuomet labai budrūs, kad su savo skelbiamais potvarkiais neatsilikytų nuo greitai bėgančio laiko, keliančio vis naujų gyvenimo poreikių, reikalaujančių ir skubesių pakeitimų. Taigi darba yra būtina tarp įstatymų leidimo, jų žinojimo ir jų vykdymo. Šito stokoiant valstybinis vežimas juda kiek pirmyn, tiek dažnai ir atgal.

KAIP Lietuvoje? Matome, kad demokratinė sąranga veikia - seime yra partijų frakcijos, sėdi 141 žmonių rinktas atstovas, rūpinasi įstatymų leidyba. Tad ko gi daugiau? Bet vis dažniau pasigirsta balsų, kad nesirūpina, kartais ir posėdžius tik pusę tesusirenka, ne visi domisi, ne visi projektus kuria, ne visi balsuoja. Be to, ne vienas seimo narys turi dar ir kitų užsiėmimų - vieni ministrai, kiti verslininkai, treti dar kažkas. Pini-gai visur gražūs, bet kuris gi įstengs apimti tuos visus darbus? Susidaro įspūdis, kad pirmenybė ne seimui, nes išrinktas jaučiasi nebeliečiamas iki naujų rinkimų ir ką beveiktų, yra atlyginamas nežema alga ir užsitarnaujantis rimtą pensiją. Argi geriau begalėtų būti, kai kyšininkas seimo narys, nubaustas ir iš kalėjimo paleistas su pretenzijomis vėl grįžta į seimą, nes žmonių išrinktas. Nedaug klystų pasakęs - štai demokratija su plusu. O kaip su įstatymų leidyba? Sakoma, kad jų per daug ir kad jie ne tokie, kokių šiandien verkiat reikėtų. Net prezidentas ėmė vieną po kitą vetuoti. Aplaidumas, stoka nuovokos ar sukta politika? Gaila, kad panašiai tęsiasi ištisą dešimtmetį vieniems išėjus, kitiems atėjus. O kai viršūnė gležna, to ir tereikia įstatymų laužytojams, atskiros savos valdžios kūrėjams, pinigų grobikams ir švaistytėjams. Negi jau nebūtų laikas pasakyti - gana. Užteks juoktis iš savęs, nes negi mes, lietuviai, nesugebėtume geriau tvarkytis, atskirti kas galima, ko negalima; kas kenkia tėvynei ir nepriklausomybei ir kas padeda. Nėra čia ko nesugebėti - atsiliptų gal ne vienas? Žinoma. Bet ir vėl grįžtame prie žinojimo ir vykdymo. Gali net kilti keistas klausimas, kas svarbiau - įstatymus leisti ar juos vykdyti? Jei prisiimta pareigybė teisėkšia uždarbį, žinoma, kiekvienas norėtų geriau įstatymus leisti, negu priežiūrėti jų vykdymą. Belieka tikėtis, kad atsirasi kiti svertai savo pareigoms gerai ir sąžiningai atlikti, nes negi norėtume savo nepriklausomą valstybę paversti paprastu turgumi, kur tik daiktai ir pinigai terūpi? Č.S.

KANADOS ĮVYKIAI

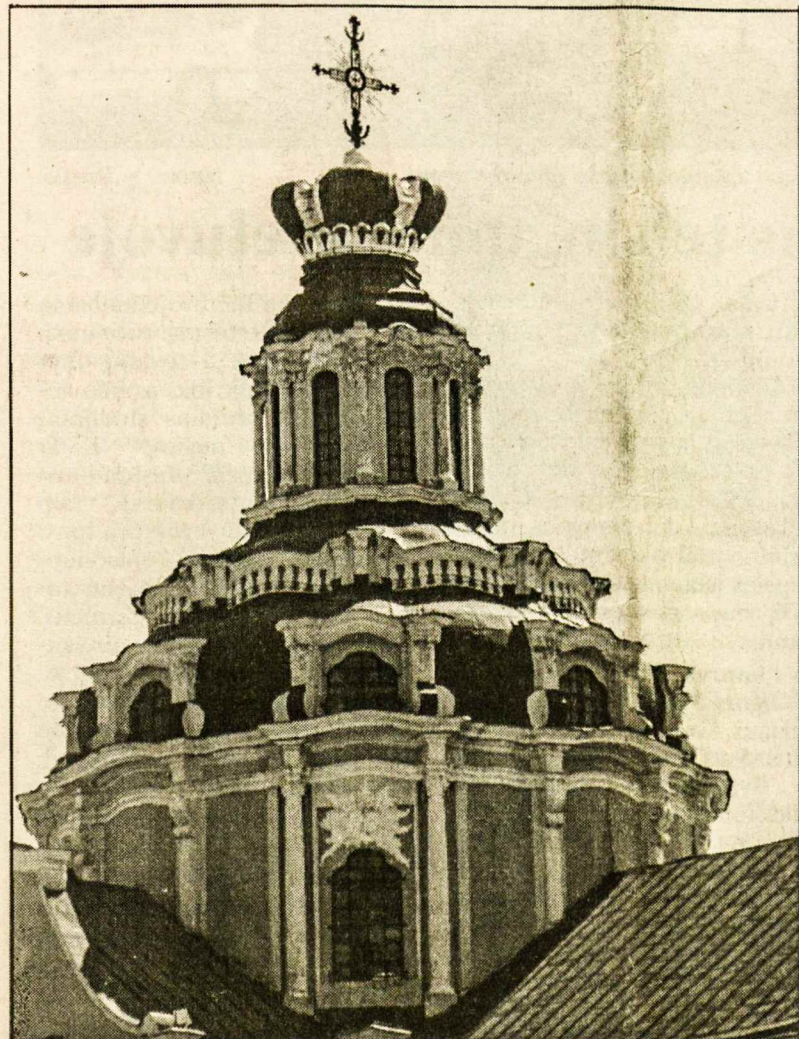
Pasisekės festivalis Toronte

Toronto tarptautinis filmų festivalis, kuris tęsiasi nuo rugsėjo 7 iki 16, sutraukė minias filmų mėgėjų bei daugybę žymybių iš filmų pasaulio: režisierių, direktorių, aktorių - senų bei žinomų ir dar tik pradedančių. Šių metų festivalis buvo jau 25-asis. Jame buvo parodyti 329 filmai iš 56 šalių. Kritikai teigia, kad šiame festivalyje jau galima pajusti ateities *Oskarų* laimėtojus. Praeitais metais trys filmai (tarp jų ir *American Beauty*), kurių premjeros buvo festivalyje, surinko net 8 svarbiausius *Oskarus*. Iš filmų pasaulio išžymybių šiais metais matėsi Richard Gere, Al Pacino, Robert De Niro, Gwyneth Paltrow, režisierius Bruce Paltrow, Farrah Fawcett, Robert Duvall, Cher, Demi Moore ir visa eilė kitų. Po filmų premjerų jų aktoriai, režisieriai dalyvaudavo spaudos konferencijose, kurios būdavo transliuojamos Toronto televizijos 10-tu kabelio kanalu. Didelis susidomėjimas festivaliu buvo rodomas ne tik dienraščiuose, bet ir savaitiniuose žurnaluose.

Šis festivalis buvo įsteigtas 1976 metais *Festival of Festivals* vardu, Bill Marshall (Ontario politikas bei visuomeninės informacijos darbuotojas) ir Dus-

ty Cohl (nekilnojamo turto prekybos teisininkas) iniciatyva. Tuo metu federacinė valdžia planavo išplėsti savarankišką Kanados filmų pramonę ir todėl pirmąjį festivalį dosniai parėmė. Vėliau valdžios parama pamažu mažėjo ir visai nutrūko, "Šiaurės Hollywoodo" vizija siaurėjo, iniciatyva perėjo į kitas rankas, bet festivalis išliko gyvas ir 1994 metais pasivadino *Toronto International Film Festival*. Vis kasmet didėdamas įgijo didesnės svarbos, nes apėmė platesnį filmų pramonės lauką negu Cannes, Venice ir Niujorko festivaliai.

Terry Fox bėgimas per Kanadą, kurį jis pradėjo 1980 metais Kanados rytuose ir turėjo nutraukti Ontario šiaurėje, nes vėžio liga jį pakirto vidurkelyje, virto metiniu *Terry Fox maratonu*, kuriame dalyvauja ne tik seni ir jauni, sveiki ir neigalūs kanadiečiai, bet ir kitų 50-ties šalių gyventojai. Dalyviai gali eiti, bėgti, važiuoti dviračiu ar neigaliųjų vežimėlyje nuo 1 iki 10 km atstumą. Tuo būdu renkami pinigai kovai su vėžio liga. Šių metų TF maratonas įvyko rugsėjo 17 ir žiniasklaidos duomenimis dalyvavo apie milijoną kanadiečių; buvo surinkta apie (Nukelta į 8-tą psl.)

Šv. Kazimiero šventovės karūna virš kunigaikščių miesto

Nuotr. G. Kurpio

Savaitė Lietuvoje

Nauji paskyrimai

ELTA/LGTIC praneša, kad rugsėjo 8 d. Valstybinio ir diplomatinio protokolo tarnybos direktoriaus pavaduotojas Valteris Baliukonis paskirtas Lietuvos generalinio konsulato Jungtinioose Arabų Emyratuose (JAE) konsulu. Jis pakeis buvusį Lietuvos generalinį konsulą Dubajuje Gvidą Kerušauską. Pastarasis buvo paskelbtas nepageidaujamu asmeniu, nes pažeidė griežtus JAE įstatymus dėl alkoholio vartojimo.

Rugsėjo 1 d. Olandijos karalystėje atsidarius Lietuvos ambasada, laikinuoju reikalų patikėtinu paskirtas Darius Pranckevičius, anksčiau vadovavęs URM Europos jungties departamento Ekonominio bendradarbiavimo skyriui. Laikinas ambasados adresas Hagoje: Parkstraat 83 - 230, 2514 JG Den Haag, tel. 31 (0) 385 5418.

Belgijos karalystėje patarėjas Arydas Daunoravičius paskirtas UR ministerijos Antrojo dvišalių santykių departamento Rytų Europos ir Vidurinės Azijos šalių skyriaus vedėju nuo rugsėjo 4 d. Tą pačią dieną įsigalioja URM Ekonomikos departamento analizės skyriaus vedėjo Arūno Vinciuono paskyrimas Lietuvos ambasados Ispanijos karalystėje patarėju.

Čekija pasirinko Lietuvą

BNS/LGTIC žiniomis, Čekijos ambasada dvejimiesiems tapo ŠAS/NATO "kontaktine" ambasada Lietuvoje. ŠAS valstybių nutarimu, nuo šių metų rugsėjo 1 d. iki 2002 m. rugpjūčio 31 d. Čekijos ambasada atliks informacines bei patariamąsias pareigas Lietuvoje. Viena iš svarbiausių yra padėti Lietuvos vyriausybei supažindinti visuomenę su ŠAS bei teikti informaciją apie Lietuvą ŠAS būstinėje ir bloko valstybėms.

Čekija, viena iš trijų vidurio Europos valstybių, kurios tapo ŠAS narėmis 1999 m. (kartu su Lenkija ir Vengrija) per ambasadą pareiškė pasirinkusi Lietuvą ne vien dėl aukšto pasirėngimo narystei lygio, bet ir atsižvelgdama į energingus Čekijos ir Lietuvos ryšius saugumo srityje.

Posėdžiavo BA komitetai

Rugsėjo 5-9 d.d. posėdžiavo du Baltijos visuotinio susirinkimo komitetai - Saugumo ir užsienio bei Ekonominio ir socia-

linių reikalų. Kaip praneša ELTA/LGTIC, trijų Baltijos kraštų parlamentariai Vilniuje, Kaune ir Jonavoje aptarė kariuomenės rengimą siekiant narystės ŠAS/NATO. Ekonominio ir socialinių reikalų komiteto posėdyje Panevėžyje dalyvavo prekybos, pramonės ir amatų rūmų atstovai ir žinovai. Jame buvo nagrinėjami pramonės įmonių dalyvavimo pasaulinėje rinkoje teisiniai ir ekonominiai požūriai, pristatyta Užsienio reikalų ir Ūkio ministerijų informacija apie Lietuvos įmonių užsienio prekybos problemas.

Rinkimuose 27 partijos

ELTA/LGTIC skelbia, kad spalio 8 d. vyksiančiuose seimo rinkimuose dalyvaus 27 politinės organizacijos. Vyriausioji rinkimų komisija rugsėjo 6 d. baigė registruoti dalyvaujančias partijas. Naujausia informacija apie rinkimus bei kandidatus teikiama Lietuvos seimo rinkimų 2000 oficialiame interneto puslapyje <http://www.lrs.lt/rinkimai/seimas2000/>. RSJ

Vilnius nuo Gedimino pilies kalno

Nuotr. G. Kurpio

Užmiršti Seinai

Net mokytojų grupė iš Lietuvos, apsilankiusi Seinuose, nežinojo kas tas Baranauskas, kuriam paminklas ten pastatytas, nežinojo, kad Seinų bazilikos palaidotas

Krasnagrudės mokykla yra viena iš dviejų pagrindinių mokyklų Seinų valsčiuje, kur, šalia lenkiškų, veikia ir lietuviškos klasės. Šiemet į pirmąją Krasnagrudės mokyklos lietuvišką klasę atėjo trys vaikai, o į lenkiškąją - net dešimt. Ir nors daugiau nei pusė iš jų namuose dar kalba lietuviškai, tėvai nenori, kad jų atžalos mokytųsi lietuviškai. Lenkiškąją klasę lankys ir Matas (vardas pakeistas), kurio tėvelis yra vietinis lietuvis ūkininkas, o mamytė į lietuvišką Žagarių kaimą atkėlė iš... Alytaus.

- Ne tam atvažiavau į civilizuotą šalį, kad iš vaiko daryčiau lietuvių - savo apsisprendimą paaiškino mama. Kiti tėveliai buvo mažiau kategoriški:

- Kam mokyti vaiką lietuviškai, jeigu čia Lenkija - aiškino jie.

Panašiai yra ir kituose lietuviškuose Seinų valsčiaus kaimuose. Tik viena šeima iš Klevų kaimo sutiko vaiką leisti į Navinkų lietuvišką mokyklą. Nors Punksko valsčiaus viršaitis pažadėjo vaikus nemokamai vežioti į lietuvišką mokyklą, dauguma tėvų nusprendė, kad geriau vaikams penkis kilometrus eiti pėsčiomis į lenkišką Lumbių mokyklą.

- Matyt, kažkas gerai padirbėjo, kad tėveliai pakeistų nuomonę. Dar iš vakaro šešios šeimos buvo linkę leisti vaikus mokytis lietuviškai, - mano lietuviškos mokyklos direktorė.

"Mada" lankyti lenkiškas mokyklas atėjo ir į "Lenkijos lietuvių sostinę" Punkską. Vienais metais trečdalis lietuviškos pradinės mokyklos absolventų nusprendė tęsti mokslą ne Kovo 11-osios gimnazijoje, bet Suvalkų lenkiškose mokyklose. Po keleto mėnesių dauguma iš jų sugrįžo į Punkską, paskui aiškino, kad per sunku buvo kasdien važinėti (į Suvalkus 30 kilometrų), kiti negalėjo pakeisti lenkų draugų patyčių, buvo ir tokių, kuriuos tėvai sugrąžino į lietuvišką mokyklą, nes užjūrę gyvenantys giminės pareiškė nutraukys paramą, jeigu vaikai nesimokys lietuviškai.

- Lietuviškose mokyklose besimokantys vaikai turi žymiai platesnes perspektyvas - mano Lenkijos lietuvių bendruomenės pirmininkė Irena Gasperavičiūtė. - Jie gali toliau tęsti aukštąjį mokslą tiek Lietuvoje, tiek Len-

kijoje. Punksko Kovo 11-osios absolventai yra paruošiami neblogiau, nei Suvalkų ar Seinų lenkiškose mokyklose.

Tačiau šiemet Lietuvoje mokysis vos keli Punksko Kovo 11-osios absolventai. Susidomėjimas studijomis Lietuvoje sumažėjo praėjusiais metais, kai paaiškėjo, kad Lenkijos lietuvių, kaip ir visi užsieniečiai, privalo turėti vizas, už kurias tenka nemažai sumokėti. Antra vertus, Lietuvos aukštųjų mokyklų absolventai, kurie grįžta į Lenkiją, turi nemažų problemų su darbu.

- Čia mūsų niekas nelaukia su ištiesiomis rankomis, dažnas turi problemų su mokyklos diplomo nostrifikavimu, - sako LLB pirmininkė.

Kada atgims Seinai?

Pastaraisiais metais Seinuose įvyko nemažai pokyčių. Šalia bazilikos jau stovi vyskupo Antano Baranausko paminklas, veikia Lietuvių kultūros centras. Praėjusieji metai lietuviams įsimintini dar ir todėl, kad pirmą kartą Seinų pokario istorijoje atsirado galimybės mokytis lietuviškai. Į pirmąją lietuvišką gimnazijos klasę, veikiančią Seinų lenkiškoje gimnazijoje, pernai atėjo 16 mokinių. Jie visi sėkmingai perėjo į antrąją klasę. Bet šiemet jau tik 8 mokiniai pradėjo mokslą gimnazijos pirmoje klasėje.

- Mokinių lietuviškoje klasėje būtų per 30, jeigu visi lietuvių leistų savo vaikus, - mano pirmininkė.

Lietuviškos gimnazijos pagrindą sudaro vaikai iš aplinkinių kaimų. Nors Seinuose lietuvių yra per tūkstantį, lietuvišką gimnazijos klasę vaikus leidžia tik viena šeima. Jau kelinti metai lietuvių organizacijos stengiasi suorganizuoti pradinį mokymą lietuvių kalba, tačiau dauguma lietuviškų šeimų pasirenka lenkišką mokyklą.

Miestelio gatvėse taip pat retai girdėti lietuviškai kalbant. Dažnas lietuvis su savo vaikais ar giminėmis viešai vengia kalbėti lietuviškai, tad gimtoji kalba vis dažniau tampa tik "namų" kalba. Tokios filosofijos šalininkai aiškina, kad nėra reikalo leisti vaikus į lietuviškas mokyklas, kadangi jiems pakanka gimtosios kalbos mokėti tiek, kiek jos pramokstama pas senelius kaimė.

- Seinuose vis dar lietuvis laikomas antros kategorijos piliečiu, - aiškina vietos lietuvių. Jie su kartėliu prisimena pernai vykusį vadinamo 1919 metų Seinų sukilimo, kurio dėka Seinai atiteko Lenkijai, minėjimą. Renginio organizatoriai lietuvių pavaizdavo kaip agresorius, kurie užpuolė Lenkiją, naikino taikius lenkų gyventojus. Toks istorinės tiesos iškreipimas tikrai netarnavo lietuvių ir lenkų sugyvenimui, priešingai, dar labiau pakurstė antilietuviškas

nuotaikas Seinuose.

- Jeigu Seinuose artimiausiu metu nepavyks sukurti visos lietuviško ugdymo sistemos, mūsų pastangos sulaikyti nutautėjimą bus bevaisės, - mano Petras Maksimavičius. Jis vadovauja lietuvių kultūros ir švietimo rėmimo fondui "Seina". Prieš kelerius metus įsteigto fondo tikslas - remti ir globoti Seinų krašte gyvenančių lietuvių švietimą ir kultūrinę veiklą. Kitais metais, kartu su Lenkijos lietuvių draugija, planuojama įsteigti Seinų lietuvių kultūros centre lietuvišką vaikų darželį. Šis darželis - kaip tikimasi - galėtų tapti pagrindu lietuviškos pagrindinės mokyklos Seinuose.

- Aštuoniasdešimt metų Seinuose nebuvo lietuviškos mokyklos. Po tiek laiko labai sunku pakeisti žmonių mąstyseną. Ir ne tik lenkų, bet ir lietuvių. Lietuvių kalba šiame krašte nelaima prestižinę. Ant vienos rankos pirštų galime suskaičiuoti mišrias šeimas, kur vaikai moka lietuviškai, - aiškina lietuviškų organizacijų vadovai. - Gal geriau pažinę savo krašto istoriją, lietuvių lengviau atsisakytų nepilnavertiskumo kompleksų.

Šiais metais "Seinos" fondas suruošė piešinių konkursą "Užmiršti Seinai atskleidžia savo paslaptis". Jame dalyvavo keliasdešimt mokinių iš visų Lenkijoje veikiančių lietuviškų mokyklų. Piešinių parodą keletą savaitių galima buvo apžiūrėti Lietuvių kultūros centre, o įdomiausių ir geriausių darbų autoriai gavo dovanėles. Šį projektą finansiškai parėmė Lietuvių fondas iš Čikagos.

- Kas vasarą keli šimtai tūkstančių lenkų piligrimų vyksta į Lietuvą, pakeliui lanko "lenkiškas" parapijas. Kodėl lietuvių neatvažiuoja į Seinus? Nežau šį vieta jiems nėra svarbi? - kalba vietos lietuvių, nusivylę savo tautiečių abejingumu.

- Ar rasi nors vieną lenką, kuris nežinotų nieko apie Vilnių? O lietuvių apie Seinus nieko beveik nežino. Pernai prie bazilikos sustojo mokytojų ekskursija. Išgirdęs, kad jie kalbasi lietuviškai, priėjau, pakalbinau. O jie mane klausia, kokiame čia Baranauskui paminklas pastatytas. Baisiai nustebo išgirdę, kad tam, kuris parėmė "Anykščių šilėlį". Mokytojai, o net nežinojo, kad vyskupas Baranauskas Seinuose palaidotas, - negali atsisėbėti vietinis lietuvis.

Jau netrukus turistai bei vietos gyventojai turės progos daugiau sužinoti apie Seinų regiono istoriją bei kultūros paveldą. Fondas "Seina" kartu su Lietuvių kultūros centru bei lietuviškomis organizacijomis planuoja surengti parodą 1906 - 1915 metais Seinuose veikusios "Šaltinio" spaustuvs leidinių bei šių spaudinių muziejų.

Šiame numeryje

Reikia taip - darau kitaip

Kai viršūnė gležna, to ir tereikia įstatymų laužytojams

Užmiršti Seinai

Gimtoji kalba vis dažniau tampa tik "namų" kalba

Lietuviai pasaulio jaunimo dienoje

Kristus teviešpatauja, tarnaukite jam su meile!

Atverkime duris teisingumui Lietuvoje

Jie darė negarbingą sandėrį su savo sąžine

Moterų buitį tarptautiniame kongrese

Dauguma moterų nenori karūnos, bet nori, kad gerbtų jos asmenybę

Australų džiaugsmai ir rūpesčiai

Globalizacija pasaulio problemų neišspręs

"Laukti nebuvo kada"

Buvę karo laukai dosniai subangavo javų jūra

Plaukiant laivu Amazonės upe

Indėnų gyvenimas yra gerai suorganizuotas

Iškeliavo Lietuvos kovotojas Švedijoje

Velionis Jonas Pajaujis nerimavo dėl Lietuvos politikos

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada.
Tel. 905 275-4672. FAX 905 275-6755. E-mail: tevzib@pathcom.com

Publications Mail Registration No. 9408. CPM 1001760

LEIDĖJAS: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai".
REDAGUOJA: kun. dr. Pr. Gaida, R. Sakalaitė-Jonaitienė, Č. Senkevičius, G. Gaiztūnė. Metinė prenumerata – \$43, pusmetinė – \$22, rėmėjo – \$53, garbės – \$63. Oro paštą į užjūrius – \$140, paprastu paštu – \$45. Ameriko – JAV dol. Pavieniai nr. – 1 doleris. Adresų keitimo reikalu kreiptis į "TZ" administraciją. Skelbimai ruošiamam nr. priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Bendradarbių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.
Tėviškės žiburiai (The Lights of Homeland, USPS 740-550) is published weekly, except 1st and 2nd week in August and 4th week in December by Lithuanian Canadian R.C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc., 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ont. L5C 1T3. Phone: 905 275-4672. U.S. office of publication, Lewiston, NY 14092. Subscriptions: regular \$43.00, patron \$53.00, sponsor \$63.00 per year. PERIODICALS Postage paid at Lewiston, NY. US POSTMASTER: send address changes to: "Tėviškės žiburiai", P.O. Box 1195 Lewiston, NY 14092. CANADA POST: send address changes to 2185 Stavebank Rd., Mississauga, Ontario L5C 1T3. Printed in Canada. ISSN 0040-4063.

PAPILDOMOS ŽINIOS

Lietuviai pasaulio jaunimo dienoje

Rugpjūčio 14 dienos vakare jaunieji piligrimai pradėjo rinktis į Romą. Vieni pirmųjų, pasiekusių Romą, anot Italijos žiniasklaidos, buvo ir lietuviai iš Šiaulių bei Kretingos. Į susitikimą su popiežiumi atvyko 32 lietuvių grupės, daugiausia iš Vilniaus. Jaunimo dienoje dalyvavo ne tik katalikai, bet ir graikų katalikai, ortodoksai ir liuteronai. Visos lietuvių grupės, Lietuvos 2000 m. krikščionybės jubiliejaus komiteto prašymu, buvo apgyvendintos Romoje netoli Popiežiškosios lietuvių šv. Kazimiero kolegijos, kurioje tomis dienomis veikė lietuvių grupių koordinacinis centras, vadovaujamas kun. Rolando Makricko. Lietuviams buvo padaryta savotiška išimtis, nes kai kurios grupės iš kitų šalių gyveno kelias dešimt kilometrų už Romos. Lietuviams taip pat buvo per pusę sumažintas ir jubiliejinį dienų mokestis.

Jaunimo dienos prasidėjo rugpjūčio 15 d. vakare popiežiaus Jono Pauliaus II sveikinimu. Kreipdamasis į jaunuolius, popiežius sakė: "Brangus jauniame, trečiojo tūkstantmečio piligrimai, giliai išgyvenkite šias dienas! Atidarydamas šį jūsų Didįjį jubiliejų, trokštu pakartoti žodžius, kuriais pradėjau savo visuotinės bažnyčios ganytojo ir Romos vyskupo tarnybą. Trokštu, kad ir jus tie žodžiai įkvėptų šiomis dienomis: 'Nebijokite! Atidarykite, plačiai atverkite duris Kristui! Atverkite savo širdis, gyvenimui, atverkite jo išganingam veikimui savo abejones ir sunkumus, savo džiaugsmus ir jausmus, leiskite jam įeiti į jūsų širdis. Nebijokite! Kristus pažįsta žmogaus širdį'. Taip kalbėjau 1978 metų spalio 22 dieną. Tą patį garsiai kartoju ir šiandien, tą patį kartoju matydamas jūsų akyse spindinčią Bažnyčios ir pasaulio viltį. Kristus teviešpatauja jūsų jaunuose gyvenimuose. Tarnaukite jam su meile! Tarnaukite jam laisvi!' Lietuvos jaunuoliai kartu su kitų šalių piligrimais su popiežiumi susitiko Šv. Petro aikštėje, o italai į tokį susitikimą tuo pačios dienos popietę rinkosi priešais Šv. Jono baziliką. Laterane.

Rugpjūčio 16 dieną daugelis lietuvių žengė pro Šv. Petro bazilikos jubiliejinę duris, kurias pagal parapijas, kuriose gyveno, nustatytą valandą galėjo pasiekti tam tikrais maršrutais. Kai kurie jaunuoliai savo piligrimystę jubiliejinį durų link pradėjo jau šestą rytą. Tą dieną lietuviai, kartu su kitų šalių jaunimu, dalyvavo šv. Mišiose Didžiojo Romos cirko vietoje, kur pirmaisiais amžiais buvo nukankinta daug pirmųjų Kristaus išpažinėjų.

Rugpjūčio 17 ir 18 d. lietuviai rinkosi į katechetinius pašnekesius Šv. Antano bažnyčioje netoli Šv. Kazimiero lietuvių kolegijos. Katechezės vedė vyskupas Eugenijus Bartulis ir Rimantas Norvila. Rytais jaunuoliai turėdavo progą švęsti Susitaikinimo sakramentą. Pirmąją dieną apie Kristaus atperramąją kanciją su jaunimu kalbėjosi vysk. Eugenijus Bartulis, antrąją dieną pašaukimo į naujojo tūkstantmečio šventuosius temą nagrinėjo vysk. Rimantas Norvila. Po katechetinių pašnekesių jaunuoliai, susiskirstę į dvidešimt grupių, diskutuodami mėgindavo atsakyti į klausimus, ar Kris-

tus įvykdė Tėvo valią, kodėl jam reikėjo kentėti, kodėl atvykau į Romą švęsti Jubiliejaus, kas man yra šventumas ir pan. Katechezės užbaigdavo džiaugsmingos šv. Mišios ir šių Jaunimo dienų himnas "Emanuel".

Rugpjūčio 17 d. šv. Mišiose taip pat dalyvavo Lietuvos ambasadorius prie šv. Sosto Kazys Lozoraitis ir Lietuvos ambasadorius Italijoje Romanas Podagėlis su šeima. Abu ambasadoriai po Mišių sveikino piligrimus iš Lietuvos. Sveikindamas jaunimą, Kazys Lozoraitis sakė: "Jūsų buvimas šiomis dienomis Romoje tebūnie taip pat padėkos ženklas popiežiui Jonui Pauliui II, kuris mūsų šaliai sunkiais laikais, daugeliui, deja, tylint, stiprinimo mūsų tikėjimą laisva ateitimi, rėmė mūsų tautos ir valstybės nepriklausomybės siekius. Popiežiaus asmenyje ir šiandien įžvelgiame nuoširdų Lietuvos bičiulį, linkintį, kad kurdami mūsų valstybės ateitį žengtume tiesios, laisvės ir teisingumo keliais". Savo kalbą ambasadorius Kazys Lozoraitis baigė šiais žodžiais: "Įsijautę į šių Jubiliejinį metų dvasią, sugrįžę Lietuvon, perteikite ją kitiems. Priminkite, kad šie jubiliejiniai šventieji metai kviečia visus geros valios žmones atsinaujinti, plačiau atsiverti toms žmogiškosioms vertybėms, kuriomis remiantis privalo būti kuriama ir mūsų valstybės bei visuomenės ateitis, atitinkanti per ilgus amžius mūsų tautos išsaugotas krikščioniškas tradicijas".

Rugpjūčio 19 dienos vakarą prasidėjo šių Jaunimo dienų kulminacija – maldos vigilija ir šv. Mišios su popiežiumi Romos priemiestyje Tor Vergata. Jaunuoliai nustatytais valandomis iš vietų, kuriose buvo apsisėdę, pėsčiomis traukė Tor Vergatos link. Nuo pat ankstaus ryto teritorija aplink Tor Vergatą buvo pilna žmonių, o keliai automobiliams uždaryti. Šeštą valandą vakaro prasidėjo maldos vigilija. Pradžioje buvo parodyti du trumpi vaizdeliai, pasakojantys apie tai, kaip jaunimas iš dviejų pasaulio kraštų ruošėsi važiuoti į šį susitikimą. Vienas iš jų, su-

PADĖKA A+ PRANAS MICKUS,

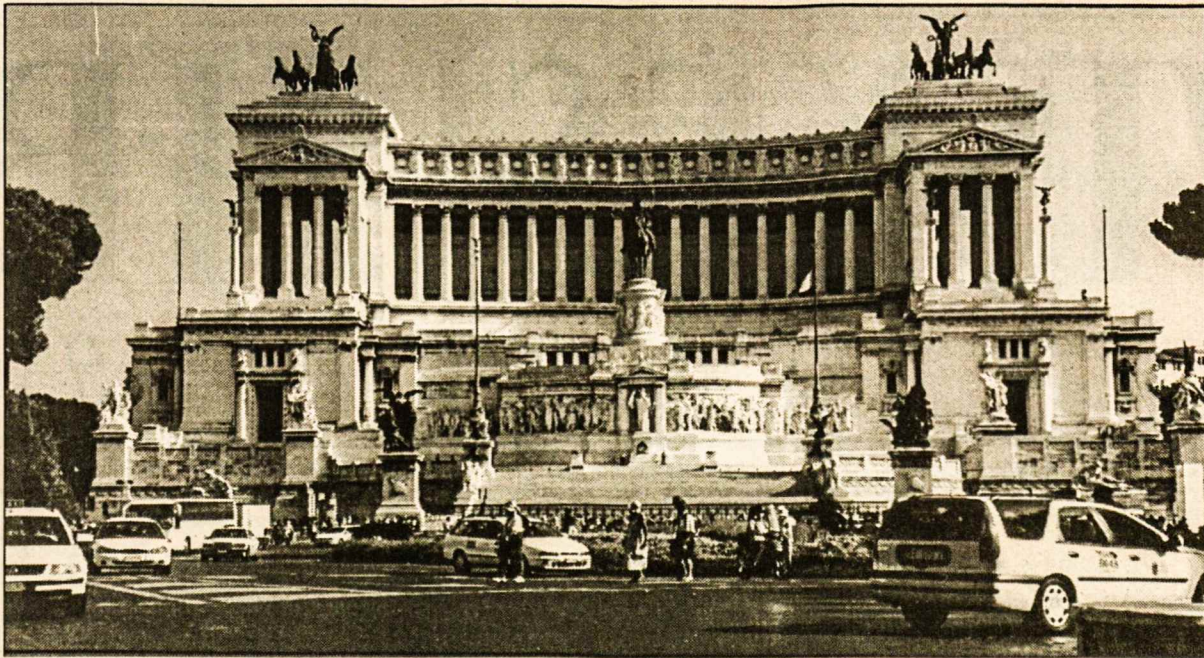
sulaukęs 89 m. amžiaus,
iškeliavo amžinybėn
2000 m. rugpjūčio 19 d.

Reiškiame nuoširdžią padėką kun. Kazimierui Ambrasui, SJ, už Rožinį, atnašautas gedulines šv. Mišias Aušros Vartų parapijos šventovėje, maldas prie amžino poilsio vietos Notre Dame des Neiges kapinėse. Esame dėkingi kun. Pauliui Mališkai už gražų pamokslą ir palydėjimą į kapines ir maldas. Dėkingi Mišių tarnautojui Pauliui Giedrikui ir zakristijono padėjėjui Francois Benjamin.

Nuoširdus aciu Aušros Vartų parapijos chorui, vargonininkui-dirigentui Lavrenti Djintcharadze bei Aleksandriui Stankevičiui, ir sol. Antanui Keblui, kurie gražiai giedojo per šv. Mišias ir kapinėse.

Tariame nuoširdų padėkos žodį visiems giminiams, draugams ir pažįstamiems už žodines ir raštiškas užuojautas, gėles ir gausų dalyvavimą laidotuvėse bei už prašytas Mišias. Ypatinga padėka marčiai Teresei ir jos motinai Anei Keršienai, kuri gražiai paruošė pietus dalyviams Aušros Vartų parapijos salėje.

Žmona Julija ir sūnus Antanas su šeima

Prie Nežinomo kario paminklo Romoje, kurį aplankė lietuvių jaunimo grupė

Nuotr. V. Ruslio

Atverkime duris teisingumui Lietuvoje

DR. V. A. DAMBRAVA, Ispanija

Lietuvos katalikų mokslo akademijos suvažiavime Klaipėdoje 2000.VI. 28 ambasadorius dr. V. A. Dambrava skaitė aktualią paskaitą apie teisingumą. Pažymėjęs, kad visuomenės bei valstybės gyvenime pagrindinė gairė yra teisingumas, pabrėžė, kad jis yra moralinė vertybė, kurios dėka laikosi kiekviena santvarka. Matyti jos iškilę šią vertybę ryšium su dabartinės Lietuvos negalavimais, kurių pagrindu glūdi teisingumo stoka. Juk bankų bankrotai, išeikvojimai, pinigų švaistymai, vagystės, sukčiavimai ... šaukte šaukia apie nepasąlygą teisingumo kaip moralinės vertybės – valstybės kertinio akmenio. Čia pateikiame dalį minėtos paskaitos, liečiančios teisingumą Lietuvoje. RED.

Kyla praktiški klausimai: ar mes atveriamė duris teisingumui Lietuvoje? Kaip mes suvokiame teisingumą? Ar jis egzistuoja mūsų tėvynėje? Ir ar mes jį siekiame? Ar turime kokį nors teisingumo palikimą?

Apgailėstaudamas turiu pasakyti, kad lietuvių tauta turi kone pusę šimto metų trukusį neteisingumo palikimą. Prisimenu 1940 metus, kada Lietuva buvo okupuota, kai pavergtame krašte "nušvito" Stalino konstitucijos saulė, o mes buvome verčiami dainuoti: "Mes su Stalinu į saulę, mes su Stalinu kovon...". Šitokiais tekais tauta buvo prievartaujama jau pirmomis okupacijos dienomis, o sovietinis okupantas niekino Dievą, artimą ir tautos teises. Dievas buvo ujamas iš šventovių, šeimų ir mokyklų, iš tautos ir iš

kurtas italės Lucianos Luciani per liepos pabaigoje vykusias Lietuvos jaunimo dienas, vaizdavo, kaip jaunuoliai dirbo ir taupė pinigų piligrimystei į Romą. Po šio vaizdelio tiesiogiai scenoje buvo pakalbintas pagrindinis šio pasakojimo herojus, informatikos studentas iš Vilniaus Darius.

Jaunimo jubiliejinį susitikimą Romoje užbaigė šv. Mišios, kurias rugpjūčio 20 dienos rytą aukėjo popiežius Jonas Paulius II. Vakare piligrimai iš Lietuvos, kaip ir kiti jaunuoliai, išvyko namo.

("Bažnyčios žinios" 2000 m. 16 nr.)

Lietuvos. Negalėjo nuožmus okupantas jį išvartyti tikrai iš žmonių sąžinės.

Ilgainiui, ar visi ir tą sąžinę beturėjo, ar ji nebuvo apnešta išdavystės ir prisitaikymo purvu? O ištikimieji – tie Abelio vaikai? Dėl ištikimybės Dievui ir Tėvynei, dėl žmogaus teisių gerbimo, dėl tikėjimo visų lygybės prieš įstatymą – daugybė lietuvių buvo pasmerkti sunaikinimui.

"Išvargyk Dievą – išvargysi teisingumą", – prisimename popiežiaus šventojo Pijaus X žodžius. Su Dievu iš Lietuvos buvo išvargtas ir teisingumas, krikščioniškoji demokratijos samprata. Humanistiką pakeitė tautdydystė, demokratiją – sovietinė proletariato diktatūra. Sovietinė konstitucija, paskelbusi komunistų partiją visagale institucija, tapo tuščių demokratinių frazių rinkiniu, skirtu propagandiniam "eksportui". Viduje niekas jos nevykdė, tiesiog nekreipė dėmesio. Ją "vykdė" Maskvai ištikimi komunistai. Vieni aršiai, kiti aktyviai, tretį tylėdami.

Lietuviškoji tarybinė enciklopedija XI tome mums aiškina, kad sovietai teisingumo sąvokos turinį skelbė visada esant istoriškai sąlygotą žmonių (klasių) gyvenimo sąlygų. Teisingais laikomi santykiai, kai jie atitinka istorinį būtinumą ir praktinę galimybę sukurti žmogui gyvenimo sąlygas pagal "epochą". Kas gi yra tasai "istorinis būtinumas"? Ogi tai, ką komunistų partija diktatūros ranka įrašo, tai vadinamai "epochai". Tai leidimas savavališkai, "partiškai" interpretuoti teisės turinį teisingumo sąskaiton. Leninas kalbėjo daug aiškiau. Jis tiesos sampratą taip apibūdino: "Sakyti tiesą yra pasibjaurėjimą keliantis dalykas ir buržuazinis prietaras... Teisinga yra tai, kas tarnauja komunistų partijai". Taigi teisingumui durys buvo užtrenktos. Tik kalėjimo durys nekaltiesiems buvo plačiai atvertos.

Po metų atėjo Baisiusis birželis ir siaubinga švento Antano naktis. Apie 34,000 asmenų (tikslaus skaičiaus niekas iki šiol ne nežino) – nuo naujagimių iki žilagalvių, neskaitant 1,114 pirmaisiais okupacijos metais nužudytų, buvo masiškai tremiami į Sibirą. Sausakimšai į gyvulinius vagonus sugrūstos šeimos ašarose plukdė sopulingąją tautos psalmę: "Dievas mūsų prieglaudą ir stiprąbę". Vėliau sekė kitos trėmimų bangos.

Chruščiovas, pasmerkdamas Stalną XX Sovietų Sąjungos komunistų partijos suvažiavime, su pasipiktinimu kalbėjo: "Joks sveiko proto žmogus negali įsivaizduoti, kaip galima apkaltinti ištisas tautas, iškaltinti moteris, vaikus ir senelius, ir juos kankinti, vykdanat masinį kerštą".

Komunizmas, rašo Charley Reese knygoje "Juodoji komunizmo knyga", yra "nusikalstanti santvarka, kurios 'modus operandi' yra teroras, priespauda ir žudynės".

Sovietmetyje visi akiai vykdė Sovietų Sąjungos komunistų partijos diktatą. Vienintelė saugumo ir geresnio gyvenimo garantija buvo stoti į komunistų partiją, įsirikuoti į tautos engėjų gretas, šnipinėti savo brolius lietuvius, net juos išduoti ir likviduoti vykdanat tai, ką žmogaus sąžinė draudžia, ar bent "prisi- takyti". Taigi, rašo politologas Kęstutis Girmius, "į šią represinę organizaciją galėjo stoti tie, kurie nematė ar nenorėjo suprasti jos siekių ir metodų, ar tie, kurie matė, bet į visa tai nuėjo ranka".

Šiandien Lietuvoje kalbama apie teisinių reformų būtinumą. Visi žinome, kad sovietų okupuotoje tėvynėje joks asmuo negalėjo būti priimtas studijuoti teisės prieš tai negavęs NKVD (KGB) leidimo. Profesūra buvo KGB aprobuota, kadrai – taip pat. Visa teisinė struktūra buvo komunistų partijos kontroliuojamas organas. KGB darbuotojai, anot Kęstučio Girmiaus, "stebėjo ir sekė, verbavo ir šantažavo Lietuvos piliečius, persekiojo tikinčiuosius, nuosekliai pažeidinėjo žmogaus teises. Jie visa savo nemenka galia ne tik nepriklausomybės ir meilės ilgėsi, bet ir normalius tautinius jausmus perkrikštydavo nacionalizmu ir slopindavo".

Lietuva paskelbė nepriklausomybę, o sovietinė sistema joje iki šiol tebesilaiko. Ligšiolinės reformos toli gražu nepakankamos. Jei galvojame apie įstojimą į Europos sąjungą, dabartinė teisėtarka su raudonais purvabridžiais turės bėdų. Teisingumas reikalauja, kad praecities gėda būtų kuo greičiau nuplauta, įstatymai skubiai modifikuoti ir pakeisti, kadrtų politika iš šaknų reformuota. Socialinis teisingumas turi būti energingai tvarkomas, neatidėliojant, nesiteisiant ir neišsisukinėjant. Šiandien penktadalis milijono nusikraustų mūsų tautiečių kartoja Dantės žodžius: "Esu piligrimas (savo krašte), beveik elgeta ir liūdėdamas rodau žaizdas, kurias man padarė neteisingumas". Atsiminkime, kad atidedamas teisingumas yra neteisingumas. Partijos insiniginės nešiojės teisėjas tinka kiekvienai profesijai, tik ne teisingumui vykdyti. Mums ir šiandien šiuropu prisiminti sovietinę teisę, sovietinius teismus ir sovietinį neteisingumą.

Teisingumo principai mūsų tėvynėje dar nėra įgyvendinti. Lietuva dar nepasiekė teisinės valstybės lygio, ji tik jos siekia. Tai byloja ir Lietuvos konstitucijos įžanginė pastraipa. Socialinio teisingumo samprata ir sąžinė yra iškreiptos. Jei tu, žmogau, ieškai teisingumo, geriau eik į Bažnyčią. Bet turi ateiti laikas, kai iškilusius konfliktus bus galima išspręsti ir nešališkai, kompetetingame teisme, be kyšių ir spaudimo iš šalies. Lietuva turi atsiverti teisingumui.

Visa ši nenormali būklė yra sovietinės komunistų partijos palikimas. Atsivertus lietuviškos tarybinės enciklopedijos XI tomo 235 puslapį matyti, kad komunistų partija teisingumo uždavinį laikė "pasiekti, kad visos įstaigos, organizacijos, pareigūnai ir piliečiai tiksliai ir nenukrypstamai vykdytų tarybinius įstatymus".

Ivairūs motyvai stūmė okupuotos Lietuvos piliečius stoti į komunistų partiją: išdavystės, ieškojimas turto ir garbės, patikavimas, prisitaikymas, gal net ir baimė. Viena yra aišku: jie darė negarbingą sandėrį su savo sąžine. Kokie motyvai juos bebūtų atvedę į partiją, jie noriai ar nenoriai prisidėjo prie savo Tėvynės išdavimo. Tie, kurie sako, jog buvę Lietuvos komunistai nėra atsakingi už savo veiksmus sovietinės diktatūros laikotarpyje, atsakinga vien Maskva, geriau tegul jie visa tai mums gerai išaiškina. Juk tai radikalus teisingumo iškreipimas, kai nekalti paverčiami kaltais! Viena yra aišku: jie sąmoningai dalyvavo sovietinio režimo organizuotoje sistemoje, lauzydami visus ir kiekvieną moralinį bei legalinį teisingumo principą, žinomą Vakarų pasaulyje.

(Nukelta į 3-čią psl.)

Lietuva tarptautiniame forume

Trumpas Lietuvos prezidento V. Adamkaus vizitas Čikagoje

EDVARDAS ŠULAITIS

"Here he is" (Stai čia jis).

Lietuvos prezidento viešnagė Čikagoje rugsėjo 9-10 d. savaitgalį buvo labai trumpa, tačiau reikšminga tuo, kad skaitė paskaitą iš savo veiklos gamtosaugos sritys.

Jo pranešimas, įvykęs šeštadienio popietę "Chicago Humanities Festival" rėmuose Northwestern universiteto Teisės fakulteto Thorne auditorijoje, vadinosi "Environment in Transition: Lithuania". V. Adamkus už nuopelnus gamtosaugoje iš šio universiteto 1994 m. buvo gavęs garbės daktaro laipsnį.

Jo paskaitos tema lietuvių gamtosaugines problemas mūsų tėvynėje – jų keitimasis, analizė. Taip pat vienas kitas sakiny būvo skirtas ir gyvenimui Lietuvoje nušviesti, ypač kai vyko klausimų-atsakymų sesija.

Svečias kalbėjo ir visa programa buvo atlikta angliskai, nors daugumas klausytojų (o jų buvo apie 400), kaip atrodė, buvo lietuviai, užpildę tik mažiau negu pusę didžiulės salės.

Sveikino senatorius

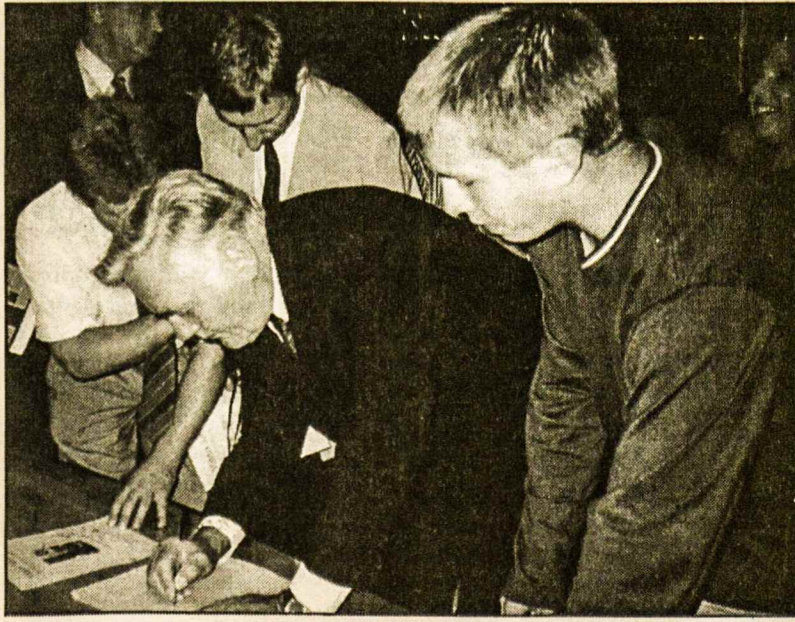
Lietuvos prezidento pasveikinti atvyko ir Ilinojaus valstijos senatorius Richard Durbin, kurio motina – Ona Kutkaitė yra gimusi Jurbarko 1911 m. su tėvais atvykusi į JAV.

Šis JAV jau spėjęs gerokai pagarsėti politikos vyras, kuris palaiko nuolatinius ryšius su lietuviais ir jiems įvairiai talkina, susirinkusius supažindino su V. Adamkumi ir kai kuriais jo veiklos brožais.

R. Durbin prisipažino, kad jį labai nustebino pats V. Adamkus, kai kartą atėjęs į jo raštinę (tada jis buvo kongresmanas) ir pasakė, kad jau baigia tarnybą šiam krašte ir nusprendė kandidatuoti į Lietuvos prezidento pareigybę. Tai Durbin'ui atrodė gerokai keista, ir toks užsimojimas būtų panašus į užmojų įeigu Durbin būtų sugalvojęs tapti "White Sox" beisbolo komandos žaidėju. Tačiau senatorius pagyrė mūsiškį už jo veržlumą ir užsibrėžto tikslo pasiekimą.

Įžanginį žodį čia tarė pats šeimininkas – "Chicago Humanities Festival" direktorius Richard J. Franke, kuris pasveikino garbingąjį svečią ir trumpai jį pristatė.

Gana plačiai apie Valdą Adamkų kalbėjo Janina Marks (ji čikagiečiams lietuviams labiau pažįstama kaip J. Monkutė, kuri jaunystėje Čikagoje vaidino lietuviškame teatre, o vėliau, baigusi meno mokyklą, tapo dailininke). Kalbėtoja davė daug Lietuvos prezidento biografinių žinių, nors neseniai viešint Vilniuje pats V. Adamkus jai pataręs jį pristatyti tik trimis žodžiais

Prezidentas V. Adamkus po savo paskaitos Čikagoje duoda autografus
Nuotr. Ed. Šulaitis

MIRTIES PRANEŠIMAS

A+
VYTAUTAS TIKUIŠIS,

78 m. amžiaus, staiga mirė 2000 m. rugsėjo 19, antradienį Wasaga Beach, ON. Palaidotas iš Lietuvos kankinių šventovės Šv. Jono lietuvių kapinėse rugsėjo 22 d.

Velionis, mylimas vyras mirusios žmonos Onos, nuilūdime paliko dukterį Jasmine Thompson ir jos vyrą Ian Toronto, sūnus Petrą Tikuišį ir jo žmoną Donna Mississaugoje; Antaną Tikuišį ir Anne Kalgaryje; vaikaičius – Evita, Alex ir Derek; Christine, Aaron ir Katrina.

Šeima

Moteryų buitis tarptautiniame kongrese

Iš pokalbio su docente Purvaneckiene, dalyvavusia tarptautiniame nusikaltimo aukų kongrese Montrealyje

Netikėtas susitikimas su Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje pagal Jungtinių Tautų Organizacijos programą dirbančia doc. Giedre Purvaneckiene, atvykusia Kanadon, išaugo į platėsią pasėkės apie pasaulio ir apie moterų dabartinę būklę Lietuvoje.

– Papasakokite apie kongresą, kuriame dalyvavote.

– X Tarptautiniame nusikaltimo aukų (viktimologijos) kongrese, pavadintame “Be sienų – trečiojo tūkstantmečio tyrinėjimai ir veikla”. Šiame tarptautinio masto renginyje iš 56 pasaulio šalių dalyvavo 1300 mokslininkų, teisininkų, policijos ir įvairių paramos, pagalbos nusikaltimų aukoms organizacijų tiek vyriausybinių, tiek ir nevyriausybinių atstovai.

– Apie ką kalbėjote savo pranešime?

– Mano pranešimo tema: “Smurtas prieš moteris šeimoje ir viktimologiniai tyrimai”. Jį skaičiau tokioje darbo sekcijoje, kuri nagrinėjo smurtą prieš moteris įvairiose šalyse. Pranešime nagrinėjau nusikaltimų aukų tyrimų metodologines problemas. Mat Lietuvoje yra atlikti keli tyrimai, parodantys, kiek žmonių ir kokio pobūdžio nusikaltimų aukomis jie yra tapę. Aš lyginu smurto šeimoje rezultatus. Mėginau įrodyti, kad būtina atlikti specialius tyrimus apie smurtą šeimoje, nes bendrieji tyrimai neišryškina šeimos būklės. Į mūsų darbo grupę susirinko nemažai žmonių – daugiau nei 30. Atsivežusi išdalinu apie 30 knygų, kuriose išsprendinta minėto darbo tyrimo ataskaita. Po pranešimo buvau paklausta įvairių klausimų, daugiausia iš Suomijos, nes suomiai rengėsi ištirti Estiją ir kitas Rytų ir Vidurio Europos šalis. Todėl jie domėjosi metodologija, tyrimo eiga, atsakovų atranka, apklausėjų mokymų ir kt.

– Kaip išnaikinti kuo greičiau šias negeroves?

– Čia gana ilga raida. Stebuklingų priemonių, kad staiga būtų galima pakeisti susidariusią būklę, nėra. Esama ir teisiųjų kelių. Štai neseniai Lietuvoje buvo priimtas Moterų ir vyrų lygių galimybių įstatymas. Tačiau svarbiausia – švietimas. Būtinai, kad patys žmonės pagalvotų apie susidariusią padėtį ir patys susiprastų, norėtų ją pakeisti. Dirbtinėmis priemonėmis pakeisti giliai įsišaknijusius reiškinus nėra lengva.

– Kokie dažniausiai pasitaikantys moterų teisių pažeidimai Lietuvoje?

– Iš skaudžiausių paminėtinas – smurtas prieš moterį. O neįlygybės yra daug tiek visuomenėje, tiek buityje ir šeimoje. Moterys uždirba vidutiniškai tris vyrų atlyginimus ketvirtadaliu. Žinoma, už tą patį darbą jos gauna tiek pat, kaip ir vyrai. Skirtumas toks, kad vyrai dirba geresnius (vadovaujančius, labiau kūrybiškus, įdomesnius) darbus. Šiais laikais nedaug liko tokių darbų, kur reikėtų didesnės fizinės jėgos. Dažniausiai tais “vyriškais” darbais laikomi tie, kur reikia daugiau protinių sugebėjimų. Betgi šioje srityje vyrų pranašumo nėra. Kaip jau įprasta, net dirbdamos vienodo atsakingumo darbus, moterys visiškai atsako ir už vaikų priežiūrą, jų auklėjimą ir net atlieka visus namų ruošos darbus.

– Lietuva yra viena iš pirmaujančių pasaulyje savižudžių skaičiumi. Ar jums žinoma, kiek savižudžių moterų? Jūsų nuomone, moterys yra atsparesnės skaudžių nelaimių akistatoje, ar silpnės už vyrus?

– Vyrų savižudžių skaičiumi Lietuva pirmąja visame pasaulyje. Moterų savižudžių skaičiai taip pat dideli, bet keliskart mažesni už vyrų. Tikslaus skaičiaus negaliu pasakyti. Literatūroje apie savižudžius tikrai šis duomenys paminėti. Duomenys liudija, kad moterys kur kas atsparesnės už vyrus.

– Kas, jūsų supratimu, vyrus prie tokių sprendimų atvedė: silpnas tikėjimas, mediaginė padėtis ar kitokios priežastys?

– Tikėjimas, mano supratimu, čia nėra svarbiausia priežastis. Juk Lietuva, katalikiškas kraštas, o pirmąja visame pasaulyje savižudžių skaičiumi! Mano galva, svarbiausia yra tai, kad šeimos netinkamai auklėjami berniukai. Jiems kalama į galvą, kad jie neturi būti “bobo mis”, t.y. negali būti silpni, negali verkėti. Jie visada turi nugauti, o ne pralaimėti. Juk jie yra VYRAI! Todėl, susidūrę su gyvenimo sunkumais, nesėkmėmis, jie nežino kaip elgtis. Jie kaipmat griebiasi taurelės, kuri yra viena iš savižudybės priežasčių. Tik anaipol ne svarbiausia. Kaimyninėje Latvijoje ir Estijoje gerama ne kiek ne mažiau (jų didžiama – protestantų), o žudomasi mažiau. Reikia paminėti girtuoklius. Jų Rusijoje kur kas daugiau, bet savižudžių mažiau. Savižudybės, kaip aukos, heroizmo samprata, yra atėjusi iš pagonybės laikų (Herkus Mantas, Pilėnai). Mūsų laikais – Kalantos sudeiginimas. Tačiau šios priežastys vis vien visko nepaaiškina. Juk kitose šalyse taip pat buvo panašių pavyzdžių. Mano nuomone, didžiausia kaltė – neteisingai suprastas vyriškumas.

Doc. G. Purvaneckienė su savo vyru gydytoju R. Purvanecku, dukrele ir vaikaitėmis

Atverkime duris teisingumui...

(Atkelta iš 2-ro psl.)

Piliečiai, kas jie bebūtų, yra atsakingi už savo veiksmus. Atsakingi yra tie, kurie teisė ar be teismo darė sprendimus, ar naudojo savo egzekutyvines pozicijas, sąmoningai vykdydami įsakymus, kad naikintų sveikatos šaknis ir atlikdami veiksmus, kurie buvo neteisėti pagal nepriklausomąje Lietuvoje veikusius įstatymus.

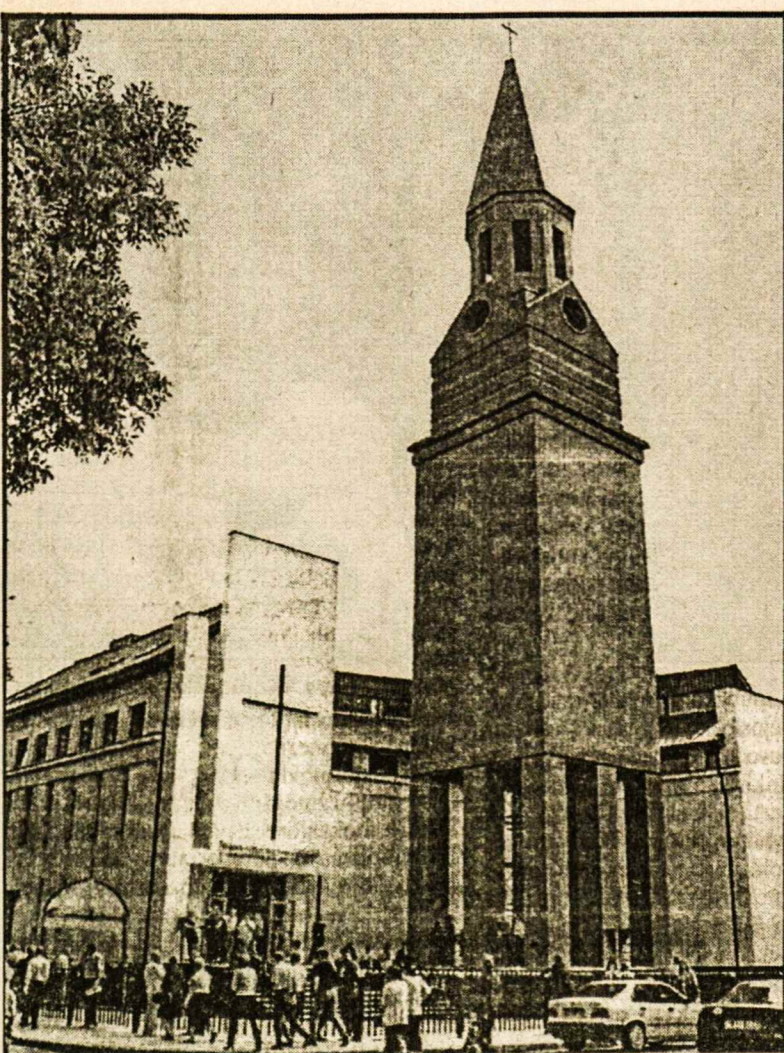
– Ar jūs nemanote, kad buvęs tradicinis vokiečių trijų raidžių KKK – Küche, Kinder und Kirche trikampis – virtuvė, vaikai ir bažnyčia neturi prasmės ir dabar nenustoję reikšmės? Ar nemanote, kad moterys, dažnai užmirštos arba apleidusios šias tris svarbiausias moteriškos savišios gaires, nustojo savo privatumą ir gerąją prasmę moters karūnos?

– Tikrai manau, kad neturi prasmės. O jeigu gerai pagalvotume apie istoriją, tai Lietuvoje niekada ir neturėjo. Neminint gilią istorinę praeitį, užbaudžiusios, kai absoliuti dauguma, tiek vyrai, tiek ir moterys dirbo žemę. Iki II Pasaulinio karo 80% Lietuvos gyventojų gyveno kaime. Kas gali įsivaizduoti kaimietę kaip tipiską namų šeimininkę? Nesvarbu, ar ji būtų ūkininkė, ar samdinė. Išsilavinusios, inteligentės moterys taip pat neapsiriboję šiomis trimis KKK. Jos stengėsi, kiek galėjo, daugiau nuveikti Lietuvos labui, ypač šviesti visuomenę. Nors ir ne taip daug, bet buvo ir fabriko darbininkių, tarnaičių. Tai kokios moterys gyveno pagal tą trijų K raidžių modelį?

Tarybiniais laikais, kaip žinome, dirbti buvo privalu tiek vyrams, tiek moterims. Na, o dabar, kaip rodo statistika, tikrų namų šeimininkių yra apie 3-4%. Todėl visiškai nesutinku, kad tai tradicinis gairės lietuvių moteriai. O juo labiau nesutinku, kad čia – saviraiška. Ypač virtuvė. Virtuvėje vienodai pasirodyti gali tiek vyrai, tiek moterys.

Mano supratimu, dauguma moterų nenori karūnos. Jos nori, kad gerbtų jos asmenybę. Lietuvoje ypatingai ryškiai matome prarają tarp žodžių ir tikrosios padėties. Žodžiais moterys, ypač motinos, garbinamos. O iš tikrųjų gyvenime – žemina.

(Nukelta į 4-tą psl.)

Naujai pastatyta lietuvių katalikų Kristaus Prisikėlimo šventovė Tilžėje vietoje senosios sugriautos. Projekto autoriai architektai – Gediminas Jurevičius ir Stasys Juška iš Kauno. Šventovė iškilmingai pašventinta š.m. rugpjūčio 20 d. arkivyskupo T. Kondrusevičiaus, dalyvaujant Lietuvos dvasininkams ir valdžios atstovams

Nuotr. V. Gulevičiaus

Matėme Vilniaus turtus

Pagyvenusių žmonių kelionė į Lietuvos sostinę

Mes, Šakių rajono Lekėčių miestelio pagyvenusių žmonių klubo nariai, važiuojame į Vilnių. Mūsų klubo pirmininkas pensininkas mokytojas Petras Tikušis yra ir mūsų šios ekskursijos organizatorius, o kartu ir vadovas.

Pirmiausia aplankėme Gedimino paminklą, pavaikščiojome po naujai išgrįstą aikštę. Šalia paminklo – didžiulis paminklinis akmuo, skirtas Vilniaus miesto įsikūrimo 650 metinėms.

Aplankėme arkikatedrą–baziliką. Rimitis, meniškai, gražūs altoriai, sietynai, didžiuliai paveiksai. Tai tikra meno šventovė.

Šalia arkikatedros–bazilikos stovi varpinės bokštas su galinčiu laikrodžiu, kurio dūžius gir-dime per radiją ir televiziją.

Mūsų kelionės pagrindinis tikslas buvo aplankyti Taikomosios dailės muziejų dailės parodą “Krikščionybė Lietuvos mene”. Paroda skiriama Kristaus gimimo jubiliejui ir Lietuvos garaliaus Mindaugo krikšto (1251 m.) bei karūnavimo 750 metų sukakčiai. Parodoje atskleidžiami vertingiausi gotikos, renesanso, baroko, klasicizmo stilių taikomojo ir vaizduojamojo meno kūrinių. Parodos centras – pirmą kartą rodomas Vilniaus katedros lobynas – unikali meno vertybių kolekcija. Per šimtmečius Vilniaus katedros lobynas sukaupe aukščiausio meninio lygio auksakalystės šedevrus. XVII š. vidurio karų metu Vilniaus katedros lobynas prarado Lietuvos ir Lenkijos vadovų dovanotus meno šedevrus, tačiau iki šių dienų išliko apie 270 liturginių taurių, monstrancijų, relikvijorių ir kitokių liturginių daiktų, kuriuos sukūrė geriausi Lietuvos ir Vakarų Europos auksakaliai.

Mes buvome nustebinti šių muziejinių vertybių grožiu. Visi kūrinių ne tik išraižyti įvairiais raštais, išpušti gėlytėmis, lapeliais, ornamentais, bet ir daugelis jų, ypač monstrancijos, papuoštos spalvotais brangakmeniais. Ilgai grožėjomės šiomis brangenybėmis. Batarpiškas matymas – tai ne pažirėjimas per televiziją. Apžiūrėjome gausius liturginius drabužius, paveikslus. Sužinojome, kad pagrindinės brangenybės Lietuvos šventovėi dažniausiai dovanoto garšūs didikai, aukšti dignitoriai – Goštautai, Radvilos, Pacai, Sapiegos, Tiškevičiai.

Pažintį su Vilniumi tęsėme kopdami į Gedimino kalną. Kalno viršuje, prie pilies, pastatyta Atminimo akmuo “Baltijos kelio” pradžia 1988.07.23. Ilpome į Gedimino pilies bokštą. Čia apžiūrėjome viduje įrengtas parodas. Viršuje plazda mūsų trispalvė. Visas Vilnius – kaip ant delno: švietiai žalsvi prezidentūros pastato stogai, vingiuotos senamiesčio gatvės, šventųjų bokštai, vingiuojanti Neris, televizijos bokštas, naujieji Vilniaus rajonai.

Lankėmės prie poetų Sergejaus Puškino ir Adomo Mickevičiaus paminklų. Prie pastarojo 1987 m. įvyko pirmas antisovietinis mitingas.

Grožėjomės Šv. Onos šventovė. Pagrindinis jos fasadas papuoštas virveline ornamentika. Į viršų kyla trys smailūs bokštai. Šalia – Šv. Pranciškaus ir Bernardinų šventovė. Pilies ir Didžiosios gatvės, grožėdamiesi atremontuotu Vilniaus senamiesčiu, ateiname į Aušros Vartų koplyčią. Ši vieta lankoma ypač gausiai. Koplyčios altorius papuoštas baltomis gėlėmis, žmonės mel-džiasi. Už Aušros Vartų – gynybinė miesto siena.

Aplankėme Vilniaus universiteto kiemą, Šv. Jono šventovę. Pro prezidentūros rūmus, gerėdamiesi jų aplinka, grįžome į aikštelę prie autobuso kelionės į namus.

Liuda Gaillienė, Lekėčių pagyvenusių žmonių klubo pirmininko pavaduotoja

gels jų, ypač monstrancijos, papuoštos spalvotais brangakmeniais. Ilgai grožėjomės šiomis brangenybėmis. Batarpiškas matymas – tai ne pažirėjimas per televiziją. Apžiūrėjome gausius liturginius drabužius, paveikslus. Sužinojome, kad pagrindinės brangenybės Lietuvos šventovėi dažniausiai dovanoto garšūs didikai, aukšti dignitoriai – Goštautai, Radvilos, Pacai, Sapiegos, Tiškevičiai.

Pažintį su Vilniumi tęsėme kopdami į Gedimino kalną. Kalno viršuje, prie pilies, pastatyta Atminimo akmuo “Baltijos kelio” pradžia 1988.07.23. Ilpome į Gedimino pilies bokštą. Čia apžiūrėjome viduje įrengtas parodas. Viršuje plazda mūsų trispalvė. Visas Vilnius – kaip ant delno: švietiai žalsvi prezidentūros pastato stogai, vingiuotos senamiesčio gatvės, šventųjų bokštai, vingiuojanti Neris, televizijos bokštas, naujieji Vilniaus rajonai.

Lankėmės prie poetų Sergejaus Puškino ir Adomo Mickevičiaus paminklų. Prie pastarojo 1987 m. įvyko pirmas antisovietinis mitingas.

Grožėjomės Šv. Onos šventovė. Pagrindinis jos fasadas papuoštas virveline ornamentika. Į viršų kyla trys smailūs bokštai. Šalia – Šv. Pranciškaus ir Bernardinų šventovė. Pilies ir Didžiosios gatvės, grožėdamiesi atremontuotu Vilniaus senamiesčiu, ateiname į Aušros Vartų koplyčią. Ši vieta lankoma ypač gausiai. Koplyčios altorius papuoštas baltomis gėlėmis, žmonės mel-džiasi. Už Aušros Vartų – gynybinė miesto siena.

Aplankėme Vilniaus universiteto kiemą, Šv. Jono šventovę. Pro prezidentūros rūmus, gerėdamiesi jų aplinka, grįžome į aikštelę prie autobuso kelionės į namus.

Liuda Gaillienė, Lekėčių pagyvenusių žmonių klubo pirmininko pavaduotoja

A+ MYKOLAS KIZIS,

vienas iš Windsoro Šv. Kazimiero parapijos steigėjų ir ilgametis lietuvių bendruomenės valdybos narys, mirė Windsore š.m. rugpjūčio 4 d. Reiškiamo nuoširdžią užuojautą j. žmonai JOLANDAI ir sūnui dr. SAULIUI su šeima bei kartu liūdime –

kun. A. Volskis

Bronius ir Erna Barisai

Vytas ir Emilija Barisai

Romas ir Nevea Dumčiai

Marytė Eidukaite

Nijolė Giedriūnaitė

Ona Giedriūnienė

Pranas ir Emilija Kairiai

Antanas ir Birutė Kozuliai

Petras ir Aleksandra Eidukai

Gary ir Gražina Carruthers

Česlovas ir Joana Kurai

Liudas Leparskas

Zigmas ir Inna Mistautai

dr. Dana Naikauskienė

Eugenija Pakauskienė

Vytas ir Dana Pliskevičiai

Albinas ir Valė Tautkevičiai

Gediminas ir Ona Vindašiai

Rašytojų susitikimas Pasvalio žemėje

J. ŠALČIŪNAS

Po lietaus maratono vaisių šeštadienį (2000.VIII.26) Pasvalio krašto muziejus klegėjo nuo Lietuvos kaimo rašytojų, atvykusių iš įvairių kampelių į kultūros ir literatūros šventę “Mes atėjome ir einame”. Tai ir atsiveikimas su šių jubiliejinų metų vasara bei XX amžiumi.

Praturtino dvasiškai ekskursiją pėsčiomis po Pasvalį. Jai vadovavo ilgametis pedagogas ir muziejininkas Alb. Kazlauskas. Prie Lėvens ir Svalios santakos pasitiko istoriją liudijanti lenta, penki stulpai ir juodo granito plokštėje paminklą akcentuojantys skaitmenys “1497-1997”. Už raudonplytės “špitolės” lankytojas specialiai palikta istorinė gatvė su apvalių akmenų grindiniu. Tuo tarpu šitoks visų kitų gatvių grindinis šiandien jau užklotas monotoniška asfalto danga. Maldoje individualiai susikaupta daugelio stilių trina-vėje Šv. Jono Krikštytojo šventovėje, iškilusioje ten, kur 1520 m. sugręsta ankstesnė medinė.

Šventoriuje palaidoti 5 kunigai, o jo kampe baltuoja klebonijai atiduotas pastatas, kurį bankui buvo lyg patyčiom sumūrijusi ateistinė valdžia, pažėsdama tikinčiųjų teises. Pro kultūros namus, baigtus anuomet rengti apgavus varžiusius brežnevinius emisarus, ateita prie vėl atkurtosios gimnazijos, kur švyti senasis paminklas Petrui Vileišiui (1851-1926). Šis lietuvių žadintojas kaip ir valstybingumo palaikytojas jo brolis Jonas itin gerbiami kraštiečiai, kurių pavyzdžių sekė P. Avižonis ir kiti tenyščiai ir apylinkės savivaldybių mūrai parlydėjo prie talpaus autobuso, kuriuo nuvažiuojame į literatūrinį Krinčino bažnytkaimį.

Pagaliau poeto E. Matuzevičiaus memorialinis namas. Sodelyje atidengiamas Sąjungos koplytstulpis. Jį šventina kun.

Atvykusiems nuoširdžiai dėkojo direktorė V. Povilionienė. Bičiuliškos vaivės paaukė stalias padengtas atsivežtomis gėrybėmis. Mezgėsi pažintys. Patriotinės ir liaudies dainas keitė šokių įsuktos poros.

Atvykusiems nuoširdžiai dėkojo direktorė V. Povilionienė. Bičiuliškos vaivės paaukė stalias padengtas atsivežtomis gėrybėmis. Mezgėsi pažintys. Patriotinės ir liaudies dainas keitė šokių įsuktos poros.

Atvykusiems nuoširdžiai dėkojo direktorė V. Povilionienė. Bičiuliškos vaivės paaukė stalias padengtas atsivežtomis gėrybėmis. Mezgėsi pažintys. Patriotinės ir liaudies dainas keitė šokių įsuktos poros.

Vaistai nuo visų ligų

ANTANINA GARMUTĖ

Varganoje Lietuvoje žmonių gyvenimas trumpėja. Gimimų skaičius mažėja. Paskaičiuota, kad užsitusęs tokia padėčiai, maždaug po 300 metų šalyje prie Nemuno jau nebelsis kalbančių lietuviškai. Lietuva – kaip legendų Atlantida – nugrims ir nebūtų... Liūdnos prognozės verčia susimąstyti. Daug užjūrio tautiečių, jų tarpe J. P. Kedys iš Australijos, savo iniciatyva vykdo kilnią misiją – remia daugiaaukštes šeimas. Tuo tarpu mūsų vyriausybė praktiškai neskiria jokio dėmesio jaunoms šeimoms, jų vaikams. Jie palikti našlaičių daliai. Egoistiškai elgiasi ir bemaž 40-ties partijų veikėjai.

Pastarieji gerai pasireiškia tik viename veiklos bare: kritikuoti, demaskuoti ir smerkti vieni kitus. Į valstybės vėžimo riedėjimą žemyn žiūrima abuo-jai, lyg į kažkokį svetimą daržą. (“Ne mano daržas, ne mano pu-pus?”). Jeigu pasaulio parlamentuose vyrauja teisininkai ir ekonomistai, tai pas mus vis dar leniškai manoma, jog valstybė gali valdyti ir virėją. Tad ir veržiasi, save sureikšmindami, visi, kas netingi, pradedant komjaunuoliškų sugebėjimų aktyvistais, baigiant kriminaliniais nusikal-tėliais. Kiekvienas žada sumažinti valdininkų etatus, o patekę valdžion elgiaisi priešingai. Iš “Saulėlydžio” ir “Saulėtekio” komisijų beliko šnipštās. Išpūstas valdininkijos aparatas surija beveik vieną milijardą biudžeto lėšų. Mokslininkų paskaičiavimai (prof. Burneikio duomenimis) sumažinus valdininkiją perpus, išsispęstų socialinės, švietimo ir sveikatos apsaugos reformos problemos.

Daugėja badautojų ir streikų. Bankrotuoja šimtai imonių.

V. Gutauskas. Plojimai sutinkamas paminklo autorius P. Janulevičius, išskobęs prasmingus įrašus bei kaimo šviesulį simbolizuojančią statulą. Po jautrių pasisakymų, palydėtų puokštėmis gėlių bei knygų rinkinių, memorialo puoselėtoja St. Šeštakauskaitė kviečia į patalpas, kuriose alsuoja brolių Eugenijaus ir Leonardo poezija. Iškalbingiausiai prabyla LKRS garbės nario poeto E. Matuzevičiaus darbo kabinetas, kur išsaugota viskas, kuo tarsi vakar naudojos čia įkvėpimo sėmės kūrėjas.

Šventė sugrąžino į muziejų. Apie linų auginimą pasakojo se-lekcininkė V. Marciuskienė. Rajono ekonomiką ir gero derliaus pagrindus apibūdino agromomas J. Morkūnas. Išpūdžiais krinčinietis prof. J. Čiu-levičius, pirmą kartą viešai perskaitęs porą savo eilėraščių.

Skambėjo kaimo rašytojų kūryba. Pasirodė du saviėkilininkų ansambliai. Pritardama gitara, kolegų žodžiais pačios komponuotas dainas atliko V. Stunžienė.

Iškilmingai pagerbti jubilatai ir konkursų laureatai. Jiems įteikti diplomai, gražios tautinės juostos su įtausiais varda, pavardėmis ir metais, prizai. Tarp pastarųjų – knygos apie Petrą ir Joną Vileišius, puikus albumas “Jėzus Kristus”. Labiausiai nusipelnusieji papuošti ažuolo lapų vainikais. Už turiningą renginį itin šiltai pagerbtas kaimo rašytojų sąjungos pirmininkas K. Federavičius. Greta kitų dovanų jis iš pasvaliečių gavo du didžiulius sūrius.

Atvykusiems nuoširdžiai dėkojo direktorė V. Povilionienė. Bičiuliškos vaivės paaukė stalias padengtas atsivežtomis gėrybėmis. Mezgėsi pažintys. Patriotinės ir liaudies dainas keitė šokių įsuktos poros.

Atvykusiems nuoširdžiai dėkojo direktorė V. Povilionienė. Bičiuliškos vaivės paaukė stalias padengtas atsivežtomis gėrybėmis. Mezgėsi pažintys. Patriotinės ir liaudies dainas keitė šokių įsuktos poros.

O aukšti pareigūnai lėktuvais keliauja į medžioklę Švedijoje ar žiūrėti futbolo į Ferarų salas. Už biudžeto lėšas!

Tie, kurie būdami aukštose pareigose leido išvogti valstybę, platina anketas, prašydami nai-vius žmogelius nurodyti, kas buvo kaltas. Ne nuo savęs praded-da. Neva nežino...

Tebesiaučia gobšumo liga. Sveiką protą apakina garbės troškimo sindromas, iš to sekančios ydos ir nusikaltimai. Kaune per 5 dienas nužudyti 6 žmonės!

Televizoriaus ekrane dailininkas parodė tapybiskus ir abstrakčius paveikslus simboliškais pavadinimais: “Iš degtinės kaktiuko”, “Iš darbščijų kvailių gyvenimo”, “Verkiantys idiotai” ir kt. O seimo narė, atstovė partijos pasivaidinantis nuosakiaisiais (žmonių dar vadinamais – švaistūnais), rimtai įspėjo Lietuvos pensininkus, kad jie gali greitai sulaukti momento, kai pensijų išmokėjimas bus visiškai nutrauktas, pensijinė sistema sugrius! Kas tai? Valstybės bankroto pranašystė? Ar raginimas rinkti į seimą tik juos – nuosakiusius švaistūnus?

Lietuvoje, valdininkų gero-vės valstybėje, vyksta priešrinkiminė kova už chaose neįsigaudantį rinkėją, dar vis neįgytąjį atsparumo prieš mulkinimą, melą, demagogiją.

– Ar yra vaistų nuo visų ligų ir visų klaidų? – dvejodama paklausiau gerą bičiulę – vienuolę kazimierietę Albina G. Nesenai nugalėjusi smegenų insultą, moteris vėl švytėjo gerumu, energija ir meile artimui.

– Yra! – atsakė. – Darbas! Ir malda! Reikia dirbti ir mels-tis. Taip ir ateitį kuriame, ir sa-vo dvasią stipriname.

A+ VYTAUTUI ŠIRVINSKUI mirus Lietuvoje,

nuoširdžią užuojautą reiškiamo sūnui LAISVIUI ŠIRVINSKUI su šeima –

Aitvariečiai

MIELAI

a.a. ANGELEI KULNIENEI mirus,

jos vyrui VYTAUTUI KULNIUI ir šeimai reiškiamo užuojautą –

Toronto Lietuvių Namų kultūros komisijos bendradarbiai

A+A

ANGELEI KULNIENEI mirus,

su giliu liūdesiu reiškiamo užuojautą jos vyrui VYTUI bei broliui TEODORUI ir visiems artimiesiems –

Toronto Lietuvių Namų valdyba

LAISVOJE TĖVYNĖJE

NUTRAUKĖ BADO STREIKĄ

Visą mėnesį badavę Kauno bendrovės "Inkaro avalynė" darbuotojai rugsėjo 1 d. nutraukė bado streiką, rašo BNS/LGTIC. Daugiau kaip metus negavę atlyginimų, pirmąją savaitę badavo 10 žmonių, vėliau penki jų buvo paguldyti į ligoninę. Iš viso "Inkaro" administracija darbininkams skolinga apie 3.8 mln. litų. Prie bendrovės vartų budi apie 100 darbininkų, kurie bendrovės vadovams neleidžia iš įmonės išvežti pagamintų prekių ir įrengimų.

ATLEISTAS PROKURORAS

Vilniaus miesto apylinkės vyriausiasis prokuroras Virginijus Sabutis nuo rugsėjo 4 d. atleistas iš tarnybos Lietuvos prokuratūros sistemoje už aplaidumą ir šurkščius tarnybinės drausmės pažeidimus, rašo BNS/LGTIC. Buvo nutatyta per patikrinimą, jog neva nuuoodyto verslininko Arvydo Grigo byla buvo tiriamą tendencingai, bylą prokurorai iškėlė neteisėtai, buvo atliktos neteisėtos kratos pas jo verslo partnerius, o vienas jų buvo neteisėtai sulaikytas ir atvesdintas apklausai. Pats V. Sabutis palaikė netarnybinį ryšius su savanaudiškai bylos eiga suinteresuotu asmeniu. Paaikškėjo, kad verslininkas nebuvo nuuoodytas. Apygardos prokuratūra nustatė, jog V. Sabutis neužtikrino jo vadovaujamos prokuratūros teisingos veiklos, nesalino priežasčių ir sąlygų darbo pažeidimams, nereagavo į nurodomus vadovavimo trūkumus bei ignoravo taikytas drausminio poveikio priemones.

APTARĖ TECHNOLOGIJĄ

Rugsėjo 7-8 d.d. Vilniuje įvyko seminaras "Parlamento darbai reikalingos informacijos ir duomenų bazių atrankos kriterijai", praneša BNS/LGTIC. Jį surengė Europos parlamentinių tyrimų ir dokumentacijos centras ir Lietuvos seimas. Seminare dalyvavo 25 parlamentarų atstovai. Pranešimus skaitė Vilniaus universiteto Komunikacijos fakulteto dekanas doc. Renaldas Gudauskas, Jungtinės karalystės bendruomenių rūmų, Lenkijos senato ir Norvegijos stortingo atstovai.

TEISINGUMO REFORMOS

BNSA/LGTIC skelbia, kad Pataisos darbų departamentas pertvarkytas į Kalėjimų departamentą ir perėjo Teisingumo ministerijos žinion bei tapo civiline įstaiga. Kaip pranešė teisingumo

ministeris Gintaras Balčiūnas, ministerija užsiims tik strateginiais klausimais, o Kalėjimų departamentas – kasdieniais. Pertvarkant stengiamasi atpiginti Kalėjimų departamento darbą. Lietuvai šiuose darbuose padeda Švedijos ir Kanados patarėjai, kurie dabar atlieka Kalėjimo departamento darbo reviziją. Dabar 15-oje Lietuvos įkalinimo įstaigų yra 8667 nuteistieji asmenys, kuriems paskirtas kardomasis kalinimas, suėmimas. Statistikos duomenimis, apie 30% nuteistųjų, atlikę bausmes, vėl nusikalsta ir grįžta į įkalinimo įstaigas.

TRAUKINYS APLENKS GUDIJĄ

Spalio mėnesį keleiviai, traukinių vykstantys iš Lenkijos į Lietuvą per Šeštokus, nebeturės persėsti į kitą traukinį prie valstybiškos sienos, skelbia BNS/LGTIC. Lenkas Rišardas Suvalskis surado naują būdą pakeisti vagonų ratų plotį, kuris reikalingas, nes Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus, geležinkelio bėgiai buvo praplėsti iki 1,668 mm, o daugumos Europos valstybių bėgių plotis yra 1,435 mm. Kelionė iš Varšuvos į Vilnių truks 10 valandų, nes aplenkiant Gudiją susidaro 150 kilometrų ilgio lankas. Tačiau nereikės persėsti ir bus tik viena pasienio kontrolė.

JTO RŪPI MOTERŲ BŪKLĘ

BNS/LGTIC skelbia, kad Jungtinių Tautų Organizacija (JTO) siūlo Lietuvai gerinti dirbančių moterų būklę, kovoti su nusikalstamumu prieš moteris, smurtu šeimoje, prostitucija bei prekyba. Lietuvos moterų nevyriausybinę organizaciją paruošė toje ataskaitoje JTO Moterų diskriminacijos komitetui buvo kritiškai vertinama Lietuvos vyriausybės veikla, išreikštas susirūpinimas dėl didėjančių prostitucijos bei prekybos moterimis masto, atkreiptas dėmesys į nepakankamą skaičių moterų, išrinktų į seimą ir savivaldybių tarybas, taip pat į problemas dėl nevyriausybinių organizacijų rėmimo ir jų finansavimo, moterų diskriminacijos darbo rinkoje. Komitetas siūlo vyriausybei tampa bendradarbiauti su nevyriausybinių organizacijomis ir teikti joms finansinę paramą, skatinti moterų politinį aktyvumą, skirti daugiau dėmesio kaimo ir pagyvenusių moterų problemoms spręsti. Komiteto siūlymuose svarbiu veiksniu nurodomas moterų dalyvavimas įvairaus pobūdžio apmokymuose, kvalifikacijos kėlimo, perkvalifikavimo kursuose. RSJ

BPL Import/Export

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ IR LENKIJĄ

\$1.99 už kilogramą + \$20 už pristatymą

SKAMBINTI

905 545-8868

Asta arba Beatas Brasai

Siuntiniai palaimai iš namų

nemokamai. Perduodame pinigų.

Adresas: 23 Springer Ave.,

Hamilton, Ont. L8M 2W7

FIRST PLACE

PHARMACY

350 King St. E., Hamilton

540-8877

Viktoras Remesat,

BSc.PhM

10% nuolaidos pensininkams

(15% trečiadieniais)

Nemokamas vaistų pristatymas

Sveikatos priežiūros įrankiai

Doc. G. Purvaneckienė su savo dėdine Irena Vazalinskiene Montrealyje

Padėka

Otavos lietuvių bendruomenei

Nuoširdžiai dėkojame visiems, dalyvavusiems ir prisidėjusiems prie mūsų išleistuvių iš Otavos. Mes niekuomet neužmiršime šio vakaro ir šiltų linkėjimų. Ypatingą padėką reiškiame visoms rengėjoms ir rengėjams už taip gražiai suorganizuotą vakarą ir tokias puikias vaišes bei dovanas.

Mūsų širdys visada liks su Otava –

Sofija ir Vytautas Balsevičiai

Moterų buitis tarptautiniame...

(Atkelta 3-čio psl.)

mos, mušamos. Net ir valstybės politika – dvideidė. Aimanuojama, kad tauta miršta, žodžiais skatinama gimdyti kuo daugiau vaikų. Tačiau daugiavaikės šeimos neremiamos. Daugiau palaimom vaikų globėjai negu tvarkingai daug vaikų auginančios šeimos ar motinos.

Be to, lietuvių moterys daug deda pastangų pasiekti aukštąjį mokslą. Kaip rodo statistiniai duomenys, moterų išsilavinimo lygis yra aukštesnis už vyrų. Tačiau, kai jos daugiau dirba aptarnavimo darbus, moterų protinis pajėgumas neišnaudojamas. Reikia stebėtis, kad Lietuva, tokia neturtinga šalis, verčia aukščiausią išsilavinimą turinčias moteris dirbti pagalbinį darbą? Gal geriau reikėtų uždrausti mokyti moterims ar pripažinti, kad jos ne kiek ne mažiau gali nuveikti šalies labui, jos valdymui ir atečiai. Gal tada ir Lietuva būtų stipresnis kraštas ir žmonės būtų saugesni, o moterys turėtų platesnes savišaukimo galimybes.

– Ar Jūsų skaitytojo pranešimo "Smurtas prieš moteris ir viktologiniai tyrimai" šiame kongrese temą padiktavo kokie nors ženklesni lietuviški reiškiniai ar tai tėra vien teoriniai apibendrinimai ir samprotavimai?

– Mano pranešimas kaip tik ir yra susijęs su vienu iš būdingiausių reiškinų Lietuvoje. Deja, kurio visuomenė vis dar nenori pripažinti, kad smurtas prieš moteris taip išplitęs. Aišku, bendraudami su nedideliu žmonių būriu, ne visados galime šiuos reiškinius pastebėti, nes kas dedasi šeimose, retai iškyla viešumon. Apie tai pati tesužino.

RE/MAX FOUR SEASONS REALTY LIMITED

Member Broker, 67 First Street

Collingwood, Ontario L9Y 1A2

Parduodant, perkant ar tik dėl informacijos

apie namus, vasarnamus, ūkius, žemes

Wasagos, Staynerio ir Collingwoodo apylinkėse kreipkitės į

Angelę Šalvaitę, B.A.,

pirkimo ir pardavimo atstovę.

Ji mielai jums patarėms.

Darbo tel. 705-445-8500

Namų tel. 705-429-6428

Elektroninis paštas: salvait@lynx.org

Tinklavieta: www.fourseasonproperties.com

Winnipeg, Man.

PRELATO MIRTIES METINĖS. Su ilgesiu Vinipego lietuviai prisimena savo buvusį kleboną prel. J. Bertašų. Š.m. spalio 9 d. suėmė vieneri metai nuo jo mirties.

Velionis buvo retai gyvenime sutinkamas kunigas, kuris nuoširdžiai atlikdavo dvasiško pareigas ir buvo gabus statybininkas, organizatorius, literatas, šoferis... Daugiausia ilgas valandas planavo ir dirbo statant lietuvių Šv. Kazimiero šventovę Vinipege. Rasdavo laiko dieną ar naktį lankyti ligonius, atsakyti dažnai skambanti telefoną, dalyvauti vyskupijos susirinkimuose, organizuoti ir mokytojauti lietuvių šeštadieninėje mokykloje. Rašydavo korespondencijas laikraščiams. Ant jo stalo būdavo daug laišku, kuriuos reikėdavo atsakyti.

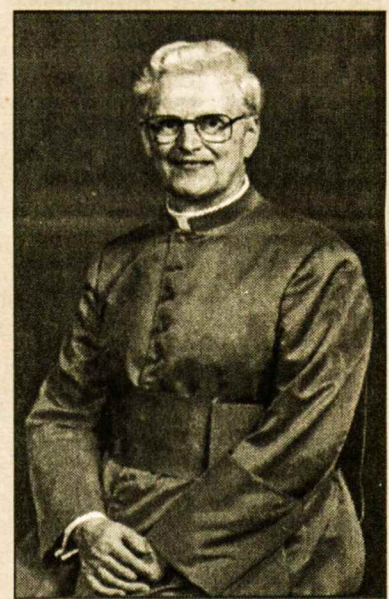
Išsigijus Oak Point vasarvietę, jis rasdavo laiko ir ten nuvažiuoti taisyti pastatus, rengti jaunimo stovyklas, žvejoti ežere. O kiek laiko jis paskirdavo ruošai metinio trijų dienų parapijos bazaro, tautinių ar religinių švenčių minėjimų, tautybų festivalio, lietuvių Folkloramos paviljono renginiui!

Kasmet paruošdavo ir išsiųsdavo išsamią 5 ar 9 puslapių parapijos metinę apyskaitą. Jis neturėjo nei sekretoriaus, nei šeimininkės. Dažniausiai pats ruošdavo valgius sau ir labai dažnai primdavo bei vaišindavo atsilankančius parapijiečius ar kitus svečius.

Kai dar kun. J. Bertašius buvo jaunas, retkarčiais vykdavo į kitus lietuvių telkinius, nes jo lietuviškoji "parapija", reikalinga religinių patarnavimų, užėmė plotą nuo Thunder Bay iki Britų Kolumbijos.

Tai tik mažda dalis atliktų darbų jam gyvenant Vinipege. Jis buvo visada besisųpantis, pareigingas, nuoširdus. Pažįstami ir svetimai ateidavo pas prel. J. Bertašį prašydami patarimo ar asmeninės pagalbos. Todėl dabar daugelis tų žmonių pasigenda šio nuoširdaus ir pasišventusio kunigo. Juo labiau jaučia jo nebuvimą šios apylinkės lietuvių, nes jis buvo lyg ratas, apie kurį sukdamosi lietuvių telkinio gyvenimas. Po daugelio darbų ir kančių išsėkis amžinojo ramybės!

Ev. Fedaras

A.A. prelatas JUSTINAS BERTAŠIUS, Vinipego lietuvių parapijos klebonas

Hamilton, Ont.

KLB TARYBOS SUVAŽIAVIMAS įvyks spalio 28 d., Jaunimo centro salėje. Suvažiavimo posėdžių pradžia 9 val. ryto, numatyta posėdžius baigti ta pačią dieną 5.30 v.p.p. Hamiltoniečiai kviečiami ateiti pasiklausti pranešimų ir pasiklausti.

A.A. JULIJOS DIDŽBALIENĖS atminimui, reikšdami užuojautą mirusiosios vyrui Zigmui ir sūnui bei dukrai su šeimos, Kanados lietuvių fondai aukoję: \$30 – M. J. Gimžauskai, A. Erštikaitienė; \$20 – G. J. Kristolaičiai. J.K.

"PAGALBAI LIETUVOS VAIKAMS" aukoję: a.a. A. Garkūno, V. Ignaičio, P. Purvinskaitės, J. Šleikio, O. Šumienės, K. Žukausko atminimui \$60 – A. ir S. Urbanavičiai; a. a. Julijos Didžbalienės atminimui, užjausdami vyrą Zigimą, dukrą, sūnų ir jų šeimas: \$50 – J. Asmenavičius, D. M. Jonikaitė; \$20 – E. K. Gudinskai, S. J. Miškiniai.

Visiems aukojusiems nuoširdžiai dėkoja – PLV komitetas

Calgary, Alberta

A.A. VLADAS TARVYDAS, 74 m. amžiaus, čia staiga mirė, palikęs mylimą žmoną Aldoną, dukrą Ireną ir sūnų Robertą su vaikaičiais. Velionis gimė 1926 m. liepos 6 d. Švėkšneje, netoli grafo Jurgio Platerio dvaro. Į Torontą jis atvyko 1955 m., kur po metų vedė Aldoną Masytę. 1972 m. persikėlė į Kalgari, kur buvo žinomas ir gerbiamas ne tik tarp savo tautiečių, bet ir kitų Albertos gyventojų.

Velionies atminimui pagerbti yra siūdoma aukas siųsti "Tėviškos žiburiams": 2185 Stavband Rd., Mississauga, Ont. Canada L5C 1T3.

K. Dubauskas

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Lietuvių bendruomenės St. Petersburg, FL, apylinkės valdybos pirm. V. Meiluvienė rugpjūčio 27 d. gavo iš JAV kongreso atstovo Bill Yong raštą, kuriame jis dėkoja už piliečių pasisakymus jam siųstose laiškuose dėl 20 mil. dol. skyrimo Baltijos kraštų gynybos reikalam. (Mat ši parama buvo sulaukyta). Jis užtikrino, kad darys viską, jog šie pinigai atsidurtų ten, kur jie buvo skirti.

St. Petersburgo lietuvių klubo popietėje rugpjūčio 13 d. A. Daunys, Tautos fondo atstovas, kalbėjo apie šio fondo rūpestį Lietuvos vidurinėmis mokyklomis. Tai esąs vienas svarbiausių TF užmojų šiais metais padėti šioms mokykloms. Tautiečiai yra kviečiami įsijungti į vadinamąją Lietuvos vidurinių mokyklų "įdūkinimo" vąj. Tautos fondas pageidauja, kad teikiama parama tarnautų ugdyti mokiniuose pagarbą krašto praeiciai, supažindinti su laisvės kovų eiga, stiprinti demokratinį susipratimą. Tautos fondo vadovybė įsipareigoja aukotojų dovaną padidinti 50 nuošimčių priedu, nustatydamą ribą – 250 dol. už kiekvieną paaugotą 1000 dol. ("Lietuvių žinios" 291 nr.).

Argentina

Susivienijimo lietuvių Argentinoje (SLA) metinė šventė įvyko liepos 16 d. Buenos Aires mieste, sutraukusi nemažai svečių. SLA jaunimas, pasipuošęs tautiniais drabužiais, į salę įnešė Argentinos ir Lietuvos vėliavas. Sugiedoti Argentinos bei Lietuvos himnai. Programą lietuvių kalba vadovavo S. Butkus, o ispanų – M. Bellido. Sveikinimo žodžius tarė Lietuvos garbės konsulas A. Rastauskas, Estijos garbės konsulas P. Pulisaar, ALOS tarybos vardu – J. Brazaitis, Argentinos lietuvių centro pirm. A. Kaminskis, "Mindaugo" draugijos pirm. V. Bukauskaitė-Persico, "Nemuno" draugijos atstovas A. Daškis, "Birutėčių" atstovė A. Šukytė, "Argentinos lietuvių balso" atstovė E. Ozinskienė, Argentinos lietuvių jaunimo sąjungos pirm. S. Butkus.

Meninėje programoje pirmiausia pasirodė "Dobilukai", vadovaujami V. Bačanskų, pašokdami keletą tautinių šokių. Choras "Daina", vadovaujamas H. Urbono, atliko lietuvių ir kitų tautų dainas. Programą užbaigė tautinių šokių ansamblis "Dobilas", dalyvavęs Tautinių šokių šventėje Toronte, pašokdamas kelis šokius iš šventės repertuaro. Po programos buvo pareikšta padėka SLA vicepirm. A. Staloraiciui už gerai suorganizuotą kelionę į Tautinių šokių šventę Toronte. Įteiktas jam plakatas su parašais iš Toronto ir stalinis laikrodys. SLA sekretorė A. Mikučionytė "Dobilo" vadovė K. Stukaitę apdovanojo suvenyru. SLA pirm. A. Vezbickas nuoširdžiai padėkojo šventės dalyviams, programos atlikėjams bei jų vadovams ir visus parkvietė vaišėms. ("Argentinos lietuvių balsas" 1725 nr.).

Australija

Melburno lietuvių susilaukė kunigo iš Lietuvos. Rugpjūčio 6, sekmadienį, Šv. Marijos Jūrų žvaigždės šventovėje kun. Egidijus Arnažius atnašavo lietuviams Mišias, kuriose dalyvavo apie 500 maldininkų. Sutiktuose Lietuvos Namų salėje dalyvavo 220 žmonių. Pasak "Tėviškos aidų" 2000 m. 33 nr., tai šiam lietuvių telkiniui įspūdingi skaičiai, teikiantys vilčių, kad lietuviškų pamaltų lankymas tikrai

sustiprės. Pamaldose dalyvavo vidurinioji ir jaunesnioji karta. Tame pačiame laikraščio numeryje priminama, kad patys lietuviai turės išlaikyti kunigą ir užsimokėti šventovės nuomą. Kun. E. Arnažius apsigyveno naujai atremontuotose parapijos namuose, kuriose taipgi reikės tinkamai prižiūrėti. Tikimasi, kad tokie įsipareigojimai bus parapijiečių pareigingai vykdomi. Rugpjūčio 9 d. kun. E. Arnažius ir parapijos tarybos pirm. H. Antanaitis matėsi su Melburno arkivyskupijos generaliniu vikaru vysk. Hart. Vyskupas lietuvius mielai bei draugiškai priėmė, pasiūlydamas kun. E. Arnažiui lankyti anglų kalbos kursus Melburno katalikų universitete.

Britanija

Valijos universiteto spaudos leidykla išleido prof. Vytauto Landsbergio politinės autobiografijos knygą "The Lithuania Independent Again" anglų kalba. Ją spaudo paruošė velionis E. Šova ir docentas A. Packer. Liepos 9-13 d.d., kaip tik tuo metu, Lietuvos seimo pirmininkas su žmona viešėjo Valijoje. Viešnagė prasidėjo iškilminga vakariene, kurią parengė Carditt'o (Valijos sostinės) miesto savivaldybė. Joje dalyvavo miesto vicemeras, Lietuvos ambasadorius J. Paleckis, kviešti svečiai lietuvių, savivaldybės nariai. Kitą dieną knygos autoriui buvo suteiktas Valijos universiteto tarybos garbės nario vardas. Knygos sutiktuvs vyko dvejose priėmimuose. Pirmasis įvyko liepos 11 d. Valijos seime (The Nation Assembly for Wales), dalyvaujant šio seimo nariams, Lietuvos ambasados atstovams, lietuviams ir kitiems svečiams. Įvardinti žodį tarė Valijos seimo pirm. lordas Elis-Thomas, apie knygos istoriją kalbėjo doc. A. Packer, o su nauju knygos vertimu supažindino pats autorius prof. V. Landsbergis. Abū kalbėtojai apgailestavo, kad negalėjo dalyvauti a. E. Eimutis Šova, daug darbo įdėjęs knygos išleidimui. Buvo pareikšta užuojauta velionies žmonai Rūtai ir dviejų sūnams. Antros knygos sutiktuvs vyko Valijos Tarptautinių reikalų centre. Tarp kitų svečių buvo ir Valijos – Baltijos sąjungos narių. Šiai organizacijai iki mirties vadovavo E. Šova. Vėliau tas pareigas perėmė latvis A. Taurins. Viešnagė baigta Lietuvos ambasadoje Londone. ("Britanijos lietuvių balsas" 2000 m. 10 nr.).

Vokietija

A. A. Arvydas Lingė, 64 metų amžiaus, mirė gegužės 26 d. Ham-burge. Velionis gimė 1936 m. gegužės 3 d. Dusetose. Čia lankė pradžios mokyklą. 1944 m. su tėvais pasitraukė į Vokietiją. Pradžios mokyklą baigė lietuvių pabėgėlių stovykloje Eckenfiorde, o Vasario 16-tosios gimnaziją Hiutenfelde. Joje priklausė skautų organizacijai, dainavo gimnazijos chore, šoko tautinius šokius, ypač pasižymėjo sporte. Ekonominis mokslus studijavo Hamberge ir vėliau iki pensijos darbovosi Otto-Versand įmonėje. Studijuodamas buvo Vokietijos lietuvių studentų, taipgi studentų ateitininkų valdybų nariu. Vėliau darbavosi Vokietijos lietuvių bendruomenėje, būdamas valdybos bei tarybos nariu. Keletą metų taip pat buvo renkamas į LB Hamburgo apylinkės valdybą. Palaidotas – Hamburg – Ohlsdorf kapinėse. Liūdesio paliko žmoną, posūnį ir seserį su vyru. ("Vokietijos LB valdybos informacija", 2000 m. 2 nr.).

J. Andr.

Pirmasis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavuose namuose –

"TALKA" LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6

Tel. 905 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais – nuo 9 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais – nuo 9 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais – nuo 9 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais – nuo 9 v. ryto iki 12 v. dienos. Liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta.

AKTYVAI PER 40 MILIJONŲ DOLERIŲ

MOKAME UŽ:	PASKALAS
kasd. pal. čekių sąsk. iki.....2.50%	Asmenines nuo7.80%
santapus2.75%	nekiln. turto 1 m.7.80%
kasd. pal. taupymo sąsk.2.00%	
INDĖLIAI:	
90 dienų indėlius4.10%	
180 dienų indėlius4.25%	
1 m. term. indėlius4.52%	
2 m. term. indėlius4.54%	
3 m. term. indėlius5.00%	
4 m. term. indėlius5.75%	
5 m. term. indėlius5.80%	
RRSP ir RRIF	
(Variable)2.50%	
1 m. ind.5.25%	
2 m. ind.5.55%	
3 m. ind.5.85%	
4 m. ind.6.05%	
5 m. ind.6.30%	

• Nemokami čekių sąskaitų apmokėjimai.
• Narių santapus apdraustas TALKOS atsargos kapitalu
3 mil. dol. ir Kanados valižios iki \$100,000.00 sumos draudimu

Sekite kasdieninę informaciją apie procentus "Talkoje"

MASTER CARD KREDITO KORTELE – INTERAC KORTELE

TINKLALAPIS: www.talka.net

Ivedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus

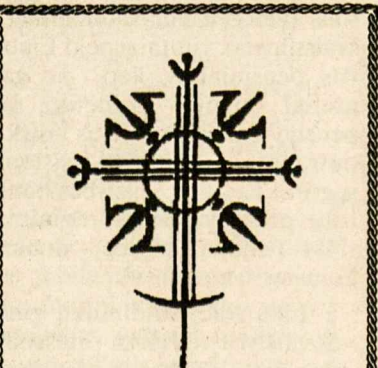
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis

Tel 905 383-9026

154 Darlington Dr.

Hamilton, Ontario L9C 2M3

"Dievas teikia mums meilę, kad mylėtume tą, kurį Jis mums duoda"

Lougheed Funeral Home

Žmonės, kurie atjaucia kitus

Sudbury Ontario

Lietuvos ambasadorius dr. V. A. DAMBRAVA (kairėje) sveikinasi su Venezuelos sostinės Caracas gubernatoriumi A. AGUIAR, viduryje – anuometinis Lietuvos Užsienio reikalų ministeris dr. P. GYLYS

Ambasadoriaus pagerbtuvės Lietuvoje

Lietuvos ambasadoriaus dr. VYTAUTO ANTANO DAMBRAVOS pagerbtuvės 80-jo gimtadienio proga buvo surengtos Vilniuje, Kaune, Klaipėdoje, Utenoje

BIRUTĖ NENĖNIENĖ

Vilkaiviškis

Atsitiktinai pajavirina ir praturtina gyvenimą. Kartais jie būna ir lemtingi. Tai pasakytina apie diplomata, žurnalista, visuomenės veikėją dr. Vytautą Antaną Dambrovą.

Kritiška savo gyvenimo data jis laiko 1941 metų baisųjį birželį, kai tėvai ir trys maži broliukai bei sesutė buvo tremiami į Sibirą. Jis, studijavęs Vilniuje, šeimos likimo išvengė. Vijosi tremtinių ešeloną, susirado savuosius, atsisveikino. Tačiau likimas jam, vyriausiam iš vaikų, buvo gailestingas – neįtikėtinomis aplinkybėmis Vytautas išliko. Jo tėvas, atskirtas nuo šeimos, netrukus Sibire mirė badu. O sveikus ir gyvus mamą bei brolius su seserimi Vytautas susitikio tik po 36-erių metų.

Tasai tragiškas atsiskyrimas nulėmė tolesnį Vytauto Antano gyvenimą. Vienaime savo pokalbių jis sakė: „Viskas, ką po to dariau, vyko kaip pasipriešinimo ženklas šiai genocidinei agresijai. Ir beatodairiška kova tapo gyvenimo pateisinimu, įprasminimu. Pamažu formavosi mintis įsitraukti į darbą, kuris leistų plačiau skelbti apie lietuvių tautai padarytą skriaudą ir jos laisvės aspiracijas. Diplomatinė tarnyba sudarė tam sąlygas“.

Baigęs Vilniaus universiteto teisės mokslų fakultetą, toliau studijavo Austrijoje, Amerikoje. Įgijo muzikinį išsilavinimą, kalbą atžinomis kalbomis.

Svarbiausiais profesinės veiklos momentais Vytautas Dambrovą laiko darbą „Amerikos balsė“ ir galimybę kasdien kalbėti į tautą žodžiais, kurių ji pati, būdama sprespaudoje, negalėjo tarti. Toliau – ilgametė diplomatinė karjera JAV užsienio tarnyboje, vėliau – darbas rezistencinės Lietuvos diplomatinės veiklos metais, srityje, pagaliau aktyvus įsitraukimas į atkurtos nepriklausomos Lietuvos respublikos diplomatinį darbą Pietų Amerikos žemyne – Venezuelos respublikoje, Lotynų

RE/MAX
Professionals Inc., Realtor
Sales Associate
1645 Dundas St. W.
Mississauga, ON L5C 1E3

IRENA RENTELIENĖ
Pirkimo-pardavimo atstovė
Tel. (905) 270-8840 - įstaigos
(905) 507-6608 - namų
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo klausimais. Mėlia ir sėkmingai patarčiau.
Nemokamas namų vertinimas

Kanados Lietuvių Fondas
Lithuanian Canadian Foundation
1573 Bloor St. West, Toronto, Ont. M6P 1A6

KLF kapitalas daugiau kaip 3,0 milijonai – tai Kanados lietuvių įnašai! Kasmet gaunamas pelnas (daugiau kaip \$100,000) skirstomas lietuvių išlaikymui Kanadoje (KLB, kultūrinėms bei jaunimo organizacijoms, studentams) ir paramai Lietuvai (vaikų priežiūrai, tremtinių reikalams, jaunimui).

Atsiminkime ir remkime Kanados lietuvių fondą per savo aukas bei testamentus.

Išduodami pakvitavimai dėl valstybinių pajamų mokesčių.

Remkime lietuvių veiklą Kanadoje! Remkime Lietuvą! REMKIME PER KANADOS LIETUVIŲ FONDA!

Australų džiaugsmas ir rūpesčiai

DR. JONAS KUNCA

Australija šiuo momentu yra pasaulio dėmesio centre. Melburne vyksta Ekonominis pasaulio forumas, o Sydneyje – sporto olimpiada. Be tų džiaugsmingų įvykių yra nemažai ir dar didelių rūpesčių, kurie slepia ne tik valdžią, bet ir šalies gyventojus.

EPF sutraukė planetos verslininkus, ekonomistus ir politikus. Iš kalbėtojų pareiškimų susidaro įspūdis, jog įvairių atstovų nuomonės yra gana skirtingos, liečiančios žmonijos ekonominės būklės gerinimą. JAV kalbėtojai mato išeitį modernizacijoje, ypač ryšių sistemoje ir kartu globalizacijoje, kurios išvengti, pagal juos, mes negalėsime. Atseit, pirkime kišeninius telefonus, kompiuterius, faksus ir kitą moderniausių ryšių technologiją ir padarysime pažangą...

Ramiam klausytojui vis dėlto kyla abejonė, ar badaujantis afrikietis nusipirks nešiojamą telefoną nenumiręs iš bado, jei neturės ko valgyti? Ateina dar kita mintis: globalizacijoje verslininkai ieško rinkų savo produktams, kurių nuskurėliai visvien neišgalės pirkti, kol nepažės ten ekonomija. Taigi globalizacija pasaulio problemų neišspręs – tiem forumams trūksta gilesnės įžvalgos.

Komunistai, trockistai, kairiųjų infiltruoti žaliūnai ir kiti raudonpalviai rado gerą proga sukliudyti minėto forumo darbą – užblokovoti įėjimą į „Crown Casino“, kur vyksta atstovų dis-

kusijos. Iš dalies jiems ir pavyko. Bet ir nekomunistuojančių pažiūrų piliečiai į tą forumą nededa per daug vilčių. Vienaime laikraštyje komentatorius net paminėjo, jog globalizmas galėtų būti „sustingusio veido juodai apsirengusių svetimačių planas“. Ką jis turėjo galvoje, yra labai aišku.

Kitas, jau linksmesnis įvykis Australijoje – tai olimpinės žaidynės. Bet ir jas temdo galimybės, kad gudrūs lenktyniautojai gali atvykti „pasiruošę“ su įvairių vaistų pagalba. O ištirti, kas yra nusižengęs nuostatai, draudžiančiai atletams vartoti tokius vaistus, yra ne visai įmanoma. Taigi žaidynės greičiausiai nebus labai skaidrios. Tai mažina olimpiadų prestižą ir temdo jų ateitį.

Kasdienybė australų gyvenime susiduria su kai kuriais rūpesčiais, kurie liečia ne tik dabartį, bet ir krašto ateitį. Vyriausybė gerai neapsigalvojus susigundė parodyti savo energiją iniciatyvą Rytų Timoro išlaisvinimui. Ji ragino Indoneziją leisti timoriečiams apsispręsti, ar jie nori likti Indonezijos dalimi arba tapti nepriklausomu kraštu. Indonezija su tuo sutiko, nors ir prieš savo norą, bet buvo paleisti gandai, jog vietiniai timoriečiai, nusistatę prieš atskirymą nuo Indonezijos, nuolatos kraštą, jei referendumo dauguma pasisakys už nepriklausomybę. Deja, taip ir įvyko. Šalis buvo sugriauta, nemažai žmonių nužudyta. Australijai, to iniciatorei, teko siųsti savo ka-

riuomenę į R. Timorą, kad ten atstatytų tvarką. Reikėjo iš anksto žinoti, kad tie rytų timoriečiai dar išvis nėra pribrendę savarankiškai tvarkytis. Australams teks ten likti ilgą laiką ir teikti nuolatinę pagalbą. Įsikišimas iki šiol kainavo 2 milijardus dolerių, o kiek dar kainuos... Blogiausia, kad su Rytų Timoro atsiskyrimu prasidėjo Indonezijos irimas, netvarka ir ekonominė krizė. Dėl Indonezijos dydžio (200 milijonų gyventojų) ir jos artumo, Australijai atsidiūrė nemalonių būklė, ypač dėl jos karo jėgų silpnumo.

Kitas rūpestis, tai australų dolerio vertės kritimas. Bedarbystė nėra didelė – vos apie 6%. Infliacijos beveik nėra. Ekonomija auga. Tai dėl ko tas australų dolerio kritimas? Stebisi valdžia, spauda, ekonomistai ir paprasti žmonės. Šių eilučių autorius supratinęs, dolerio kritimas yra surištas su pasaulinių maklerių nepasitenkinimu lėta privatizacija. Už pigių australišką ir brangų amerikietišką dolerį būtų galima pigiai apsipirkti Australijoje, jei ta privatizacija būtų pagreitinta. Tas atšiaurus vėjas pučia iš JAV sąjungininko pusės...

Australiją vargina nelegalių imigrantų antplūdis. Pabėgėlių yra tūkstančiai. Nelengva nustatyti jų kilmę ir pretenzijas į pabėgėlio statusą. Tyrimų procesai yra painūs ir ilgokai užtrunka. Tuo tarpu tie nava pabėgėliai protestuoja, o visokios žmogaus teisių organizacijos kritikuoja australų valdžią, kuri, netekusi kantrybės, atsisakė bendradarbiauti su kai kuriais JTO komitetais.

Dar nebaigtos diskusijos dėl aborigenų teritorinių pretenzijų, skurdaus gyvenimo, nusikaltėlių bausimo ir t.t. Valdžia jiems teikia didelę piniginę paramą, kurios dydis neskelbiamas dėl galimos neigiamos reakcijos. Neskelbiamos ir jų vargo priežastys: apsilaidimas, alkoholis, nenoras mokytis ir dirbti. O tarptautinės organizacijos neapsieina be australų valdžios kritikos.

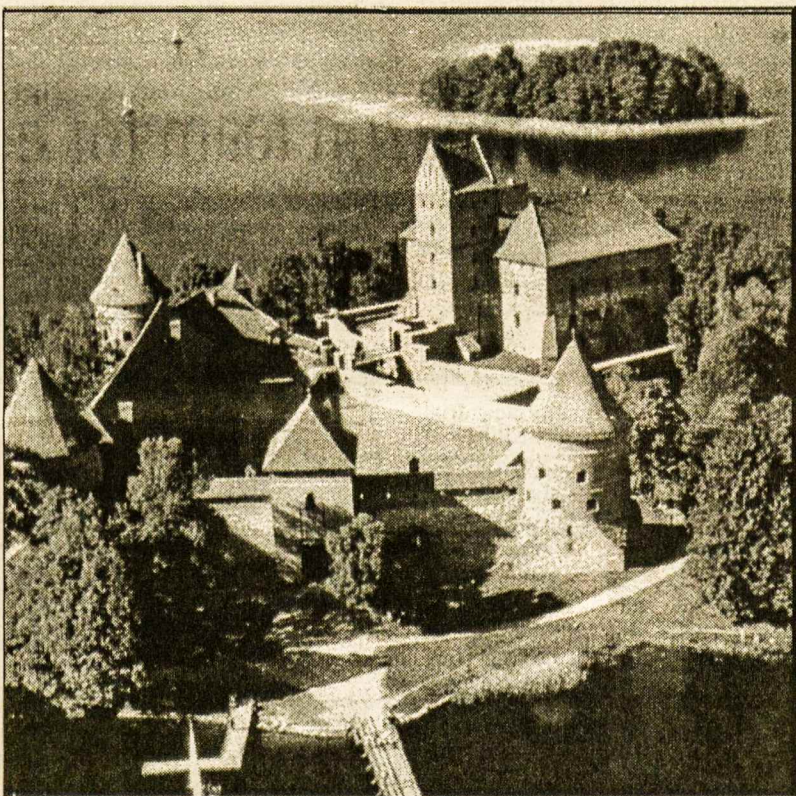
Tiesa, Australija brenda gilyn į skolas, maždaug po 30 milijardų per metus. Ši praktika negali ilgai tęstis. Taigi teks visiem susiveržti diržus ir pradėti reikalauti, kad ir užsienio korporacijos pradėtų mokėti išdui mokesčius.

Taip dabartiniu metu australai išgyvena džiaugsmo ir rūpesčių dienas.

iš 40 ambasadorių šešios yra moterys. Lietuviai jau 10-tajame šimtmečiame gaminę meniškus puodus, puošę ginklus bei aprangą.

Ambasadorė norėtų Ankaroje surengti meno parodą, o atsikviesti Lietuvos valstybinę operą būtų jos svajonių išsipildymas. Muzikos dirigentas Juozas Domarkas, ne sykį Turkijoje su savo simfoniniu orkestru koncertavęs, vėl duos 8 koncertus Izmirė kartu su to miesto simfoniniu orkestru.

Toliau ambasadorė pasakojo apie lietuvišką valgius, gėrimus, tautinius drabužius, apie lietuviškąjį auksą – gintarą, apie lietuvišką paukštį gandrą. Po kalbio pabaigoje ambasadorė išreiškė viltį, kad ir toliau galėsianti verstis turkų kalbos knygas. Inf.

Ši nuotrauka buvo įdėta „Turkish Daily News“ laikraštyje, skyrusiam Lietuvai visą puslapį

Lietuvos atstovybė Turkijoje

„Turkish Daily News“, Turkijoje leidžiamas anglų kalba dienraštis, 2000 m. rugsėjo 5 d. laidoje paskyrė visą didžiulį puslapį Lietuvai. Jame skelbiamas to laikraščio žurnalistas Öznur Kayhan pokalbis su Lietuvos ambasadorė Turkijai Halina Kobeckaitė. Be šių dviejų pasikalbėjimo metu darytos spalvotos nuotraukos, puslapyje puošia Lietuvos trispalvė, Šv. Onos šventovė Vilniuje, Trakų pilis, gintaro gabalas ir tautinių drabužių piešiniai. Puslapio viršuje – didelis užrašas „Lithuania“. Straipsnio antraštė „An expert on Turkic languages“ (turkiškų kalbų žinovė). Ji – tai ambasadorė H. Kobeckaitė, savo atsakymais papasakojo apie

save ir nušvietė pakankamai Lietuvą apibūdinančius bruožus.

Ambasadorė prieš 31 metus buvo ištekęs už statybos inžinieriaus, užaugino dukterį muzikologę, dirbančią Vilniaus muzikos akademijoje. Išėjusi pensijon H. Kobeckaitė mielai sutiko jungtis į diplomatinę tarnybą – buvo ambasadorė Estijoje, dabar Turkijoje. Žurnalistiką studijavusi Vilniuje, vėliau Taškente, tapusi vertėja ir yra išvertusi apie 20 knygų į lietuvių kalbą iš turkų, turkmenų, kazachų, azerų ir uzbekų kalbų. Pasakojama apie Lietuvą, pabrėžė, kad Lietuvoje mokslas visiems privalomas iki 16 m. amžiaus, kad kraštas turi 15 aukštųjų mokyklų, diplomatinėje tarnyboje

Lietuvių jaunimo grupė Pompėjaus miesto griuvėsiuose

Velionis prel. JUSTINAS BERTAŠIUS 1985 m. parapijos iškilmių proga sveikina dalyvius

Gyvas lietuvių širdyse

Vieneri metai be savo ganytojo
a.a. prelato JUSTINO BERTAŠIAUS

E. K. KALASAUSKAS

Šių metų spalio 9 d. sukan-ka vieneri metai, kai su savo parapijiečiais ir šiuo pasauliu atsisakė a.a. Viniepo lietuvių parapijos klebonas prelatas Justinas Bertašius.

Jam iškeliauvus pas Aukščiausiąjį, vos praėjus pusantro mėnesio, Viniepo lietuvių neteko savosios pastogės – šventovės, į kurią jie, vedami jauno ir energingo kunigo Justino Bertašiaus, įdėjo tiek daug energijos, lėšų, o svarbiausia, meilės, kad turėtų nuosavą, lietuvišką Dievo židinį ir mažą lietuvišką kampelį išvievijoje. Tai buvo vienintelis prelato Bertašiaus tikslas, kuriam jis paaukojo didžiąją savo gyvenimo dalį. Prisimindami Velionį, pažvelkime į jo 1960 m. užrašus apie jo įsikūrimą Viniepe.

„Montrealis. 1951 metų rudens gavau laišką iš tėvo B. Mikalausko, OFM, iš Viniepo. Jis man nuoširdžiai siūlė užimti jo vietą Viniepe. Labai širdį traukė į lietuvių tarpą (buvau prancūzų parapijoje), bet rūpėjo išsilikimo sąlygos. Taigi paprašiau platesnių žinių apie Viniepą. Tėvo Barnabo, pasirodo, nesusauka. Lapkričio 16 d. gavau jo atsakymą ir kartu žinią, kad Viniepo vyskupijos kurijoje mano atvykimui viskas sutvarkyta. Dar po aštuonių dienų gavau raštą iš Šv. Tėvo atstovo Kanadai Otavoje, kuriuo aš perkeliama iš St. Jean, PQ, vyskupijos į Viniepo arkivyskupiją, kadangi aš buvau imigravęs į St. Jean vyskupiją Sacra Congregatio Consistorialis potvarkiu Romoje. Gruodžio 1 dieną gavau raštą iš Viniepo arkivyskupo P. F. Pocock, kuriuo jis mane priima į savo arkivyskupiją ir skiria lietuvių pastoracijai.

Taigi, atrodo, turiu važiuoti. Pažįstami, kaip imanydami, mane nuo tokios 'klaidos' atkalbinėjo, sakydami, kad važiuoju į ašigali, ko ne į Sibirą. Net ir tie, kuriems teko Viniepe buvoti, sakė, kad ekonominis gyvenimas tikrai būsiąs skurdus. Nejuokais susirūpinau, bet nusileidau pareigos balsui. Atsargumo dėlei tačiau dar nuvykau į St. Jean's vyskupijos kuriją, kad priimtų mane atgal, jei Viniepe bus neįmanoma gyventi. Kurijos kancleris, pažinęs Kanadą geriau, ir šypsodamasis prižadėjo net traukinio bilietą atsiųsti, jei norėsiu grįžti.

Pakeliui sustojau Toronte. Su kuo tik pakalbėk, kiekvienas stebėjosi ir negalėjo suprasti, iš kur pas mane atsirado noras važiuoti į šiaurę, kur meškos ir kaulus nugriaušiančios. Sakė, kad Viniepas esąs tik miškų rajonas ir kad iš viso vargu ar bet koks miestas esąs; gal tik gele-

Prel. Justinas Bertašius vienos šventės proga apdovanotas gėlėmis

žinkelio stotis... Susigūžiau atsidėjęs į traukinį ir net apyaklę pasistačiau.

1951 m. gruodžio 15 d. atvykau į Viniepą. Tėvas Barnabas gerai žinojo kokie pyragai čia manęs laukė ir visus sunkumus jau buvo išdėstęs Viniepo arkivyskupijai. Arkivyskupas, supratęs esamą padėtį, jai palengvinti paskyrė mane Immaculate Conception vikaro ir misijonierium lietuviams.

Nieko nelaukęs, prisistačiau su raštu savo naujam klebonui J. H. Fitzgerald'ui. Jis labai nustebino ir ne tik kad nepadarė jokio nuoširdumo, bet dar pasakė, kad antras vikaras jam nereikalingas. Tačiau raštas lieka raštu, ir man buvo nurodytas kambarys antrame aukšte. Sekmadienį, gruodžio 17, Tėvui Barnabui Mikalauskui buvo suruoštos išleistuvės Immaculate Conception parapijos mokyklos salėje. Po oficialios dalies buvo numatyta bažnyčioje šventoji valandėlė. Į bažnyčią susirinko beveik vieni lietuviai, tačiau pasakutiniū momentu į zakrastiją įėjo klebonas Fitzgerald ir labai ypatingu tonu pareiškė, kad čia esanti angliška kalbančiųjų bažnyčia ir choras gali giedoti tik tai „O Salutaris“ ir „Tantum ergo“... Taip pasakęs nusisuko, nuėjo į bažnyčią, atsilaukęs šalia altoriaus atkalbėjo angliška rožančią. Toks klebono elgesys mane kaip lediniu vandeniu perpylė. Aiškiai supratau, kad esu jo vikaras ir kad lietuvius nori įjungti į savo parapiją. Taip pat supratau, kad lietuviškai širdžiai šioje parapijoje vietos nebūs, o tuo ir mano atvažiavimas čia nustoja bet kokio tikslo. Jaučiausi esąs sklautose ir skubiai dairiausi, kaip iš jų išsisukti. Pagaliau apsisprendžiau labai rizikingam žingsniui – visiškai atsiskirti nuo Immaculate Conception vikaro pareigų ir dirbti vien tik lietuvių pastoracijai. Atrodė, kad lietuvių skaičius ne taip jau mažas, kad ir sunkiai, bet kaip nors išsilaikysius. Visa tai jau praityje ir šią dieną, tą savo žygį padaręs – nesigailiu“.

Nesuviliojo kunigo Bertašiaus pasiūlymai vykti į Niujorką, Bostoną, Čikagą bei kitur, kur pievos daug žalesnės... Jis liko pasišventęs Viniepo lietuvių sielovados darbu iki paskutinio savo atodūsio.

Tėbūnie Tau, mielas mūsų prelate, lengva Kanados žemėlė. Viniepo lietuvių širdyse Tu visad būsi gyvas.

Dr. Gina J. Ginčauskaitė
optometristė
1551 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A5
(prie Lietuvių Namų)
Prima pacientus pagal susitarimą
Tel. 416 532-7115
Susitarus priima
pacientus ir vakarais

OVER A CENTURY OF SERVICE

Turner & Porter

LAIDOTUVIŲ NAMAI

TORONTE
ETOBICOKE
ir
MISSISSAUGOJE

“Laukti nebuvo kada”

Juozo Grušio atsiminimai apie slapta laisvės kovotojų veiklą nacinės okupacijos metais

KAZYS BLAŽEVIČIUS

1983 m. Čikagoje Lietuvos laisvės kovotojų sąjungos (LLKS) to meto vadovybė išleido A. Vokietaičio redaguotą knygą “Laisvės beiškant”, kurioje pateikti bolševikų ir nacių okupacijų metais buvusių rezistentų atsiminimai. Ši knyga išleista mažu tiražu. Lietuvoje ji labai sunkiai randama.

Knygos autoriai buvo numatę išleisti antrąjį tomą. Deja, smarkiai retėjant LLKS veikėjų gretoms, to padaryti nepavyko.

Š.m. birželio 17 d. Kaune, Karininkų ramovėje, buvo sukurta LLKS aktyvaus dalyvio Juozo Grušio knyga “Laukti nebuvo kada”. Tai “Laisvės beiškant” tęsia, jos antrasis tomas. J. Grušys, pasitelkęs kelis bendražygius, knygoje “Laukti nebuvo kada”, pateikia visuomenei nežinomų faktų iš LLKS padalinių bei atskirų kovotojų veiklos.

Minimoji knyga patvirtina, kad sveikasis tautos kamienas niekada nesitaikstė su nei vienu okupantu – nei raudonuoju, nei rudoju. Apie bolševikines okupacijas turime gana daug autobiografinės ir profesionalių istorikų literatūros. Tačiau apie nacistinę okupaciją ir tautos pasipriešinimą tokios literatūros aiškiai stokojama.

“Daug metų praėjo, – įvadė rašo P. Stankeras, – nuo sunkių karo dienų. Laikas užgėdė karo padarytas žaizdas. Žmonės užlygino tranšėjas, ir buvę karo laukai dosniai subangavo javų jūra, vietoj griuvėsių iškilo nauji miestai. Bet laikas bejėgis iš

Knygų rišykla
“SAMOGITIA”
meniška įrėša
knygas bei žurnalus
A. PLENYS
3333 Grassfire Cres., Mississauga,
Ont. L4Y 3J8. Tel. (905) 625-2412

žmonių atminties išdildyti tai, kas vyko Lietuvoje Antrojo pasaulinio karo metais. Iškeldami amžinybėn tų įvykių liudininkai išsineša ir savo išgyvenimus, patyrimą ir nuotykius”.

Nacių okupacijos metais mums, gimnazistams, pagrindinę literatūrą teko skaityti. Ji padėjo orientuotis ano meto sudėtingose sąlygose, apsaugojo nuo pražūtingos nacių propagandos. Tačiau apie LLKS veiklą, pasipriešinimo dalyvius, pagrindinės literatūros leidimo organizatorius nieko nežinojome.

Įvadinėje knygos dalyje pateikta LLKS organizavimosi ir veiklos istorija. Savo veiklą LLKS pradėjo 1940 m. gruodžio 26 d. 1942 m. balandžio mėn. Kaune buvo sudaryta LLKS vyriausioji vadovybė. Ji rūpinosi sukurti visą Lietuvą apimančią LLKS tinklą. 1943 m. viduryje LLKS vienijo apie 3000 aktyvių laisvės kovotojų.

1944 m. pradžioje LLKS įsirengė slapta “Laisvosios Lietuvos” radijo stotį – vienintelę vokiečių okupuotoje Rytų Europoje. “Laisvosios Lietuvos” radijo transliacijos buvo priimamos Švedijoje, o iš ten žinios pasklaidavo po visą pasaulį.

LLKS gamino fiktyvius dokumentus, falsifikuotus pasus, rėmė gestapo suimtųjų šeimas. Tačiau LLKS daugiausia nuveikė leisdamas ir platindamas pagrindinio spaudą. Pagrindinis nelegalus laikraštis buvo “Laisvės kovotojas”. Be jo buvo išleista 150 numerių “Apžvalgos”, įvairių vietinių laikraščių, informacinių žiniaraščių ir kt. Lietuvos šaulių vardu buvo leidžiamas “Lietuvos laisvės trimas”. Pagrindžio spaudai leisti buvo įrengtos kelios slaptos spaustuvių. Knygoje pateiktos nelegalios spaudos faktsmilės.

Knygos dalyje “Laukti nebuvo kada” knygos autorius aprašo savo dalyvavimą 1941 m. birželio sukilime, Laikinosios vyriausybės santykius su vokiečių karine administracija, savo

Išėjusių lietuvių jaunimo grupė, pakeliui į Pasaulio jaunimo dienas Romoje, aplankė Korinto miestą Graikijoje Nuotr. V. Ruslio

bandymus padėti persekiojamiems žydams, apie LLKS veiklą pagrindinė, nelegalių spauštuvų įrengimą ir sunaikinimą, suėmimą grįžus sovietams, apie gyvenimą katorgoje, sugrįžimą į Tėvynę ir kt.

Knygos dalyje “LLKS narių atsiminimai” pateikti Kosto Astravo (biržiečių LLKS veikla); Balio Balašio (LLKS radijo ryšiai su tauta ir užsieniu); Felikso Dzegoračio-Dziedulionio (LLKS padirbtas pasas padėjo išvengti represijų); Lino Gedimino Janulionio (gestapininkų suimtųjų LLKS narių “angelas sargas”); Zigmo Koncevičiaus (LLKS veikla prieš fašistinius okupantus Panoteriuose); Jono Mildažio (prisiminimai apie LLKS veiklą ir bendražygius); Mildos Mildažytės-Kulikauskienės (apie Antaną Mildažį); Prano Mykolaičio (LLKS veikla Tauragėje); Birutės Paragytės-Grizauskienės (Paragių šeimos likimas); A. Juodvalkio (Laisvės kovotojas Alfars Simonaitis); Jono Staciūno (veikla LLKS); Juozo Šalkausko (apie bendražygių antifasistinę veiklą) ir Marijos Danguolės Žemaitienės (vaikystės paslaptys) atsiminimai.

Knygos skyriuje “Lietuvos laisvės kovotojų veikla lageriuose ir Tėvynėje sovietinės okupacijos metu bei Nepriklausomybės

atgavusioje Lietuvoje” pateikti du straipsniai: Edvardo Buroko “LLKS veiklos istorija antroje sovietų okupacijoje” ir Vinco Gurskio “Į naują žygį”.

Knygos skyriuje “Šiek tiek iš A. Vokietaičio archyvo” pateiktas kapitalinis straipsnis (50 psl.) apie A. Vokietaičio odiseją nuo nacių koncentracijos stovyklos per NKVD daboklę, buvimą Raudonosios armijos gretose, pabėgimą iš kariuomenės ir laimingą patekimą į švedų laivą bei Švediją.

Knygos skyriuje “Laiškai ir kita medžiaga iš A. Vokietaičio archyvo” pateikti keli Vokietaičio laiškai, ištraukos iš jo rašinių, Jono Deksnio asmens charakteristika.

Knyga baigiama J. Grušio “Post scriptum”, kuriame pateikta susirašinėjimo su bendražygiais medžiaga bei informacija apie bendražygius. Knygos redaktorius rašytojas Robertas Keturakis išreiškė viltį, kad knygos “Laisvės beiškant” ir “Laukti nebuvo kada” bus išleistos vienu tomu ir pasieks visas Lietuvos mokyklas, kad gyva Lietuvos istorija ir tėvyniųjų žūtubūtinėje kovoje gynusių gimtinės laisvę, idealai būtų gyvi mūsų jaunimo protuose ir širdyse. (Leidykla “Ramona”, Vytauto g. 32, Marijampolė 4520)

Iškeliavo Lietuvos kovotojas Švedijoje

A. a. Jonas Pajaujys, plataus masto rezistentas 2000 metų rugsėjo 4 dieną

VIDMANTAS VITKAUSKAS

Iš gyvenimo pasitraukė žinomas Lietuvos rezistentas, visuomenės veikėjas, garsus Švedijos architektas, architektūros istorikas ir rekonstruktorius Jonas Pajaujys. Ilgas ir prasmingas buvo šio žmogaus kelias, svarbūs ir išliekama vertė turintys darbai. Išaugęs Lietuvos nepriklausomybės sutemų išvakarėse, J. Pajaujys visą laiką turėjo ir išsaugojo ne tik pasiaukojimo Lietuvai dvasią, bet ir atsakomybę už tautos likimą okupacijų metais. Visą savo gyvenimą, nors ir daugelį metų būdamas toli nuo savo Tėvynės, dirbo ir aukojosi Lietuvai.

Biografiniai duomenys

J. Pajaujys gimė 1920 m. sausio 6 d. Zubrių kaime, Raudenio (vėliau Kalvarijos) valsčiuje, Marijampolės apskrityje, pasiturinčio ūkininko šeimoje.

1926-1930 m. J. Pajaujys mokėsi Nemunačio pradinėje mokykloje, vėliau, 1930-1938 m. Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. 1938 m. pradėjo studijuoti Kauno Vytauto Didžiojo universitete technikos fakultete statybą, o nuo 1940 iki 1944 m. statybos fakultete architektūrą.

Nuo pat gimnazijos laikų priklausė ateitininkų organizacijai, nuo 1938 m. buvo ateitininkų technikos korporacijos “Grandis” narys, korporacijos jaunių (studentų) vadas. 1942-1943 m. studentų ateitininkų sąjungos pirmininkas.

Gilus patriotizmas sunkiais Lietuvai laikais atvedė J. Pajaujį ir rezistentų gretas, kur prabėgo jo neramios, pilnos pavojų jaunystės dienos. 1940 m. Sovietų Sąjungai okupavus Lietuvą, J. Pajaujys nedvejodamas įsijungė į Lietuvos aktyvių frontą ir vadovavo antisovietinio tautos sukilimo organizavimui Suvalkijos krašte.

Nacių okupacijos metais J. Pajaujys tęsė rezistentinę veiklą Lietuvos fronte. Dirbo LF informacijos skyriuje (organizavo antinacinių pogrindžio spaudos

leidimą bei platinimą), vėliau, organizuojant gen. P. Plechavičiaus rinktinę, III-jame jos skyriuje (mobilizacijos skyriaus karininkų dalyje).

1944 m. gegužės 14 d. J. Pajaujys už antinacinę veiklą vokiečių saugumo buvo suimtas ir ištremtas į Stuthof koncentracijos stovyklą, kur išbuvo iki karo pabaigos. J. Pajaujo stovyklos kalinio numeris buvo Li 35075.

Išvengęs mirties lageryje, J. Pajaujys vos nežuvo pačioje karo pabaigoje. Kai 1945 m. bandant Raudonoji armija priartėti prie Stuthof, stovyklos kaliniai buvo skubiai evakuoti. Naciai kalinius grūdė į baržas, kurios buvo plukdomos į jūrą ir ten sprogdomos. J. Pajaujui ir dar didelei grupei kalinių pavyko nukirsti baržos lynus ir nuplaukti kranto link. Ten juos paėmė vokiečių jūreiviai, bet už pabėgimo bausmę sušaudė kas atstūta kalinį. J. Pajaujys vienoje iš sugautų kalinių eilėje buvo septintas. Laimei, kitą dieną visus kalinius išgelbėjo anglų kariniai.

Žingsniai Švedijoje

1945 m. gegužės 20 d. išva duotas iš nelaisvės, J. Pajaujys netrukus apsigyveno Švedijoje, Eskilstunos mieste. Čia jis iš karto aktyviai įsijungė į lietuvių karo pabėgėlių visuomeninį, kultūrinį ir politinį gyvenimą. Eskilstunoje jis prisidėjo prie šio miesto lietuvių organizacijos įsteigimo, tapo jos sekretoriumi. 1947 m. buvo išrinktas į naujai įsteigtos Švedijos lietuvių draugijos valdybą, o nuo 1951 m. tapo šios draugijos pirmininku. Tais pačiais metais šią draugiją reorganizavus į Švedijos lietuvių bendruomenę, jis tapo pirmuoju jos pirmininku ir šiose pareigose išbuvo iki 1972 m. 1956-1959 m. J. Pajaujys buvo visuomeninio-kultūrinio žurnalo “Pragiedruliai” techniniu redaktoriumi, vienu iš šio leidinio bendraautoriumi (beletristinius straipsnius pasirašinėjo Mykolo Liepos slapyvardžiu).

Vėliau J. Pajaujys aktyviai

bendradarbiavo su JAV leidžiamu dienraščiu “Draugas” ir Kanadoje leidžiamu savaitraščiu – “Tėviškės žiburiai”, daug rašė į Gotlande leidžiamus laikraščius “Gotlands allehanda” bei “Gotlanningen”.

J. Pajaujys aktyviai dalyvavo ir Švedijos baltiečių organizacijų veikloje. Nuo 1947 m. buvo Baltijos humanistinės sąjungos (Baltiska Humanistiska Forbundet) valdybos nariu, nuo 1958 m. Baltų komiteto nariu. Drauge su estų ir latvių atstovais, J. Pajaujys įsteigė Baltų bendradarbiavimo Švedijoje organizaciją (Baltiska samarbetetsskottet i Sverige), kuri buvo savarankišku, JAV veikiančios organizacijos “Baltic World Conference” (Pasaulio baltiečių bendradarbiavimas), padaliniu.

1946 m. rugsėjo mėn. J. Pajaujys persikėlė gyventi į Stockholmą. Čia gyvendamas, jis atliko labai svarbų vaidmenį, nuolatant bei palaikant ryšį tarp užsienio lietuvių rezistentinių organizacijų ir kovojančių krašto partizanų. 1948 m. jis padėjo į Švediją prasiveržusiam Lietuvos partizanų atstovui Juozui Lukšai užmegztį ryšius su svarbiausiais lietuvių išeivių rezistentų vadais, pagelbėjo jam Baden – Badene spręsti atstovavimo rezistencijai išeivijoje ir Lietuvoje klausimą. 1949 m. Bendro demokratinio pasipriešinimo sąjūdžio prezidiumo specialaus įgaliojimo Juozo Lukšos – Skrajūno pavedimu, J. Pajaujui-Janoniui buvo pavesta palaikyti ryšius su Vyriausiuoju Lietuvos išlaisvinimo komitetu ir kitomis baltiečių rezistentinėmis grupėmis Vakaruose.

J. Pajaujį ir J. Lukšą siejo artimi bei draugiški ryšiai, užsiėmę dar pirmos sovietinės okupacijos metais. Ir tik likimas sukludė J. Pajaujį nelegaliai grįžti į Lietuvą ir įsijungti į partizaninę kovą. J. Pajaujys į Lietuvą turėjo skristi su trečia Vakaruose parengta kovotojų grupe, po J. Lukšos ir J. Būteno. Nepavykus išvykti į Tėvynę ir

(Nukelta į 7-tą psl.)

KELIONĖS NUOTYKIAI

Plaukiant laivu Amazonės upe

STASYS DALIUS, Hamiltonas

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Šiaip visa pakrantė tirštu atogrąžiniu mišku apaugusi. Matėme aukštų medžių šakose termitų lizdus, kur jie gyvena. Amazonės užliejamose pakrantėse termitai negyvena žemėje, bet įsitaisę savo gyvenvietei lizdus aukštai medžių šakose, kur potvynio metu vanduo nepasiekia. O Afrikoje didžiausi termitų lizdai yra sukruti žemėje, iškyla kelias pėdas aukštyn.

Idomūs ir kiti medžiai, kuriuos matėme pakrantėje stovinčius, tai pavieniai labai aukšti su šakomis tik viršuje, kur ant jų nukabę žemyn paukščių lizdai, prie kurių negali prieiti gyvatės ar kiti paukščių priešai. Ant tokių medžių didelės kolonijos paukščių pasidariusios lizdus ir kartu peri. Lizdai nukarę žemyn lyg kokie krepšiai. Į juos įėjimas yra ne iš viršaus, bet iš apačios.

Vadovas Daniel mums parodė ir kakavos medį su vaisiais, kuriuos atidarius pasirodė sėklos. Jas sutrynus ir išdžiovinus daromas šokoladas. Taip plaukiodami palei džiunglių pakrantes porą valandų vis po truputį lietuvi bandomi lašnoti, bet upės su išėjimu į ežerą nerandam. Tuo vadovas Daniel buvo labai nusivylęs, nes jo manymu čia turėjo kur nors būti. Grįžom atgal į laivą pietums.

Laivą radom stovintį, nes pagrindinis motoras vėl sugėdęs, trūkusi kažkuri dalis ir dabar išardytas yra taisomas. Matėsi priėjus prie mašinos skyriaus kaip su nauju mechaniku darbininkai triušė prie motoro.

Pelėkai ir delfinai

Po pietų sėdime ant denio kėdėse žiūrėdami į plaukiančius gausias medžių dalis srovėje. Staiga pasirodė pelėkai ir ružava spalva šonais nardančio Amazonės delfino. Sustojam visas būrys stebėdami iškilančius ir dingstančius pelėkus. Delfinai nardo netoli laivo vis protarpiais iškildami ir paviršius ir pasinerdami.

Amazonės delfinas vietinių

vadinamas “boto” ir upių delfinas yra tos pačios giminės gyvenantys Amazonės upių sistemoje. Amazonės delfinas užauga iki 6-7 pėdų ilgio ir sveria apie 80 svarų. Jo šonai ružavi, nors gimsta tamsūs, bet šviesėja augdami. Upių delfinai užauga iki 4 pėdų ilgio ir yra pilkos spalvos. Abu delfinai gali iššokti iš vandens iki keturių pėdų aukštyn. Jie nuplaukia iki 1600 mylių aukštyn nuo Amazonės žiočių. Vandenyje “boto” praleidžia daug laiko plaukdamas apsisvertęs pilvu aukštyn. Minta žuvimis ir taip pat kietu kiauštu gyviais.

Sėdime toje džiunglių pakrantėje, kur daug uodų, kurie mus puola. Daugelis iš mūsų grupės apkančioti ir nuolatos kasosi, nes po įkandimo tos vietos labai niežti.

Per vakariene praneša, kad laivo mašinų gedimo čia upėje negali pataisyti ir yra išauktas vilkikas, kuris tik naktį atvyks, nuvilks laivą atgal į Tabaringą prie Brazilijos sienos ir ten bus taisomas. Kai 10 val. ėjom gulti, vilkikas dar nebuvo atvykęs iki mūsų laivo.

Indėnų mokykloje

Nakties metu atsibudęs pasižiūriu pro langą – laivas vilkikas jau prisirišęs prie “Marcelitos” ir stumia prieš srovę. Rytė 6 val. jau esame atvykę į Tabaringą ir stovime netoli muitinės doko-tilto.

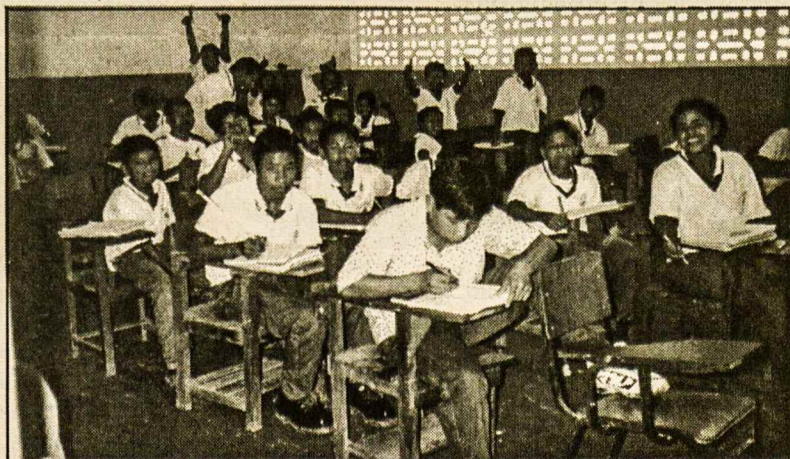
Per pusryčius praneša: nepaisant laivo gedimo, programa nenukentės, nes gautas kitas laivas, kuriuo plauksime. 9 val. jau

kitu mažesniu laivu plaukiam pasirovui iki šoninės upės, kur persėdę į mažus laivelius, plaukdamie pasiekiam indėnų kaimą, kuriame gyvena apie 4000 indėnų. Jų gyvenvietė yra ta pati, kur šimtus metų gyveno jų protėviai ir dabar tebegyvena. Valstybė palaiko indėnus gyventi senose vietose, neversdama keltis į rezervatus kaip Š. Amerikoje.

Išlipame iš laivelio šlapion upės pakrantė. Vandens lašai žvilga ant pakrantės žolės, o indėnų kaimo plati molio gatvė veda aukštyn nuo upės. Abiem gatvės pusėm stovi mediniai namukai ant polių. Gatvė labai ilga, po lietaus šlapia su telksnčiom vandens veltom, kurias vis reikia apėti. Slidinėjami ir lydimi didelio būrio vaikų ateiname prie didelio mūrinio pastato – mokyklos. Vaikai, kurie lydi, apsirengę įvairiais drabužiais, tik basi. Priėję mokyklą randam užrakintą, nors klasėse vyksta mokslas. Mums atrakina ir įleidžia į koridorių, kur į šonus eina klasės nuo I iki VI. Klasėse vaikai nuo mažiausių pirmokų iki didžiausių šeštojo. Mokykla dirba dviem pamainom ryte ir popiet, bet nepajėgia sutalpinti visų norinčių patekti į ją. Vakare mokykloje vedamos suaugusiųjų klasės. Vieni mokytojai indėnai, daugiausia jaunos moterys moko dviem kalbom – portugaliskai ir indėniškai. Klasės mišrios – berniukai ir mergaitės visi baltom bliuzem su mėlynu kaklo apvadu, o kelnės tamsios – “džinsai”.

Brazilija. Indėnų Yagua kaime genties didysis bendruomenės pastatas

Brazilija. Indėnų mokyklos klasė Umariacu kaime

Klasėse

Vos suėjus į mokyklą praplumpa tropikinis stiprus lietus ir ilgai nenustoja. Iš koridorių per sienų tarpus aiškiai matomos klasės su sėdinčiais vaikais ir mokytojais. Klasėse atskiri staliukai su sėdynėmis kiekvienam mokiniui. Vienoje vyresnėje klasėje vyko dailės pamoka, nes ant lentos buvo išpiešta gėlė ir mokiniai kopijavo į savo sąsiuvinis. Kitose klasėse vyko rašyba ir balsinis skaitymas. Klasės didelės – iki 40 mokinių, o visoje mokykloje per 200. Daugiau negali priimti. Vaikai sėdi rimti ir susikaupę.

Klasės su besimokančiais vaikais aprodo ir apvedžioja vienas iš mokytojų, pasakodamas per vertėją, kad visame dideliame kaime tėra viena mokykla, perkrauta mokiniais, joje trūksta knygų, sąsiuvinų ir kitų mokslo priemonių, nes mažai finansuojama. Todėl klasėse ant sienų iškabinti tik iš žurnalų iškirpti paveikslai, ir tų labai nedaug. Įsiveda į mokytojų kambarį, kuris yra ir muziejus; irgi labai kuklus, keletas paukščių iškamšų, vienas nedidelis gaublys, žemėlapis, spintoje nedaug knygų.

Mokykloje vaikštinėjant vis plaupia lietus. Kiek apstojus lietuvi išeinam laukan, mokytojams dėkojant, kad aplankėme jų mokyklą.

Po lietaus gatvė aptvinusi, purvas aplinkui. Slidinėjant atgal iki upės prie laivelio. Atvira šonais namuose matomos moterys su vaikais, kurie smalsiai žiūri į mus. Šis didelis indėnų kaimas Umariacu jau yra pusiau modernus, nes turi mokyk-

lą ir elektrą. Indėnai vaikščioja apsirėngę ir nuogų visai nesimatė.

Mus vėl iki laivelio atlydėjo didžiausias būrys vaikų ir du indėnų vyresnieji, kurie visur lydė ir rodė. Indėnai kaime tvarkosi pagal savo teisę valdomi išrinktų vyresniųjų, o Brazilijos valdžia nesikiša.

Buvo trys milijonai

Amazonės rajone indėnų, gyvenančių didelėmis grupėmis, buvo apie tris milijonus 1500 m., prieš atsikraustant baltiešiams. Nuo to laiko indėnų skaičius žymiai sumažėjo. 1900 m. Brazilijos Amazonės rajone buvo 230 indėnų genčių, bet 1957 m. – tik 143. Daugelyje indėnų genčių belikę tik po keletą šimtų žmonių. Manoma, kad tėra 50,000 indėnų, gyvenančių Brazilijos Amazonės rajone.

Indėnų skaičius sumažėjo, nes didelės indėnų gentys kariavo viena su kita. Dalis jų pateko

į vergiją praeitame šimtetyje, kai jų reikėjo padidėjusiam gumos medžių sakų rinkimui. Be to, indėnai nebuvo atsparūs baltųjų atneštomis ligoms.

Likusias 130 indėnų genčių gyvena mažesnėmis grupėmis tolimiausiuose Amazonės miškų kampuose. Dauguma jų gyvena aukštumų miškuose, bet ne prie upių. Jie prisitaikę prie džiunglių gyvenimo be vakariečių patogumų. Jų namai pastatyti iš medžio rąstų, žievės ir purvo. Jie dar vartoja nuodingas strėles ir pučianias ietis medžioklei. Į jų gyvenvietes turistų grupių valdžia neleidžia – saugo nuo vakariečių ligų

Yagua genties kaime

Po pietų plaukiame į kitą indėnų gyvenvietę – Yagua genties kaimą. Išplaukiame dviem laiveliais kiekviename po 10 žmonių.

Ilgai plaukę pagaliau pasiekiam Yagua kaimą. Kadangi mes gerokai vėlavome, tai laukusieji indėnai nusprendė, kad mes neatvyksime ir pakrantėje nelaukė. Pasišokinėdami ant šlapios žemės po kur-ne-kur permesus per balas pagalius slidinėjami pasiekiam aukštėliau esančias kaimo trobes. Jau pradėjom sutikti pavienius vaikus ir kelias moteris nuogomis krūtinėmis.

Kaimo viduryje jau stovėjo du indėnų vyresnieji – šefas ir šamanas, iki juosmens nuogi su indėniškais papuošalais ant galvų. Vadovas su jais pasisveikina, o tie atsako, kad esame laukiami svečiai, galime visur eiti ir

fotografuoti moteris ir vaikus be atskiro prašymo ar atlyginimo.

Kaimo trobėlės netvarkingai išsidėsčiusios, dengtos palmių lapais, o pačioje aukštumoje didelis aukštas namas su nendrių stogu. Įvedė į vidų ir parodė kas jame yra: pagal abi namo sienas ištieti ilgiausi gultai. Nakties poilsiui čia renkasi visas kaimas. Tai indėnų genties bendruomenės namas.

Idomus dalykas Amazonės indėnų kultūroje – didelis skirtumas tarp indėnų genčių. Kai kurios jų gyvena dideliuose bendruose namuose, kitos gyvena atskirai mažuose šeimų namuose arba atskiruose namuose, skirtuose tik vyrams. Indėnų gyvenimas yra gerai suorganizuotas. Tarp jų yra stiprus giminystės ryšys, daug įvairių neličiamybių (Taboos) riboja jų gyvenimo būdą. Papročiai tarp atskirų genčių irgi skiriasi. Kai kurios gentys gamina indus iš vietinio molio, dažnai sutvirtintus medžio pelenais.

Kaimie prie trobelių kai kur auga bananų ir papaja vaismedžiai. Matosi maži ploteliai greit augančių kukurūzų ir saldžių bulvių. Šiaip jų kasdieninis patiekalas yra žuvis. Indėnai pagauna daugiau žuvų, kai vanduo būna nusekęs. Sugautas žuvis džiovina ir laiko iki potvynio sezono atsargai. Daug žuvų veisiasi tuose vandenyse, įskaitant viską edančias piranhas ir pirarucu – didžiausias gėlo vandens Pietų Amerikos žuvis.

Kaimo aikštėje susirinko jaunų ir senesnių moterų su nuogomis krūtinėmis ir žindomais vaikais. Visi skubėjom fotografuoti ir filmuoti, nes diena baigėsi, o moterys su vaikais mielai pozavo ir glaudė savo mažyčius prie krūties. Nors ir buvo įsakyta joms neprašyti pinigų, bet vyresniajam nematant jos vis tiek tiesdavo ranką...

Viename namelyje buvo sukrauti parduodami jų rankdarbiai – keletas nedidelių statulėlių, lazdos iš sunkauso medžio, galvos bei kaklo papuošalai, moterims plaušų sijonėliai, kuriuos rinkosi ir pirkė visos mūsų moterys.

Taip bevaikščiojant ir apžiūrint gyvenvietę pradėjo temti. Buvom paraginti kuo greičiau eiti į laivelį plaukti atgal.

(Bus daugiau)

Brazilija. Yagua genties indėnų kaimelio vyresnieji

PRISIKĖLIMO
PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ontario M6H 1A8
Telefonai: 416 532-3400 ir 532-3414
FAX: 416 532-4816
Anapilyje telefonas: 905 566-0006

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. iki 8 v.v.; šeštadieniais nuo 9 v.r. iki 1 v.p.p.; sekmadieniais nuo 8.45 v.r. iki 12.45 v.p.p. ANAPILYJE: sekmadieniais nuo 9 v.r. iki 12.30 v.p.p.; antradieniais nuo 9 v.r. iki 3.30 v.p.p.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 1 v.p.p. iki 8 v.v.

AKTYVAI per 60 milijonų dolerių

MOKA UŽ:	IMA UŽ:
90-179 d. term. ind. 4.20%	Asmenines paskolas nuo 8.50%
180-364 d. term. ind. 4.70%	Sutarties paskolas nuo 8.50%
1 metų term. indėlius 4.85%	Nekiln. turto paskolas: Su nekeičiamu nuosimčiu 7.70%
2 metų term. indėlius 5.10%	1 metų 7.70%
3 metų term. indėlius 5.15%	2 metų 7.75%
4 metų term. indėlius 5.20%	3 metų 7.85%
5 metų term. indėlius 5.30%	4 metų 7.95%
1 metų GIC-mėn. palūk. 4.60%	5 metų 8.00%
1 metų GIC-met. palūk. 5.10%	
2 metų GIC-met. palūk. 5.35%	Su keičiamu nuosimčiu 1, 2, 3 metų 6.75%
3 metų GIC-met. palūk. 5.40%	
4 metų GIC-met. palūk. 5.65%	
5 metų GIC-met. palūk. 5.70%	
RRSP, RRIF ir OHOSP "Variable" 3.80%	
RRSP ir RRIF-1 m.term.ind. 5.10%	
RRSP ir RRIF-2 m.term.ind. 5.35%	
RRSP ir RRIF-3 m.term.ind. 5.40%	
RRSP ir RRIF-4 m.term.ind. 5.65%	
RRSP ir RRIF-5 m.term.ind. 5.70%	
Taupomąją sąskaitą iki 2.00%	
Kasd. pal. taupymo sąsk. 2.00%	
Kasd. pal. čekių sąsk. iki 2.00%	
Amerikos dol. kasd. pal. taupymo sąsk. 2.50%	

Duodame asmenines paskolas iki \$50,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto vertės (iki \$250,000). Parduodame pinigines perlaidas (money orders) ir kelionių čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas.

Kiti patarnavimai **"INTERAC-PLUS" kortelė**
Mūsų tikslas – ne pelnas, bet sąžiningas patarnavimas

RUBY REAL ESTATE LTD.
REAL ESTATE BROKER
27 John Street, Toronto

• MLS skelbimas
• Komisas 3 1/2%
• Toronto Real Estate Board narys

Victor Rudinskas, Broker
Tel.: 416 249-7829

ADVOKATAS
VICTOR RUDINSKAS
Tel. 416 240-0594

27 John Street, Toronto,
Ontario M9N 1J4
(art. Lawrence Ave.W.
ir Weston Road)

LEDAS REFRIGERATION
AIR CONDITIONING & HEATING
Taisau ir įvedu

• Centrinės šildymo ir A/C sistemos • Skalbimo mašinas, džiovintuvus
• Oro drėkintuvus (Humidifiers) • Indų plovimo mašinas, viryklos

• Šaldymo sistemos, šaldytuvus
Atlieku dujų, vandentiekio (plumbing), elektros darbus.
kambinti R. Jareckui
tel. 416 370-3539 arba 905 502-9614
(Nemokamai atvažiuoju įkainoti)

ROCK OF EUROPE INC.
GRANITO PAMINKLAI, BRONZOS LENTOS

AUKŠTOS KOKYBĖS DARBAS
GERIAUSIOS RŪŠIES GRANITAS
PROFESIONALUS PATARNAVIMAS
RAŠTIŠKA GARANTIJA

(416) 232-1250
83 SIX POINT ROAD
(I PIETUS NUO BLOOR, NETOLI ISLINGTON)
TORONTO, ON M8Z 2X3

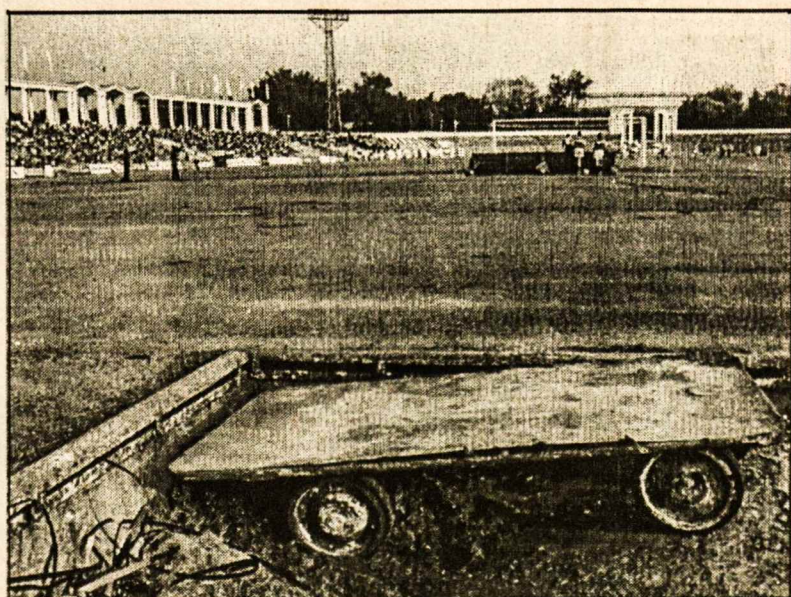
ROYAL LEPAGE

Jei norite pirkti ar parduoti namą, ar gauti informaciją, prašau man paskambinti. Prižaduo mielai ir sąžiningai patarnauti

Lina Kuliavienė
2320 Bloor Street West
Toronto, Ontario M6S 1P2
Tel. 416 762-8255 FAX 416 762-8853

VISAIS NEKILNOJAMO TURTO KLAUSIMAIS
– PARDAVIMU AR PIRKIMU –
sąžiningai patarnausiu.

PIRMIAUSIA PRAŠAU SKAMBINTI
TEODORUI STANULIUI, B.A.
Associate Broker
Tel. 416 769-1616; faksas 416 769-1524.
RE/MAX WEST REALTY Inc., 1678 Bloor Street West,
Toronto, Ont. M6P 1A9

Senasis Vilniaus "Žalgirio" stadionas yra gerokai apleistas. Reikės daug pinigų jo atnaujinimui

Olimpiada

KREPŠINIS: Po nesėkmės su italais Lietuvos krepšinio rinktinė vos neparklūpė JAV "Svajonių komandos"; Lietuviai priešinosi iki pat pabaigos ir pralaimėjo pačiu mažiausiu skirtumu iš visų rungtynių, kokias "Svajonių komanda" laimi nuo 1992 metų. Lietuva pralaimėjo tik 76:85. Sekančias rungtynes su Prancūzijos rinktinė mūsiai laimėjo 81:63, o su Kinijos – 82:66. Savo grupėje Lietuvos rinktinė nugalėjo ir Naujosios Zelandijos krepšininkus.

ŠAUDYMAS: Kaip jau buvo rašyta, Daina Gudžinevičiūtė ne tik laimėjo aukso medalį, bet ir pasiekė olimpinį rekordą, nes pirmą kartą Sidney olimpiadoje buvo įtrauktas lėkščių šaudymas.

IRKLAVIMAS: Lietuvos irkl-

luotojos Birutė Sakickienė ir Kristina Poplavskaja dviviete valtimi iškovojė Lietuvai bronzos medalį.

LENGVOJI ATLETIKA: Iš trijų Lietuvos disko metikų tik vienas Virgilijus Alekna iškopė į baigmę-nusviedęs diską 67 m. Romas Ubartas (60 m 50 cm) ir Vaclovas Kidysas (58 m 96 cm) iš tolimesnių varžybų iškrito. Nesėkmę patyrė Arūnas Jurksas, ietį nusviedęs tik 73 m 5 cm (asmeninis rekordas 82 m 24 cm). Lietuvos dešimtkovininė Austra Skujytė sėkmingai įveikė olimpinį varžybų pusiaukelį ir tęs varžybas toliau. Moterų 400 m septintajame bėgime Žana Minina užbaigė trečia ir pateko į ketvirtąjį etapą.

BOKSAS: Ivanas Stapovičius (iki 48 kg) nugalėjo Meksikos boksininką taškais 24:11 ir pateko tarp aštuonių geriausių savo grupėje. V.P.

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)
\$20 milijonų: per dvidešimt metų Kanadoje TF sekmadienių maratonuose buvo surinkta daugiau kaip \$270 milijonų.

Sidnio olimpiadoje pirmas Kanados medalis buvo auksinis. Jį laimėjo antrą žaidynių dieną 25 metų jaunuolis iš Kingstono (Ontario), dabar gyvenęs Britų Kolumbijoje, Simon Whitfield. Jis tą laimėjimą pasiekė naujai ir olimpiados varžybų sąrašus įvestame sporte – triatlone: 1.5 km plaukimo, 40 km važiavimo dviračiu ir 10 km bėgimo, ką jis atliko per 1 val. 48 min. ir 24.02 sek. Anksčiau įvertintas pasaulio lyje 13-ju, jis aplenkė triatlono iškiliausius ir tik paskutiniame kilometre paspartinęs bėgimo tempą pralenkė antrąjį vietą likusį vokiečių. Olimpiadoje dalyvauja 311 kanadiečių atletų tarp 10,700 iš 199 pasaulio šalių. Praeitose olimpiadoje 1996 metais Atlantoje (JAV) kanadiečiai laimėjo 22 medalius: 3 aukso, 11 sidabro ir 8 bronzinius. S. Whitfield anksčiau pradėjo skinti medalius Kanadai šioje olimpiadoje.

Caroline Mulroney, vienintelė buvusio min. pirmininko Brian Mulroney dukra, susitukė su amerikiečiu, Harper's žurnalo redaktoriaus sūnumi Andrew Lapham. Šaunios vestuvės įvyko St. Leon šventovėje Westmount (Kvebeke), Montrealio priemiestyje; dalyvavo daug žymybių, kaip buv. JAV prezidentas G. Bush su žmona, Jordano karalienė Noor, politikai J. Clark, J. Charest, J. Crosbie ir apie 450 kvietinių svečių.

Toronto Wagnerio draugija paminėjo savo gyvavimo 25 me-

tus vienos dienos simpoziumu Toronto universiteto muzikos fakulteto pastate (Walter auditorijoje). Simpoziume buvo aptarti Richard Wagnerio kūriniai, ypač jo Nibelungo žiedo keturių operų ciklas, penkios paskaitos ir įdomiame diskusijų ratelyje, kuriame dalyvavo du R. Wagnerio atlikėjai, sopranas C. Hickman, heldentenorai P. Raftery, dirigentė R. Thomson ir balso instruktoriaus S. Hamilton. Vakare R. Wagnerio kūrinį rečitalio atliko Toronto universiteto muzikos fakulteto (operos skyriaus) studentai.

Imigrantai ir pabėgėliai atgaivina Kanadoje ligas, kurios kadaise atrodė išnaikintos. Po Kosovo pabėgėlių vizito Jugoslavijos konflikto metu apie 30 juos slaugusių ir globojusių kanadiečių užsikrėtė plaučių dziova. Paskutiniu metu 12 maliarija sergančių buvo rasta Kvebeke, kai 240 afrikiečių iš Ruandos bei Burundi buvo atgabenti į Montrealį. Visų šių pabėgėlių sveikatos būklė buvo per skubiai ir nerūpestingai tikrinta prieš įsileidžiant juos į Kanadą.

Karališkosios Kanados raitosios policijos (RCMP) naujuoju viršininku paskirtas Giuliano Zaccardelli, 52 metų amžiaus. Jaunas išvyko iš Italijos, augo ir mokėsi Montrealyje. Savo 20 metų policijos tarnybą atliko Alberto, New Brunswick, Kvebeko bei Ontario provincijose, daugiausia kriminalinių nusikaltimų tyrinėjimo skyriuose. G. Zaccardelli yra pirmas ateivis, paskirtas į šį postą. Jis pakeitė išeinantį į pensiją ligšiolinį viršininką Philip Murray. G.K.

Marius E. Rusinas, CLU CFP
(Certified Financial Planner)
**RESP, RRIF, LIF
ANNUITY, RRSP**
Patarnauju visose pensijų srityse
Net Worth Financial Planning Inc.
1576 Bloor Street West
Toronto M6P 1A4
(priešais Lietuvių Namus)
416 588-2808

WALTER V. DAUGINIS INSURANCE - DRAUDIMAS

KEN GIBB REAL ESTATE & INSURANCE
300 North Queen St., Suite 105N
Etobicoke, Ont. M9C 5K4
(šiaurinė pusė Queensway; prieš Sherway Gardens)
Tel. 416 622-5305 arba 1-800-463-5305
Faksas 416 620-7584

"SERVICES 4 U"

STATOME ir REMONTUOJAME
įstaigas arba gyvenamus namus

- nauji namai ir remontai
- pilni projektai ir statyba
- projektai pagal užsakymą
- elektros darbai
- priestatai, pamatai
- virtuvės, prausyklos
- rūšių užbaigimas

Skambinti JONUI ARŠTIKAČIUI

Tel.: (416) 879-8221 (nešiojamas)
Pager (416) 331-4218

Sportas

Varžybos atidėtos

ŠALFASS Sportinio šaudymo komiteto pranešimu, šaudymo varžybos, turėjusios įvykti š.m. rugsėjo 23-24 d.d. Giedraičio šaudykloje prie Hamiltono, atidedamos vėlesniam laikui, nes atvykstantieji iš Lietuvos šauliai nespėjo gauti į Kanadą įvažiavimo vizų. Varžybos numatomos spalio 21-22 d.d.

Lietuvių nerodė

Australijoje vykstančios sporto olimpiados atidarymo iškilmės žiūrėjė televizijoje, tiek Kanadoje, tiek JAV-se, smarkiai nusivylė, kad šiemet, kaip ir anksčiau, lietuvių ir kai kurių kitų tautybių nebuvo matyti atidarymo eisenoje. Kai alfabeto tvarka artėjo laikas pasirodyti lietuviams, tuo laiku buvo rodomos reklamos, o po pertraukos tęsiamose eisenose jau rodomas Liuksemburgas. Elektroninių paštų yra pasklidusi žinia, kad nepasitenkinimą galima pareikšti rašant support@recipio.com. Australijos stotys nepraleido jokių valstybių, kiekvieną trumpai apibūdino ir pasirodė tikrai suprantančios ir remiančios tarptautinės olimpiados daugiakultūriškumo principus. Algis Taškūnas, "Lithuanian Papers" redaktorius iš Tasmanijos universiteto (A.Taskunas@utas.edu.au) pasiūlė Amerikos NBC televizijos laidų transliuotojams nusipirkti pilną programą iš Australijos 7-tos stoties.

Auksas Lietuvai

Vos tik prasidėjus XXVII-tajai pasaulinei olimpiadai Sydney mieste, Australijoje, lemiamas šaulės Dainos Gudžinevičiūtės šūvis į skraidančią lėkštę atnešė Lietuvai aukso medalį, o ryžtingai šaulėi Lietuvos vyriausybės pažadėta 400,000 litų premija. Laimingoji diena buvo rugsėjo 18-oji. Kitos dienos "Lietuvos ryto" laida plačiai nušvietė, galima sakyti, netikėtą laimėjimą. Dienraštis rašė: "Per varžybas patekusi į olimpiadą D. Gudžinevičiūtė apstulbinavo savo varžoves". Kas ji? Turbūt policijos kapitonas laipsni, 35-tuosius metus einanti, 178 cm ūgio šaulė, nebenaujokė sportinio šaudymo laukuose. Nemėgsta medžioti, bet meškerioja ir skaito knygas. Yra jau laimėjusi medalių asmeninėse ir komandinėse varžybose, 1996 m. olimpiadoje Atlantoje buvo dešimta, o šiemet atstovė ant aukščiausios pakopos. Nugalėtoja sveikino tą dieną olimpinės žaidynės stebėjas Lietuvos prezidentas V. Adamkus. A.S. (Inf.)

Skautų veikla

• "Sirvintos-Nemuno" tunto skautai-ės, stovyklavę "Romuvoje", jau pradeda žiemos sezono veiklą. Tuntininkės pareigas einančios vyr. sk. Silvijos Stonkutės-Johnston ir vieniet vadovų-vjų sudaryta įdomi programa. Veikla pradėdama spalio 15, sekmadienį organizuotu dalyvavimu pamaldose 10.30 v. AV šventovėje. Po to bus trumpa tunto sueiga mažojoje salėje. Ten bus galima pasistiprinti priešpiečiais prieš išvykstant į meškeriojimo iškylą. Kviečiame tėvelius veiklos atidaryme dalyvauti. Laukiame naujų narių – paukštyčių ir vilkiukų. Norint vaikučius įjungti į skautų eiles arba tuo reikalu gauti smulkesnės informacijos, skambinkite Silvijai Stonkutei-Johnston, tel. 905 544-9526. D.G.

PRINTING
Atliekame visus paruošimo ir spausdinimo darbus.
Prieinamos kainos, aukšta kokybė.
TEL. (416) 252-6741
66 Mimico Ave. Toronto Ont.
Savininkas Jurgis Kuliešius

LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS

PARAMA

AKTYVAI per 118 milijonų dolerių

MOKAME

3.65% už 30-89 d. term. indėlius
4.20% už 90-179 d. term. indėlius
4.70% už 180-364 d. term. indėlius
4.85% už 1 m. term. indėlius
5.10% už 2 m. term. indėlius
5.15% už 3 m. term. indėlius
5.20% už 4 m. term. indėlius
5.30% už 5 m. term. indėlius
4.60% už 1 m. GIC mėn. palūk.
5.10% už 1 m. GIC invest. pažym.
5.35% už 2 m. GIC invest. pažym.
5.40% už 3 m. GIC invest. pažym.
5.65% už 4 m. GIC invest. pažym.
5.60% už 5 m. GIC invest. pažym.
3.80% už RRSP & RRIF ind. (var.rate)
5.10% už RRSP & RRIF 1 m. term. ind.
5.35% už RRSP & RRIF 2 m. term. ind.
5.40% už RRSP & RRIF 3 m. term. ind.
5.65% už RRSP & RRIF 4 m. term. ind.
5.60% už RRSP & RRIF 5 m. term. ind.
3.00% už OHOSP (variable rate)
2.00% kasd. palūkanų čekių sąsk.
5.50% už JAV dolerių 1 metų GIC
2.50% už JAV dol. kasd. pal. sąsk.

IMAME

už asmenines paskolas nuo 8.50%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages) su nekeičiamu nuosimčiu (fixed rate)
1 metų 7.70%
2 metų 7.75%
3 metų 7.85%
4 metų 7.95%
5 metų 8.00%
– su keičiamu nuosimčiu 6.75%

DUODAME

• asmenines paskolas iki \$250,000
• mortgicijus iki 95% įkainoto turto
• riboto kredito paskolas (Line of Credit)
• komercinius mortgicijus

Nuosimčiai gali pasikeisti savaitės eilgoje

NEMOKAMI PATARNAVIMAI

SĄSKAITŲ IŠLAIKYMAS • KREDITO IR DEBITO KORTELEŠ
ČEKIAI • PINIGINĖS PERLAIDOS (MONEY ORDERS)
KELIONĖS ČEKIAI (TRAVELER'S CHEQUES)
PASLAUGOS TEIKIAMOS INTERNETUI
GALITE PATIKRINTI SAVO BALANŲ AR APMOKĖTI SĄSKAITAS
APLANKYDAMI MŪŠŲ TINKLAPĄ: www.parama.net
Elektroninė paštas: parama@total.net

KITOS PASLAUGOS

KELIONIŲ APDRAUDA NARIAMS IR SVEČIAMS IŠ KITŲ KRAŠTŲ
PERSIUNTIMAS PINIGŲ (WIRE TRANSFERS) LIETUVAI IR KITUR
IEŠKOTE DOVANŲ?
PARDUODAME LIETUVOS BANKO PROGINES MONETAS

KASOS VALANDOS:

Pirmad., antr., ir trečiad. nuo 9 v.r. – 3.30 v.p.p.
Ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v.r. – 8 v.v.
Šeštadieniais nuo 9 v.r. – 1 v.p.p.

SKYRIAI:

1573 Bloor St.W., Toronto ON M6P 1A6 Telefonas: 416 532-1149
2975 Bloor St.W., Etobicoke ON M8X 1C8 Telefonas: 416 207-9239

SMITH MONUMENT CO. LTD.

(nuo 1919 metų)

- ▲ Gaminame paminklus, bronzines plokštes, atminimo lenteles.
- ▲ Puošiamie lietuviškiems ornamentais pagal klientų pageidavimus.
- ▲ Patarnaujame lietuviams daugiau kaip 20 metų.
- ▲ Garantuojame aukščiausios kokybės darbą.

Skambinti tel. 416 769-0674

Adresas: 349 Weston Road
(tarp Eglinton ir St. Clair),
Toronto, Ontario M6N 3P7

ANTANAS
GENYS

PAŽADU JUMS

24 valandų

tarnybines paslaugas,
greitą dėmesį,
sąžiningumą,
išsamią informaciją.
Prašau skambinti šiandien

tel. 416 236-6000

pirkimo ar pardavimo klausimais

sutton group – assurance realty inc. realtor
5415 Dundas St. West, Suite 300, Etobicoke, Ont. M9B 1B5

Queen Travel
International Ltd
133 Roncesvalles Ave.,
TORONTO, Ont. M6R 2L2

**ALGIS
MEDELIS**

KELIONĖS | VISUS KRAŠTUS VISOMIS ORO LINIJOMIS!

Į LIETUVĄ KELIONES paruošiu geriausiomis kainomis ne tik iš Toronto, bet ir iš kitų, kad ir tolimiausių Kanados vietovių.

TEIRAUKITĖS APIE GERIAUSIAS SEZONO KAINAS
SKAMBINKITE ALGIUI MEDELIUI ir UŽSISAKYKITE JAU DABAR!

Pas mane atvažiuoti nėra būtina – keliones sutvarkau paskambinus telefonu. Bilietus pristatau X-PRESS paštu. Toronto įstaigoje būnu trečiadieniais tarp 11 ir 17 valandos. **ALGIS MEDELIS**

MEDELIS CONSULTING

45 Forest Heights Str., Whitby, Ont. L1R 1T7
Tel. 1-905-666-9086 FAX 1-905-666-9183
ALGIS ar STEFA MEDELIAI

Visos paslaugos atskleidžiant Jūsų giminės iš Lietuvos, arba Jums skrendant į Lietuvą. Kreipkitės visomis savaitės dienomis, išskyrus trečiadienį. PER 7 DARBO DIENAS JUŠU GIMINĖMS LIETUVOJE TIESIAI Į RANKAS PERDUODAM AMERIKIETIŠKUS DOLERIUS. GARANTUOTA!

Statant slaugos namus

Š.m. birželio 24 d. (3660 Bloor St. W.) Toronte prie jau iškastų Slaugos namų pastato pamatų įvyko prakasimo iškilnė. Į ją susirinko gausus būrys tautiečių. Labdaros ir Lietuvių Namų valdybos nariai kruopščiai ruošėsi šiai iškilnei. Buvo pakviesta eilė oficialių valdžios, politinių partijų ir spaudos atstovų. Slaugos namų statybos komiteto pirmininkas Rimas Juodis pradėjo iškilnė padėkos žodžiais susirinkusiems religinių ir politinių grupių vadovams, Slaugos namų rėmėjams ir pakvietė kun. Eugenijų Jurgutį, OFM, invokacijai.

Pirmoji iš svečių kalbėjo Gloria Lindsay Luby (Kingsway-Humber atstovė). Ji išreiškė pasitenkinimą ir džiaugsmą, kad po tiek daug vargų, rūpesčių, problemų sprendimų su įvairiomis statybos, planavimo įstaigomis, darbuotojų streikais ir kitomis kliūtims buvo prieita prie Slaugos namų statybos.

Latvių kilmės Skirmulė-Bolte (MP) pagyrė lietuvius, kad kaip ir praeityje, taip ir ši kartą, jie pralenkė latvių bendruomenę. Lietuviai buvo pirmi pastatę "Vilnius Manor" namus ir ši kartą vėl pirmi su Slaugos namais. Ji palinkėjo Labdaros ir Lietuvių Namų vadovybei sėkmės ir pažadėjo pagalbėti, jei reikės, lėšų telkime šiai statybai paremti.

Toronto miesto atstovas Chris Korwin-Kuczynski, dalyvavęs kitame susirinkime įraudęs nuo skubėjimo "įvarto" į Slaugos namų iškilnė. Jis atsiėmė oficialų Toronto miesto sveikinimą (pasirašė meras Mel Lastman ir Chris Korwin-Kuczynski) ir iškilmingai perskaitė visiems susirinkusiems ir palinkėjo sėkmės.

Nancy Muller (President of CORP) savo kalboje pabrėžė svarbą Slaugos namų ne tik patiems ligoniams, bet ir jų artimiesiems. Koks turi būti pa-

lengvėjimo jausmas širdyje, žinant, kad tau brangus asmuo senatvėje yra prižiūrimas švarioje, jaukioje lietuviškoje aplinkoje, aptarnaujamame gimtąja kalba, apsuptas dėmesio ir savųjų šilumos! Šiuos svarbius kiekvienam žmogui faktorius Nancy Muller matė ir patyrė per ilgą savo darbo patirtį.

Po garbingų svečių pasisakymų sekė lietuvių bendruomenės atstovų kalbos: garbės konsulo Hario Lapo, Slaugos namų komiteto pirm. R. Juodžio, Labdaros ir Lietuvių Namų valdybos atstovų – T. Stanulio, dr. R. Zabieliasko, valdybos pirm. E. Stepono.

H. Lapas pasisakė, kad po daugelio metų bus atitaisyta skriauda, daryta mūsų tautiečiams, "išmėtytiems" po įvairius Slaugos namus Toronto apylinkėse bei kitur ir kad pagaliau lietuviai galės pasidžiaugti senatve savo namuose. Pasveikinęs ir palinkėjęs tolimesnės sėkmės, paragino visus dosniomis aukomis remti statybą.

R. Juodis papasakojo susirinkusiems Slaugos namų paskirtį – būsimi namai aptarnaus ne tik lietuvius, bet ir Toronto gyventojus. Jis neabejoja, kad bus gautas leidimas papildomoms 30 lovų. Lovų trūkumas chroniškų ligonių priežiūrai bus palanki aplinkybė gauti leidimą papildomoms 30 lovų.

T. Stanulis apibūdino savo kartos pastangas statant Slaugos namus: "Statome paminklą – lietuvių palikimą Toronte mūsų kartų kartoms".

Dr. R. Zabieliaskas pareiškė humoristiškai dėl 30 lovų leidimo: "Na, jei negausime leidimo, tai liks mums didelė šokių salė trečiame aukšte". T. Stanulis ir dr. R. Zabieliaskas, atsakingi už lėšų telkimą, padėjo visiems už paramą ir dosnumą.

Iškilnė baigta simboliniu prakasimu, kurį R. Juodžio kvietimu pradėjo E. Steponas ir vėliau prisijungė visi likusieji. Kor-

"Aras" žvelgia į ateitį

Sakoma, jei dainų nedainuotum, mūsų gyvenimas būtų nuobodus. Su ta mintimi būrys vyrų, kurie jau ilgus metus renkas, repetuoja ir pasirodo su dainomis, kurios ne tik sumažina nuobodumą, bet palengvina kasdieninius rūpesčius. Jau dvidešimt treti metai Toronto vyrų choras "Aras" tą užduotį atlieka. Choriui įsisteigęs 1978 m. buvo manyta, kad tai bus tik keletui metų, nes tais laikais įvairūs chorai pradėjo skirstytis.

Toronto vyrų choras gavo pradžią iš nustojusio veikti misraus choro "Varpas". Choro dainavę vyrai, suburti muziko Vaclovo Verikaitis, užpildė pasidariusią spragą. Esantieji bažnytiniai chorai atlikdavo savo paskirtį giedodami tik šventovėse. Vyrų choras kasmet populiarėjo ir neliko tokio lietuvių telkinio, kuriame nebūtų koncertavęs.

Po dešimtmečio mirė jo steigėjas ir vadovas Vaclovas Verikaitis. Nėtekis nesustabdė dainuojančių vyrų, nes choro vadovavimą perėmė ilgametis akompaniatorius Jonas Govėdas. Tačiau penkiolikis metų veiklos sukaktį jau minėjo vadovaujant Lindai Marcinkutei, kuri, vadovavusi trejus metus, dėl kitų įsipareigojimų turėjo pasitraukti. Vadovavimą perėmė dabartinė vadovė Lilija Turūtaite. Ji yra neseniai atvykusi iš Lietuvos, kur baigė muzikos konservatoriją Vilniuje dainavimo ir dirigavimo srityje. Naujoji vadovė atnešė "Arui" lietuvišką dvasią, kurios dėka chorui sugrįžo anksčiau turėtas populiarumas.

Šiuo metu choras turi gražų repertuarą. Atliekamos dainos pritaikomos prie renginio pa-

skirties. Dainuojama Vasario 16-os ir Kovo 11-os minėjimuose, Kariuomenės šventės minėjimuose, Šiurpinyje, medžiotojų baliuose, gegužinėse, spaudos baliuose bei kituose parengimuose. Tam tikromis progomis gieda ir šventovėse.

Po dažnų pasirodymų Toronte yra aplankomas Hamiltonas, iš kurio chore dainuoja 8 vyrai. Dainuota Čikagoje, Detroite, Montrealyje, Londone, dalyvauta pietų Ontario chorų festivalyje Kičeneryje, kur dalyvauja įvairių tautybių chorai.

Vasaros pertrauka pasibaigė, prasidėjo naujas dainavimo metas, renkas tie patys choristai, kurie jau daugelį metų chore dainuoja. Tų, kurie nuo pradžios chore dainuoja, likę nedaug ir jų skaičius mažėja. Šiuo metu chore dainuoja 35 vyrai, o reikėtų daugiau. Choriui vadovauja gabi vadovė, kuri stengiasi chorą padidinti. Choro valdyba stengiasi pritraukti naujų choristų. Belieka laukti balsus turinčių vyrų, kurie atėję praturtintų populiarų chorą. Kviečiami visi atkreipti dėmesį ir suprasti svarbą choro tęstinumui. Vadovė yra pasiruošusi kiekvienam mielai priimti ir įjungti į choro gretas. Trūksta tik kelių metų iki 25 metų veiklos sukakties. Labai norime tos sukakties sulaukti ir iškilmingai atšvęsti. Tokiu būdu išlaikytume ilgus metus nešiotą dainos šūkį "Toli nuo tėvynės randuos".

Choro repeticijos vyksta pirmadienį vakarais 6.30 v.v. Toronto Lietuvių Namuose.

Vytautas Pečiulis

Toronto vyrų choras "Aras" su vadove sol. LILIJĄ TURŪTAITE

Dalis tautiečių, dalyvavusių Lietuvių slaugos namų statybos žemės prakasimo iškilnėje

"Rūtom neužsėsi rūpesčių vargų"

Stebint buvusiuose KGB rūmuose Vilniuje paliktas bylas, kuriose glūdi mūsų tautiečių kančios sovietmečiu

IRENA BRAŽENAITĖ, Vilnius

Verkia rudens vėjas, verkia už langų,
O krūtinėj ilgą, ilgą neramų...
Skrusiais nuriedėjo ašara tyra,
O širdis vaitoja, laisvės alkana.

Kelerius metus buvusiame KGB name Vilniuje vakarais skambėjo tremtinių ir partizanų dainos bei giesmės: Lietuvos pokario žmonės, atbuvę sovietų katorgas, nuvarginti kūnu, bet stiprūs dvasia, pasikeisdami saugojimo savo jaunystę, uždarytą bylose ir sustatytą pilkom, niūriom gretom KGB archyvų lentynose. Tuo metu rūmus kruopščiai remontavo, ardė sienas. Į visa tai žiūrint, lindo galvon mintis: daroma taip, kad neliktų nė pėdsako smurto, nė lašo asarų, nė dėmės krauju. Ypač išgąstinos buvo kameros rūsiuose: baisesioj tarymo kameroj vandentiekio įranga, gultai ir sienos dailiai nudažytos, siaubo būstai tapo panašūs į beveik jaukias sanatorijos palatas...

Budinčiųjų aimanavimai ir prieštaračiai niekieno ausų nesiekė. Istoriškai knisinėjantys tautos kančių bylas, paklusniai rūpinosi Vizentalio centro reikalavimais, atkakliai ieškodami žydšaudžių. Vizentalio darbuotojai be užtvarų vartė, žymėjo, švietė bylas, vėžė jas Amerikon (ko nespėta Maskvon, tai – Amerikon!). O mums, darbuotojams, tvarkant bylas, akis badė tarytojų, teisėjų ir vertėjų pavardės: kas trečia jų buvo Vizentalio tėvynainių – ir prieškarinėse, ir pokarinėse bylose. Deja, deja. Ir nebuvo girdėti, kad kurį mus bausdys, vėžusį būtų kas nubaudęs ar bent teisęs kaip A. Lileikį.

Romumas – gražus bruožas, bet, ko gero, neparankus. Kažin kiek pasaulio ausų būtų išužta (Šventojo Tėvo pirmiausia), jeigu koks nors, kad ir nukvėkęs, lietuvis būtų išužęs lenkų kaimą?

Tyliai sėdėdavau vienos buvusios KGB rūmų salės kampu. Budėtojai, pasikloję savo lauknešlius, sriubiodami kvapnią čiobrelį, kmytų ir mėtų arbata, šnekučiausi, porino, kas tiek metų buvo užgniauzta, užsiūta, nutildyta – retai kada kur užmiesčio kukliam namely ar sodžiaus pirkioj išgirdavai dulkėto traukinio posmus.

Atsimenu...

Igriuvo nepraustaburniai stribai pirkion. Širdis, rodos, iš kūno išvirta.

– Papuolei, bunkerine. Nešk samagoną, paskiau lovą klokis (šlykščiai nusizvengė) – mes poalkaniai viskam. O paskiau bunkerin nuvesi".

– Neturiu samagono, atnešiu kumpio.

Ir einu neva kamaron per priemenę – už laukųjų durų slampinėjo keli tokie patys. Įsmukau kamaron, o sienoj bu-

vo slėptuvė (ten brolis slėpėsi) už girnų, apkamšyta iš vidaus pakulom, kad dundinant skardas nesikardėtų. Sienojas sienoj suliečias. Širdis kala, rodos, kad lig pamiškės dundesys eitų.

Nesulaukę manęs su kumpiu, vertė rūši, pagirinė, ant pirkios ir keikė pogirčius sargybinius, kad aš jiems pro tarpukūškį išsmukau. Bet tik tam kartui: kitąkart sugavo su laiškais...

Tą dieną kepiu duoną iš paskutinių miltų, sumaišius su sėlenom. Gyvenom netoli vieškelio. Jau ruošiausi dėt ant ližės kepalus ir šaut krosnin, žiūriu – nuo miestelio darda sunkvežimius. Supratau, kad važiuoja išvežti vyro brolio šeimos, gyvenusios už skardžiaus. Aš krosnį pečiadangte užsklendžiau, kad kibirkštis neišsoktų. Pati sušilus, sukaitus, skarelę ant galvos ir duk per skardžių pas giminaičius. Inpuoluol pirkion:

– Greit lėkit, kur kas galit, atvažiuoja išvežti.

Vaikai išlankstė miškan, liko tėvas patale ir motina. Paliko senius neišvežę. Mane irgi užtiklo bebūvant – nespėjau išbėgti. Kai išsiklausinėjo, kad aš ne iš tų namų, leido išeit. Grįžus namo skarelę ant akių užsitraukiau, ir vėl kepu duoną, nes tie, nieko nepesę, lankstė palei kaimynus, ieškodami pabėgusių. Mane pažino, įsiutę ėmė tardyt, ko buvusi pas giminaičius, ar nepranešė. Gerai, kad tuokart vyro nebuvo, nei vaikų. Mes jau buvom pažymėti išvežimui į Siberiją, bet dar tuokart paliko. Vėliau ir mus sugaudė, dukterį iš gimnazijos išvežė.

Už grojų plieninių gyvenimas eina, bet jis nebe tas, nebe tas, – Visa Lietuva atsidūrė kalėjime, Ir kas ją į laisvę išves. –

Dirbom savo žemėj, bet jau ne sau, už darbdavienius. Gale metų gavom miežių su pelais. O tas rinkimas pinigų "obligacijoms" – kokia tai kančia. Viskas atimta, savam lauke, bet jau kolchozo rūgį varpų prisibraukę prasiverdam putros. "Buožėm" pakrikštyti, pajudusiais veidais vaikštinėjam.

Atėina su šautuvais rinkti pinigų valstybės paskolai. Dieve Dievulėliau! Iš kurgi imsi juos – prie dūšios nei červonco, nei kapeikos. Stato prie sienos, mažą savo mergytę glaudžiu prie savęs. Girti, šleikštūs, ne žmonės, o tik žmonių iškamšos...

– Neturiu, susimildami, neturiu...

– Nudėsim kaip kalę. Mergytę tavo užgudys valstybė!

Išsiprašau ir lekiu pas kaimyną už miško, kuris dar "neišbuožintas" – (mat jo niekas iš vaikų nebuvo įkliuvę). Gaunu pinigų.

– "Tik nesakyk, pas ką gavai", – prigrasina.

Kitąkart nedavus surinko visas bobeles ir uždarė "kalėjimam" – dvaro kamaron. Koks pasityčiojimas! O patys už išplėštus pinigus vėl nuėjo dvaro gerajan galan prisiryt. O mus išlaikė ligi ryto – nei gert, nei valgyt, kol vyrai nepristatė pinigų. O paskiau sūnui išėjus ne kariuomenėn, visą šeimyną ištrėmė Siberian...

Ir vėl liejasi daina KGB rūmuose. Atrodo, ištrūko iš širdžių, ilgai gnaužta, ir skrodžia skersai išilgai sienas to baisaus namo, sugėrusio aimanas, kraupius riksmus, kančią ir neviltį. Vartydamas tas baisiasias bylas ir tarymų protokolus, gali atsekti kankinimų žymes, kaip Kristaus kančią Turino drobulėje: po pirmu, antru protokolo puslapiu žmogaus pasirašyta virpančia, bet dar tvirta ranka, o paskutiniame puslapyje – klaidus paviguriavimas, dažnai sutelptas krauju... Širdis sustoja kaip dygliu įbasta.

Visa Lietuva, gerieji ir pardsavėliai, seni ir jauni turėtų pavartyti šias bylas, širdimi prie jų prisiglausti, nors mintyse pakentėti. Negirdėjau, kad atvestų mokinius bent žvilgtelti į tas bylas, negirdėjau, kad būtų jie nuvesti ir prie Tuskulėnų klaičios duobės. Saugome atžalas nuo tautos istorijos aštrių žaizdų. O tos istorijos saugotojai pamažu išeina – apstumdyti, apspjauyti, žaidotom širdim, nepaguosti, tylūs arba pikti... Daina ir malda pasiguodė.

Home Life/Realty One Ltd.
2261 Bloor St. W.
Toronto, Ont. M6S 1N8

NIJOLĖ B. BATES
Tel. (416) 763-5161
Fax: 416 763-5097
Prašau kreiptis visais namų pirkimo-pardavimo reikalais.
Patarnauju lietuvių visuomenei 13 metų

Matininkas
TOMAS A. SENKUS, B.Sc., O.L.S.
ONTARIO LAND SURVEYOR
40 Burrows Avenue, Toronto, Ontario M9B 4W7
TEL: (416) 237-1893
FAX: (416) 237-0426
E-mail: tom.senkus@sympatico.ca

UKRAINIAN POST VALSTYBES
2985 Bloor St. W., Etobicoke
(Šalia "Paramos" kredito kooperatyvo skyriaus)

- siunčiame siuntinius lėktuvu ar laivu
- pinigų pervedimas (money transfer)
- pristatymo patarnavimai (courier service)
- maisto siuntiniai
- jokių svorio apribojimų
- nemokamas siuntinių paėmimas iš jūsų namų
- kiekvienas siuntinys yra pristatomas į adresato namus ir patvirtinimas gavėjo nuotrauka

MŪSŲ KAINOS VISADA ŽEMESNĖS UŽ KITŲ
Teiraukitės mūsų įstaigoje tel. **416 237-1435 arba pas agentus:**
TORONTE: "Astra Travel" 416-538-1748, "Via Baltica" 416-767-6210
HAMILTONE: Beatas Brasas Import-Export 905-518-1867, 905-545-8868

RE/MAX West Realty Inc.
1678 Bloor St. W., Toronto, Ont. M6P 1A9
Skambinti bet kuriuo metu įstaigos tel. **416 769-1616, namų – 416 769-3577**
Nemokamas namų įvertinimas

JUOZAS (JOSEPH) NORKUS
Re/max West įstaigoje ilgiausiai dirbantis agentas
♦ 25 metų namų remonto patyrimas ♦ Daugiau kaip 12 metų pardavimo-pirkimo patyrimas ♦ Namų nuomojimų ir nuomininkų reikalų specialistas.

Dantų gydytoja
Gintarė Sungailienė, D.S., D.D.S.
115 Lakeshore Rd. E.
Mississauga, Ont. L5G 1E5
Tel.: 905 271-7171
(I vakarus nuo Hurontario)

NAUJAS ERDVUS KABINETAS
Patogus, nemokamas mašinos pastatymas

Bloor West Village
DENTAL CARE
Dr. J. Birgiolas
Dr. S. Dubickas
2373 Bloor St. West
Tel. (416) 763-5677

ORTODONTAS
(Orthodontist)
DR. R. KARKA, D.D.S. M.S. Dip. Orth.
2326 Bloor Street West, Suite 200
(Prie Jane gatvės)
416 769-2526

Advokatas
ALGIS S. PACEVIČIUS PACE, B.Sc., LL.B.
PACE, JOHNSON
5110 Dundas St. W.
(tarp Islington ir Kipling gatvių)
Etobicoke, Ont. M9A 1C2
Tel. 416 236-3060
Fax 416 236-1809

Astra Travel & Services Inc.
1600 Bloor St. W., Toronto, (priešais Lietuvių Namus | vakarus)
Ontario, Canada, M6P 1A7
LIETUVIŠKA KELIONIŲ AGENTŪRA SIŪLO:

- * Keliones į Lietuvą * Keliones į šiltus kraštus * Draudą *
- * Bilietus atvykstantiems iš Lietuvos (pristatymas į namus per vieną parą) *
- * Dokumentų vertimą * Išviečių sutvarkymą ir išsiuntimą *
- * Dideles nuolaidas dažnai keliaujantiems *
- * Sąžiningą, rūpestingą patarnavimą ir žemas kainas *

VISŲ SKRENDANČIŲ Į LIETUVĄ SIŪ VASARĄ DEMESIUI!
Vyksta bilietų išpardavimas keliaujantiems suomių linija "Finnair".
Tel: 416 538-1748 FAX: 416 538-4390

MARGUTIS PYSANKA V.I.M. Inc.
4134 Dundas St. West,
Toronto, ON, M8X 1X3
Tel. (416) 233-4601
Fax (416) 233-3042

Reguliarūs maršrutai siuntiniams jūra ir lėktuvu tiesiai į Vilnių.

Greitas ir garantuotas siuntų pristatymas Lietuvoje.

Nemokamai surenkame siuntas iš Jūsų namų.*

Tel: (416) 233-4601

VILNIUS

*Galią kai kurie apribojimai.

TORONTONT

Anapilio žinios

– Ateinanti savaitgalį bus renkama antroji rinkliava Kanados vyksų reikalams Anapily, Vasa goje ir Delhi.

– Rugšėjo 17, sekmadienį pakrikštytas Edvardo ir Susan (Streker) Stungevičių sūnus Dovydas-Edvardas.

– Rugšėjo 20, trečiadienį, palaidota a.a. Sofija Vaičaitienė, 86 m. amžiaus.

– Rugšėjo 22, penktadienį, palaidotas a.a. Vytautas Tikuišis, 78 m. amžiaus.

– Rugšėjo 23, šeštadienį, susituokė Laura Radzevičiūtė su Mykolu Abariumi.

– Ateinanti sekmadienį, spalio 1, Anapilio salėje bus skautų sueiga. Ta proga skautai iškilmingai su savo vėliavomis dalyvaus Lietuvos kankinių šventovėje 9.30 v.r. Mišiose.

– Ateinanti sekmadienį, spalio 1, Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje Mišios jau bus aukojamos nebe rytą, bet 3 val. p.p.

– Suvalkių krašto lietuvių išeivijos sambūris rugšėjo 30, šeštadienį, švenčia savo gyvavimo dešimtmetį. Ta proga Lietuvos kankinių šventovėje 6 v.v. bus aukojamos Mišios, po kurių kapinėse bus šventinamas simbolinis kryžius ir paskui parapijos salėje vyks suneštinės vadydas. Platesni informacijų teikia Pranas Vilkelis tel. 905 279-1867.

– Mišios spalio 1, sekmadienį: 9.30 v.r. už Augaičių ir Kausteklių mirusių; 11 v.r. už parapiją; Vasagos Gerojo Ganytojo šventovėje 3 v.p.p. už a.a. Aldoną Kryžauskienę; Delhi Šv. Kazimiero šventovėje, rugšėjo 30, šeštadienį 3 v.p.p. už Žebertavičių šeimos mirusių.

Išganytojo parapijos žinios

– Šį sekmadienį, spalio 1, 9.45 v. ryto pamaldos su Šv. Komunija.

– Šių metų tradicinė moterų draugijos rengiama "Padėkos šventės" puota įvyks spalio 15 d. po pamaldų, 12 v.p.p., Lietuvių Namų patalpose. Bilietus platina A. Langienė, tel. 416 233-0511. Pietūs su vynu \$18.

– Galima įsigyti 1998 m. Lietuvoje išleista knyga apie Martyno Liuterio gyvenimą – "Čia aš stočiau", parašyta Ronald H. Baintono, kuris buvo Yale universiteto profesorius ir tapo vienu žymiausių Reformacijos istorijos ir teologijos žinovu JAV. Knygos kaina \$23. Platina Vanda Norvaišienė, tel. 416-447-4128.

Maironio mokyklos žinios

– Rugšėjo 30 d. prasidės aukštesnįjį lituanistinį kursai. Pradžioje tėvelius ir moksleivius dalyvauti svarbiame posėdyje tą pirmą dieną, 9 v.r., mokyklos auditorijoje.

– Šeštojo skyriaus mokiniai, padedant mokytojams R. Danačiui ir D. Sondai, paruošė iliustruotus laiškus, kuriuos išsiųs lietuvių komandų, dalyvavusių Olimpiadoje, vadovams.

– Nuosirdus acių M. Kušlikienė, kuri padovanojo knygų mūsų bibliotekai.

– Kun. Edis Putrimas ves mokslo metų įžanginį susikaupimą šį šeštadienį, rugšėjo 30 nuo 11.30 v.r. iki 12 v. auditorijoje. Tėveliai bei seneliai kviečiami dalyvauti.

– Padėkos savaitgalį – spalio 7 d. pamokų nebus. Živilė

Lietuvių Namų žinios

– Rugšėjo 24 d. svetainėje pietavo 225 asmenys.

– Spalio 1 d., 1 v.p.p. LN seklyčioje įvyks LV visuomeninės veiklos susirinkimas.

– Spalio 1 d., 2 v.p.p. LN svetainėje įvyks susitikimas su buvusiu Lietuvos respublikos sveikatos apsaugos ministru dr. A. Vinkumi.

Svečias padarys pranešimą apie medicinos būklę Lietuvoje.

Slaugos namų žinios

– Slaugos namų statybai aukoj: a.a. A. Jagėlos atminimui žm. a. Jagėlienė \$500 (\$2,640); A. Petkevičius – \$200 (\$270); a.a. A. Kulnienės atminimui aukoj: \$250 – A.A. (\$1,660); \$100 – L. Balsienė (\$5,463.70); J.V.A. Šimkai (\$8,492.80); V. Stanulis, H. Sukauskas (\$600); A. Jurcevičius (\$300); \$50 – J. Dudienė, A. Genčiūnienė (\$250); O. S. Kiršienė (\$160); LN moterų būrelis (\$9,763.55); S. Matulevičienė (\$940); J. Rukšienė (\$150); I. Paškauskienė (\$120); P. I. Žemaičiai (\$1,420); \$40 – B. P. Sapliai (\$1,620); \$25 – R. Berkerienė (\$755); \$20 – G. Bijūnienė (\$180); A. Skilandžiūnienė (\$395).

Slaugos namų vajeus komitetas dėkoja visiems aukotojams už nuosirdų dosnumą ir paramą Slaugos namams. Aukos priimanos Toronto ir Hamiltono kredito kooperatyvuose arba siųsti adresu: Labdaros fondas, Lietuvių slaugos namai, 1573 Bloor St. W., Toronto, ON, M6P 1A6.

– Norint gauti daugiau informacijos apie Slaugos namus prašome skaityti int. psl. <http://www.planeteer.ca/~litn/>.

Seimo rinkimai

Lietuvos generalinio konsulato Toronte pranešimu, balsavimas vyksta paštu, grąžinant užpildytus biuletenius į LR ambasadą Otavoje. Tačiau laiku neužsiregistravę ir negavę balsavimo dokumentų ar dokumentus gavę, bet jų negrąžinę, galės balsuoti sekmadienį, spalio 8 dieną, tarp 12 ir 16 val. generaliniame konsulate Toronte, 1573 Bloor Street West, (įėjimas per Bloor-Alhambra kampinės duris). Balsuotojai būtinai turi atsiųsti galiojantį LR pasą ir, jeigu yra gavę, balsavimo dokumentus.

KLK Toronto apylinkės valdyba po vasaros atostogų pertraukos posėdžiavo rugšėjo 19 d. Posėdyje dalyvavo ir "Volungės" choro vadovė muz. Dalia Viskontienė. Valdyba numato Vasario 16-tosios minėjimo programai kviesiti Toronto ir Hamiltono chorų, kurie atliktų partizanų dainų pyne, drauge su aktore, skaitančia Laisvės kovotojų poeziją. Vasario 16-tosios minėjimas vyks vasario 18, sekmadienį.

Lapkričio mėn. rengiamas M. K. Čiurlionio minėjimas. Ateinantieji metai Lietuvoje paskelbti vyksupo M. Valančiaus metais, tad valdyba numatys surengti Valančiaus minėjimą.

Kitas valdybos posėdis – spalio 10, antradienį, 7 val. v.

XI Lietuvių tautinių šokių šventė aukoj, bet nebuvo paminėti leidinyje: \$115 – E. Sargautienė; \$100 – A. R. Ulba; \$50 – A. Bražys, K. Klemauskas, Aldona Olis, Irena Punkrienė. LTŠS rengimo komitetas atsiprašo už padarytą klaidą ir dėkoja aukščiau išvardintiems aukotojams.

Sveikindama "Tėviškės žiburius" 50-mečio proga Teklė Bogušienė aukoj \$50.

A. a. Bronės Dicevičienės atminimui, užjausdama dukras Rūtą Simanavičienę ir Ireną Baziliauskienę su šeimomis, Regina Bražukienė "Tėviškės žiburiams" aukoj \$20.

A. a. Julijos Didžbalienės atminimui pagerbti A. Čerškienė ir P. Z. Sakalai "Tėviškės žiburiams" aukoj po \$20.

A. a. Vlodo Tarydo atminimui Kęstutis ir Joana Dubauskai, Calgary, AB, "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

A. a. Angelei Kulnienai mirus, užjausdama vyrą Vytautą, brolių Teodorą Stanulį bei jų šeimą Bronę ir Vytautą Palilionai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

A. a. Zenono Tumoso vienerių metų mirties prisiminimui žmona Birutė Tumosienė "Tėviškės žiburiams" aukoj \$60.

A. a. Magdalenos Pakulienės atminimui, užjausdami jos dukrą Silviją Piečaitienę su šeima, kun. Algimantas ir Rūta Žilinskai "Tėviškės žiburiams" aukoj \$50.

A. a. Algirdo Jagėlos 5 metų mirties sukakčiai prisiminti, žmona Adolfiną "Tėviškės žiburiams" aukoj \$100.

P A D Ė K A

Anapilio vaikų darželis visiems dėkoja už dalyvavimą darželio gegužinėje rugšėjo 3 d. Didelis acių V. Ulbinienė, M. Juozaitienė ir maisto pagaminimą. A. Vaškevičienė už pyragų ir kavos organizavimą. A. Kusinskui ir A. Ulbinui už programos pravedimą. I. Kusinskienė už puikiai pravestą loteriją. Giminėms, draugams ir vaikučių tėveliams už pagalbą. Taip pat didelės acių loterijos laimikų aukotojams "High Fashion Coiffure" (Irmaitė Sturimienė ir Irenai Dauginienė), Prisikėlimo parapijos kredito kooperatyviui bei "Coca Cola" bendrovei. Acių visiems! Surinkti pinigai bus paskirti įsigijimui naujų dviračių ir sandėliuko lauko žaislams. Anapilio darželio vaikučiai ir mokytojos

JAUNA PROFESIONALĖ ŠEIMA ieško išsinuomoti 1-2 miegamųjų butą arba namą. Skambinti Robertui tel. 416 324-7676.

Maloniai kviečiame visus, jaunus ir senus, buvusius ir dabartinius parapijiečius, parapijos rėmėjus, visus, kuriems Prisikėlimo parapija brangi – dalyvauti

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS PADĖKOS ŠVENTĖJE

2000 m. spalio mėnesio 14-15 d.d.

Ruošiantis persikelti į naujas patalpas, pasidžiaukime ir padėkokime už parapijos nueitą kelią!

Šeštadienį, spalio 14 – PARAPIJOS METINĖ VAKARIENĖ

5 v.v. – kokteiliai

6 v.v. – meninę programą atliks "Dainavos" ansamblio vyrų oktetas, vadovaujamas D. Polikailio

7.15 v.v. – vakarienė

Sekmadienį, spalio 15 d.:

10.15 v.r. iškilmingos padėkos Mišios.

Po Mišių – parapijos veiklos nuotraukų paroda, "cepelinių" vaisės; užsiėmimai vaikams.

Nelės Paltinienės ir Eugenijaus Ivanausko KONCERTAS

TORONTO LIETUVIŲ NAMUOSE.

2000 m. lapkričio 12, sekmadienį, 2.30 v.p.p.

Bilietai prie įėjimo: \$12, pensininkams ir studentams – \$10.

HAMILTONO JAUNIMO CENTRE.

2000 m. lapkričio 14, antradienį, 4 v.p.p.

Bilietai prie įėjimo: \$10.

PROGRAMOJE:

Vėliausios estradinės solinės dainos, duetai, deklamacijos ir t.t.

Koncertą veda Kauno aktorė, deklamuotoja **Stefa Navardaitienė.**

Muziką ruošia **Arvydas Paltinas.**

Visus kviečia dalyvauti –

LN Kultūros komisija ir LVŠF "Globa"

Lietuvos kankinių šventė

Metinė Lietuvos kankinių šventė, šiemet sujungta su Anapilio sodybos įsteigimo, Lietuvos kankinių parapijos klebono kun. Petro Ažubalio mirties 20-mečio paminėjimu, įvyko pračią sekmadienį, rugšėjo 24, sutraukusi gana didelį būrį tautiečių iš Mississaugos, Toronto ir kitų vietovių. Iškilme pradėta Mišiomis Lietuvos kankinių šventovėje, įnešus Lietuvos, Kat. moterų dr. Jos bei šaulių vėliavas, atėjus dvasininkų procesijai. Smuikavo muz. A. Bankas, giedoję parapijos choras, vad. muz. J. Govėdo. Mišias koncelebravo klebonas prel. J. Staškevičius, Prisikėlimo parapijos klebonas kun. A. Simanavičius, OFM, Aušros Vartų Hamiltono parapijos klebonas kun. J. Liauba, OFM, Šiluvos Marijos Londone parapijos klebonas kun. K. Kakevičius, kun. J. Žukauskas, OFM ir kun. G. Numgaudis, OFM, asistuojami diakono V. Staškevičiaus ir dviejų pranciškonų-brolių. Skai-

tinus atliko Birutė Jurienė, pamokslą pasakė diakonas V. Staškevičius. Po Mišių vėliavų, kunigų, choro bei visų dalyvių procesija nužygiavo prie vėliavos kun. P. Ažubalio antkapinio paminklo, kur įvyko trumpas šios vietovės įsteigimo prisiminimas ir pagerbimas.

Iš kapinių visi dalyviai rinkosi į didžiąją Anapilio salę, kur įvyko antroji šventės dalis. Ją pradėjo Lietuvos kankinių parapijos tarybos pirm. R. Paulionis, padėkojęs susirinkusiems, pristatęs kvistus svečius, vėliau perskaitęs gautus sveikinimus. Įdomią ir malonią staigmeną padarė Suvalkių trikampio sambūričių ir kitų būrių, šauniai atlikę meninę programą – muzikos, deklamacijų ir dainų pyne, kurią paruošė Violeta ir Valdas Ramanauskai, kartu būdami atlikę dalyviai. Be jų, deklamavo Nijolė ir Valdas Žukauskai, Daiva ir Narimantas Botyriai, Julija Tumelytė, dainavo Deimantė Grigutienė, birbynė pūtė Teodoras Pabrėža, pianinu skambino ir akordeonu grojo V. Ramanauskas, pritaikęs muziką dainoms ir deklamacijoms. Buvo skaityti Eug. Matuzevičiaus ir Salomėjos Nėries eilėraščiai. Renginyje dvelkė subtilia romantika, jungėsi garšai su žodžiais, reikšdami metų laikų nuotaikas.

Iš Ročesterio – si seima

"Tėviškės žiburius" pasiekė žinia, kad buvęs ročesterietis adv. dr. Romanas Algimantas Sedlickas, nuo 1991 m. gyvenantis ir dirbantis Lietuvoje, priėmė kvietimą kandidatuoti į Lietuvos seimą rinkimuose š.m. spalio 8 d. Kaune, Šilainių vienmandatinėje rinkiminėje apygardoje, pasirinkęs Liberalų partiją, kuriai vadovauja Rolandas Paksas. Kaip pranešė rašoma, R. A. Sedlickas vienas iš pirmųjų tos kartos žmonių "pasiryžo gyventi sunkiose sąlygose Lietuvoje"; jo kandidatavimas į seimą nesąs dėl išsiskaidavimo, bet kylantis iš gilaus įsitikinimo ir pasiaukojimo.

Kandidatas universitetą baigė 1964 m. Fordhame, N.Y. bakalauro laipsniu filosofijos ir sovietologijos srityje. Po trejų metų Buffalo, NY universitete baigė teisės daktaro laipsniu. Įstojes į JAV karo aviaciją, dalyvavo Vietnamo kare, po to tarnavo įvairiose Europos ir Azijos šalyse, baigė daugelį karinio mokslo, istorijos bei politikos kursų. Palikęs karinę tarnybą majoro laipsniu, tęsė studijas politikos ir ekonomikos srityse JAV universitetuose. Išplėtę daugiaspalvę civilinę praktiką. Savo mokslą, patirtį ir talentą yra pasiryšęs skirti Lietuvai, o tam geriausios kelias – aktyvus dalyvavimas seime. "Neleiskime Romui eiti be mūsų pagalbos", – rašoma pranešime. Inf.

Genovaitė Žukauskienė, Šiaulių "Aušros" muziejaus Technikos istorijos skyriaus vedėja, lankėsi Toronte, pračią sekmadienį, spalio 24, dalyvavo Lietuvos kankinių šventėje, paliko pluoštą informacijos apie "Aušros" muziejų, kurio direktorius R. Balza įgaliojo ją rinkti medžiagą muziejui išsivijioje. Tuo reikalu kreiptis adresu: "Aušros" muziejus, Vilniaus 174, LT-5400 Šiauliai, tel. (21) 43-36-01(d.), (21) 42-75-38 (n.); faksas 52-16-38; E-paštas – ausros.muz@takas.lt Yra prašoma, jei kas turėtų muziejines vertės rodinį (nuotraukų, laiškų, dokumentų, knygų, paveikslų ir kt.), ypač liečiančių šiaurės Lietuvos gyvenimą, susisiekti aukščiau nurodytu adresu.

Paremkite "Tėviškės žiburius" auką, rėmėjo ar garbės penumeratą, testamentiniu palikimu. Iš anksto dėkingi – "TŽ" leidėjai

LORNE PARK MUZIKOS MOKYKLA įsikūrusi 1996 m. Mississaugoje

PRIIMA NAUJUS STUDENTUS!

Pianino ♦ Dainavimo ♦ Gitaros ♦ Teorijos ♦ Vaikučių 3-6 m. amžiaus muzikos klases

Dėl platesnės informacijos prašome skambinti

DEIMANTEI GRIGUTIENEI

TEL. (D.) 905-278-3309

(N) 905-848-9628

MONTREAL

Aušros Vartų parapija dar ir dabar gauna sveikinimų su geriausiais linkėjimais 50 metų sukakties proga. Parapijos žiniaraštis skelbia, kad sveikinimus atsiuntę Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius. Taip pat sveikina Kanados federacinės vyriausybės finansų ministeris Paul Martin, kurio rinkiminiam rajone yra Aušros Vartų šventovė.

Keliaujantys šią žiemą į Australiją rengiamą Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą Montrealio jaunuoju jau antrą kartą suruošė mugę (garage sale). Tai įvyko rugšėjo 16-17 d.d. seselių namuose. Atrodo, kad pasidarė šiek tiek pelno, kuris yra skiriamas jų kelionės išlaidoms sumažinti.

P. Paškevičius turi meniško sugebėjimo medžio darbams. Taip jis Aušros Vartų šventovei padarė

labai dailias dideles žvakes, gražius stovus vėliavoms įstatyti ir staliuką Mišių aukoms sudėti. Parapijiečiai yra jam labai dėkingi.

Kostas Andruškevičius pasiryžo pamatyti Baltijos meškas. Rugšėjo pabaigoje iš Vankuverio ekskursiniu laivu plaukia dešimčiai dienų į Aliaską.

KLK moterų dr. Jos Montrealio skyrius šaukia narių susirinkimą š.m. spalio 1 d., po 11 val. pamaldų seselių namuose. Bus aptarti einamieji reikalai ir skyrių atstovų suvažiavimas, kuris įvyks Toronte spalio 21 d.

Dainius Zubrus pasirašė sutartį su Montrealio ledo ritulio komanda "Canadiens" dviem sezonams po 1,000,000 amerikiečių dolerių kiekvienam sezonui. Pračią sezoną žaidė už 660,000 dol. Jis yra 22 metų amžiaus. B.S.

LITAS Montrealio lietuvių kredito unija

1475, rue De Sève, Montréal (Québec) H4E 2A8

Tel.: 766-5827

FAX: 766-1349

D Ė K O J A M E už pasitikėjimą pavedant mūsų įstaigai Jūsų apdraudas PER 45 METUS

Esame apdraudę 75% Montrealyje gyvenančių lietuvių. KVIEČIAME VISUS KITUS APSIDRAUSTI.

Dėl kainų ir mokėjimų išsiaiškink sutarsime.

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

Tel. (514) 722-3545

Fax: (514) 722-3546

KLK žinios

– Spalio 18 d. Otavoje įvyks metinis susitikimas su parlamentais – "Baltic Evening". Jame gali dalyvauti visi užsiregistravę KLK raštinėje ir sumokėję po 50 dol. iki spalio 4 d. Šiais metais susitikimą rengia latviai.

– Spalio 28 d. Hamiltone, 58 Dundurn St., AV parapijos Jaunimo centre vyks Krašto tarybos suvažiavimas. Šalia organizacinių reikalų aptarimų bus simpoziumas "Tautos kryžkelės", kurį moderuos Irena Ross. Jame dalyvaus jauni pranešėjai. Smulkesnę informaciją teikia KLK raštinė.

– Iš Lietuvos parvežtos CD "Lietuva nuo pradžios iki Mindaugo laikų" bus išsiuntinotos visoms liet. mokykloms Kanadoje. Antroji dalis "Lietuva nuo Mindaugo laikų iki dabar" dar nepagaminta.

– KLK Žinymas jau baigiamas paruošti spausdinimui. Viršelį – dail. R. Macikūnaitės.

– Šį rudinį numatomas mokytojų suvažiavimas, o kitų metų pavaršai – vaikų šventė, kurią vesti padės Kanados liet. jaunimo sąjunga.

– Lituanistinės mokyklos ieško žmonių, kurie galėtų paaugti "lap top" kompiuterius liet. mokyklose besimokantiems vaikams, nes mokyklos, kuriose jie mokosi, nesutinka leisti naudotis jų kompiuteriais.

– Vilniaus Santariškių ligoninės gen. direktorius dr. A. Vinkus, CIDA kvietimu, lankysis Toronte. Jo pasimatymas su KLK valdyba numatytas rugšėjo 29 d.

Ilonos Beresnevičienės MUZIKOS STUDIJA

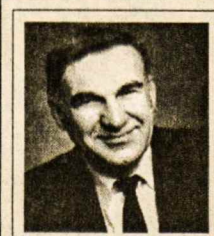
Akompanavimas ir privačios pamokos (mokinams nuo 5 m. amžiaus)

Tel. (416) 766-9959

PRAŠYMAS TAUTIEČIAMS

Marijampolės rajone, Lietuvoje, turime vienuoliktmetį giminaitį, kuris serga kaulų vėžiu (neoroblastoma) Vilniaus Santariškių ligoninėje. Lietuvoje nebesant galimybių jo išgydyti, vienintelė likusi viltis jo gyvybei išgelbėti yra kaulų čiulpo (bone marrow) persodinimas Vokietijoje, kainuojantis 50,000 JAV dol. Kreipiamės pagalbos į gėraširdžius tautiečius, galinčius bet kokiomis aukomis jam padėti palaikyti gyvybę. Esame šio jaunuolio, Roko Kavaliausko, vardu Hamiltono kredito kooperatyve "Talka" (830 Main St.E., Hamilton, Ont. L8M 1L6) atidarę sąskaitą (Trust Fund) nr. 1546400. Būtume be galo dėkingi prisidedantiems. Rokas Kavaliauskas yra a.a. Stasės Kanopienės ir Evelinos Daugilienės sesutės Lietuvoje vaikai.

Liekame dėkingi – Evelina Daugilienė ir Povilas Kanopa, Hamilton, Ont. Roko tėveliai Artūras ir Evelina Kavaliauskai Lietuvoje

Destination Real Estate Inc.

Kęstutis (Ken) Raudys B.A. Associate Broker

Tel. (416) 239-8881 (24 val.) darbo

(416) 231-2367 namų

E-mail: kraudys@direct.com

Kai jūs pirksite arba parduosite namus per Kęstutį Raudį, jūs galėsite gauti kelionę nemokamai naudodami "Air Miles reward miles".